

**A Kúria
Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztályának
Hírlevele**

**2021. március 31.
XII. évfolyam 3. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	3
Általános közigazgatási jogterület.....	3
Pénzügyi jogterület.....	12
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	19
POLGÁRI ÜGYSZAK	23
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	29
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	32
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	32
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	34
Általános közigazgatási jogterület.....	34
Pénzügyi jogterület.....	40
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	43
POLGÁRI ÜGYSZAK	44
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	48
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	51
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	53
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	53
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	54
Általános közigazgatási jogterület.....	54
Pénzügyi jogterület.....	72
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	77
POLGÁRI ÜGYSZAK	77
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	80

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 89

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	89
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	89
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	99
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	99
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	99
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	102
POLGÁRI ÜGYSZAK	102
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	103

Európai uniós jogi közlemények

A Belga Királyság által az EUMSZ 218. cikk (11) bekezdése alapján előterjesztett vélemény iránti kérelem (C-1/20. sz. vélemény iránti eljárás)

Az eljárás nyelve: valamennyi hivatalos nyelv

A Bíróság elé terjesztett kérdések:

Összeegyeztethető-e a Szerződésekkel, különösen az EUSZ 19. cikkel és az EUMSZ 344. cikkel a korszerűsített Energia Charta Egyezmény tervezete:

- az említett megállapodás 26. cikke vonatkozásában, amennyiben e cikk úgy értelmezhető, hogy lehetővé teszi a vitarendezési mechanizmus Európai Unión belüli alkalmazását?
- a tekintetben, hogy amennyiben az említett megállapodás 26. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a vitarendezési mechanizmus Európai Unión belüli alkalmazását, e megállapodás nem ír elő olyan kifejezett különös szabályt vagy kifejezett kizáró záradékot, különösen a befektetésnek és a befektetőnek a tervezett megállapodás 1. cikkében szereplő fogalommeghatározásában, amely az említett 26. cikk szerinti általános mechanizmus tagállamok közötti alkalmazhatatlanságát írja elő?

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

6. A Westminster Magistrates' Court (Egyesült Királyság) által 2020. december 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-648/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Amennyiben az átadást a keresett személlyel szembeni büntetőeljárás lefolytatása céljából kérik, és mind az alapul fekvő nemzeti elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozatot, mind pedig az európai elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozatot – az átadás előtti bírósági közreműködés nélkül – ügyészség hozza meg, részesül-e a keresett személy a Bíróság által a Bob-Dogi ítéletben (C-241/15.) előírányzott kétszintű védelemben, ha:

- a) a nemzeti elfogatóparancs hatása arra korlátozódik, hogy az egyént a bíróság elé állítás céljából legfeljebb 72 óráig fogva tartás; és
- b) az átadást követően kizárólag a bíróság dönthet arról, az ügy összes körülményét figyelembe véve, hogy elrendeli a szabadon bocsátást vagy fenntartja a fogva tartást?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

37. A First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Egyesült Királyság) által 2020. július 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-349/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

„Annak vizsgálata esetén, hogy az [2004/83/EK] elismerési irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata értelmében megszűnt-e – a fogyatékosággal élő személyeknek biztosított támogatás tekintetében – az UNRWA-nak (2) az általa nyilvántartott hontalan palesztinoknak nyújtott védelme vagy támogatása:

- 1) E vizsgálat tisztán azon körülmények történeti vizsgálatát jelenti-e, amelyek a kérelmezőt állítólagosan arra készítették, hogy elhagyja az UNRWA műveleti területét, amikor azt otthagya, vagy annak ex nunc, előre tekintő vizsgálatát is magában foglalja, hogy a kérelmező jelenleg igénybe vehet-e ilyen védelmet vagy támogatást?
- 2) Amennyiben az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a szóban forgó vizsgálat előre tekintő vizsgálatot foglal magában, analógia útján jogszerűen lehet-e hivatkozni a 11. cikkben szereplő megszűnési feltételre oly módon, hogy amennyiben a kérelmező történetileg képes megindokolni, hogy miért hagyta el az UNRWA területét, a tagállamnak kell bizonyítania, hogy a szóban forgó indok már nem érvényes?
- 3) Ahhoz, hogy az UNRWA védelmét vagy támogatását élvező személy elutazását objektív indokokkal igazolni lehessen, szükséges-e megállapítani, hogy az UNRWA vagy a működésének helye szerint állam (cselekmény vagy mulasztás révén) szándékosan sérelmet okozott vagy szándékosan megtagadta a támogatását?
- 4) Relevanciával bír-e az ilyen személyek részére a nem kormányzati szervezetekhez hasonló civil társadalmi szereplők által nyújtott támogatás figyelembevétele?

38. A Juzgado Contencioso Administrativo n.o 1 de Pontevedra (Spanyolország) által 2020. szeptember 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-409/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a 4. cikk (3) bekezdését, a 6. cikk (1) bekezdését, a 6. cikk (5) bekezdését és a 7. cikk (1) bekezdését), hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás (a 2000. január 11-i Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social [a Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló 4/2000. sz. sarkalatos törvény] 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja, 55. cikke (1) bekezdésének b) pontja, 57. cikke, valamint 28. cikke (3) bekezdésének c) pontja), amely a külföldiek súlyosbító körülmény nélküli jogellenes tartózkodását elsődlegesen a származási országba való önkéntes visszatérésre vonatkozó követelménnyel egybekötött pénzbírsággal, másodlagosan pedig kiutasítással szankcionálja, ha a külföldi nem teszi jogszerűvé a tartózkodását, és nem is tér vissza önként az országába?

39. Az Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (Cseh Köztársaság) által 2020. szeptember 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-453/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Az áruszállítás során a be- és kirakodási hely, a hozzá kapcsolódó vágánnyal együtt, a 2012/34 irányelv 3. cikkének 3. pontja értelmében vett vasúti infrastruktúra részét képezi-e?
- 2) A 2012/34 irányelvvel összhangban a pályahálózat-működtető bármikor módosíthatja-e a fuvarozók számára kedvezőtlenül a vasúti infrastruktúrához, illetve kiszolgáló létesítményekhez való hozzáférésért fizetendő díjakat?
- 3) Kötelező-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikke szerint a 2012/34 irányelv a Správa železnic, státní organizace-ra (vasúti hatóság, állami szervezet, Cseh Köztársaság)?
- 4) Hátrányosan megkülönböztetőknek lehet-e tekinteni a hálózati üzletszabályzatban foglalt szabályokat, amennyiben ellentétesek az olyan uniós jogi rendelkezésekkel, amelyeket a Správa železnic (vasúti hatóság) köteles betartani?

40. A Cour d'appel de Mons (Belgium) által 2020. október 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-502/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e úgy a gépjárműszakértői szakma elismeréséről és védelméről szóló, 2007. május 15-i belga törvény – az uniós szakmai képesítések elismerése általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény rendelkezéseivel, különösen 6., 8. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett – 5. cikke b) pontjának és 6. cikkének rendelkezései, hogy az a szolgáltatásnyújtó, aki más tagállamba helyezi át telephelyét, ezen áthelyezést követően származási országában, vagyis Belgiumban nem vehető fel az IEA átmeneti és alkalmi jellegű szolgáltatásnyújtási névjegyzékébe annak érdekében, hogy Belgiumban átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytasson[?] Összeegyeztethető-e ez az értelmezés az uniós jogban elismert letelepedési szabadsággal?

2) Összeegyeztethető-e [a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi] irányelv fent hivatkozott rendelkezéseivel a gépjárműszakértői szakma elismeréséről és védelméről szóló, 2007. május 15-i belga törvény – az uniós szakmai képesítések elismerése általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény rendelkezéseivel, különösen 6., 8. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett – 5. cikke b) pontja és 6. cikke rendelkezéseinek azon értelmezése, amely szerint az átmeneti és alkalmi jellegű tevékenység fogalma kizárná valamely származási tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtó számára annak lehetőségét, hogy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban szolgáltatásokat nyújtson, amennyiben e szolgáltatások, noha nem rendszeresek, de bizonyos ismétlődést mutatnak, vagy annak lehetőségét, hogy a szolgáltatásnyújtó ott bizonyos infrastruktúrával rendelkezzen?

41. A Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (Ausztria) által 2020. október 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-521/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkét (különösen az 1999/62/EK eurómatrica-irányelvvel összefüggésben), hogy az olyan – a VStG 22. § -ának (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett BStMG 20. § -ának (2) bekezdéséhez hasonló – nemzeti szabályozás, amely az útdíjfizetési kötelezettségnek az egymást követő, elkülönült útszakaszokon történő megsértése esetére halmozott eljárásokat és büntetést ír elő, akkor ütközik a többszörös eljárás alá vonás és a többszörös büntetés tilalmába, ha egyidejűleg nincs törvényi szinten rögzített, az említett büntetőeljárások lefolytatására hatáskörrel rendelkező minden hatóságra és bíróságra kiterjedő együttműködési kötelezettség, sem pedig kifejezett kötelezettség az arányosságnak a büntetések összesített mértékére vonatkozó tényleges érvényesítésére?

42. A Conseil d'État (Franciaország) által 2020. október 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-525/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkét, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy valamely program vagy projekt engedélyezésekor figyelmen kívül hagyják azoknak a felszíni vizek állapotára kifejtett, hosszú távon következmények nélküli, rövid távú ideiglenes hatásait?

2) Igenlő válasz esetén melyek azok a feltételek, amelyeket e programoknak és projekteknek az irányelv

4. cikke, és különösen annak (6) és (7) bekezdése értelmében teljesíteniük kell?

43. A Curtea de Apel București (Románia) által 2020. október 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-532/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését és (3) bekezdését, valamint 2c. cikkét, hogy az odaítélési eljárás keretében nyertesként megjelölt ajánlattevő által az ajánlatkérő szerv azon határozatával szemben előterjesztett kereset benyújtásának határidejét, amely elfogadhatónak nyilvánítja a pályázati rangsorban alacsonyabb helyre besorolt ajánlattevő ajánlatát, azon naphoz viszonyítva kell számítani, amelyen felmerült a nyertesként megjelölt ajánlattevő érdeke azt követően, hogy a sikertelen ajánlattevő keresetet nyújtott be a közbeszerzési eljárás eredményével szemben?

44. A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2020. október 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-563/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló, 2001. február 26-i 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 30. cikke (2) bekezdésének e) pontját, hogy az a vasúti infrastruktúrát használó vagy használni kívánó vasúti társaság részére biztosítja a részvétel jogát a szabályozó szervezet által a vasúti infrastruktúra-használati díj összegének a pályahálózat-működtető általi megállapítása érdekében lefolytatott eljárásban?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetében, úgy kell-e értelmezni a 2001/14/EK irányelv 30. cikkének (5) és (6) bekezdését, hogy az a vasúti infrastruktúrát használó vagy használni kívánó vasúti társaság részére biztosítja azt a jogot, hogy megtámadja a szabályozó szervezetnek a pályahálózat-működtető által megállapított vasúti infrastruktúra-használati díj összegét jóváhagyó határozatát?

45. A Bundesfinanzgericht (Ausztria) által 2020. november 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-574/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A másodlagos jog érvényességére vonatkozó első kérdés:

Érvényes-e a 465/2012 rendelettel módosított 883/2004 rendelet (a továbbiakban: 883/2004 rendelet vagy alaprendelet) 4. és 7. cikke?

Második kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 883/2004 rendelet 7. cikkét, különösen annak címét – „Mentesség a lakóhelyre vonatkozó szabályok alól” –, hogy az akadályozta a Familienlastenausgleichsgesetz 1967 (a családi kiadások támogatások útján történő fedezéséről szóló 1967. évi törvény, a továbbiakban: FLAG) 8a. § -ában, az Einkommensteuergesetz 1988 (a jövedelemadóóról szóló 1988. évi törvény, a továbbiakban: EStG) 33. § -a (3) bekezdésének 2. pontjában foglalt, a családi ellátásoknak a lakóhely szerinti államban fennálló vásárlóerő-viszonyokhoz kötött indexálását szabályozó általános szabályok és a Familienbeihilfe-Kinderabsetzbetrag-EU-Anpassungsverordnung (a családi támogatás és a gyermekek után járó adójóváírás uniós indexálásáról szóló rendelet) érvényes létrejöttét annyiban, amennyiben az

a családi támogatás leértékelődésével jár egyes tagállamok vonatkozásában?

Harmadik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a pénzügyi ellátások csökkentésének a 883/2004 rendelet 7. cikkében szabályozott tilalmát, különösen e cikk „pénzügyi ellátások nem csökkenthetők, nem módosíthatók, nem függeszthetők fel, nem vonhatók vissza vagy foglalhatók le” szövegrészét, hogy az említett rendelkezés nem akadályozta a FLAG 8a. § -ában és az EStG 33. § -a (3) bekezdésének 2. pontjában foglalt, a családi ellátásoknak a lakóhely szerinti államban fennálló vásárlóerő-viszonyokhoz kötött indexálását szabályozó rendelkezések érvényes létrejöttét, mivel fel kell értékelni a szóban forgó családi ellátásokat?

A törvénymódosítás alapjául vett szakvéleményre vonatkozó negyedik és ötödik kérdés:

Negyedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni és egymástól elhatárolni a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkét, hogy a 7. cikk a lakóhelyre vonatkozó szabály mint általános, elvont norma tagállami parlamenti megalkotásának folyamatára vonatkozik, a 67. cikk viszont konkrét egyedi esetben az egyedi, konkrét norma megalkotásának folyamatára vonatkozik, címzettje pedig közvetlenül az alaprendelet II. címe alapján illetékes intézmény?

Ötödik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 883/2004 rendelet 67. cikkét, 68. cikkének (1) és (2) bekezdését, valamint a 987/2009 rendelet 60. cikkének (1) bekezdését, hogy e rendelkezéseket – mint az azokat megelőző, az 1408/71 rendelet 73. és 76. cikkében, valamint az 574/72 rendelet 10. cikkében foglalt rendelkezéseket – együttesen kell alkalmazni, és azok ezért kizárólag szövegkörnyezetükben értelmezhetők, közös céljuk pedig a halmazódás tilalmának elvére tekintettel arra irányul, hogy ne vesszenek el valamely személy jogosultságai, amit az érintett tagállamoknak a 68. cikk (1) és (2) bekezdésében előírt kategóriákba sorolása és elsőbbségi szabályok felállítása, valamint a különböző kiegészítés azon illetékes tagállam általi – adott esetben szükséges – folyósításának kifejezett előírása biztosít, amelynek jogszabályai másodlagosan alkalmazandók, és így a 883/2004 rendelet 67. cikke – a szakvéleményben foglaltaktól eltérően – nem értelmezhető elszigetelten?

Hatodik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a rendelet „általános hatályának” az EUMSZ 288. cikk második bekezdésében szereplő fogalmát és e rendelkezés „[t]eljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó” szövegrészét, hogy azok az illetékes intézmény indexálást előíró szabályokon alapuló egyedi szabályainak érvényes létrejöttét is megakadályozták, és az alapügyben megtámadott határozat nem rendelkezik alaki jogerővel?

Hetedik kérdés:

A rendeletek átültetésének az EUMSZ 288. cikk második bekezdése értelmében vett tilalmába ütközik-e a FLAG 53. § -a (1) bekezdésének a 2000. december 29-i Budgetbegleitgesetz (a költségvetés elfogadásáról szóló törvény, BGBl I 142/2000) szerinti eredeti változata és a FLAG 53. § -a (4) bekezdésének a 2018. december 4-i Bundesgesetz, mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshilfegesetz geändert werden (a [FLAG], az [EStG] és az Entwicklungshilfegesetz [a segélymunkásokról szóló törvény] módosításáról szóló szövetségi törvény; BGBl I 83/2018) szerinti eredeti változata?

Az együttesen vizsgálendő nyolcadik–tizenkettedik kérdés:

Nyolcadik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a belföldiekkel azonos bánásmód 883/2004 rendelet 4. cikke szerinti követelményét, illetve a hátrányos megkülönböztetés e követelmény alapjául szolgáló, az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésében foglalt tilalmát, hogy az említett követelmény csak akkor teljesül, ha a migráns munkavállaló egyenlő bánásmódban részesül a belföldi tényállást megvalósító belföldivel, és akit ezért előre értesítenek a családi támogatásról, és akinek ezért e támogatást a FLAG 2. és 8. § -ával összefüggésben értelmezett 12. § -a alapján havonta folyamatosan előre folyósítják, vagy akkor is

teljesül a belföldiekkel azonos bánásmód követelménye, ha a migráns munkavállaló ugyanolyan bánásmódban részesül, mint az belföldi, aki ugyanúgy, mint ő, a FLAG 4. § -a szerinti, nemzetközi vonatkozású tényállást valósít meg, a második esetben azonban az első esettől eltérően csak évente, a naptári év letelét követően kapja meg az érintett naptári évre járó családi támogatást a FLAG 4. § -ának (4) bekezdése alapján?

Kilencedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az egyéb összeütköző jogszabályokból adódó családi ellátásokra való jogosultságnak az elsődlegesen alkalmazandó jogszabályok által előírt összegig történő, a 883/2004 rendelet 68. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti felfüggesztését, hogy azzal ellentétes a halmazódást tiltó olyan tagállami szabály, mint a FLAG 4. § -ának (1)–(3) bekezdése, amely olyan alaphelyzetben, mint amilyen a jelen eljárásban, lehetővé teszi Ausztria mint elsődlegesen illetékes tagállam számára, hogy a családi támogatást csökkentse a másik tagállamban fennálló, „hasonló külföldi támogatásra” való jogosultsággal, mert már az uniós norma is megakadályozta a halmazódást, és ezért nem bír jelentőséggel a FLAG 4. § -ának (1)–(3) bekezdésében foglalt, halmazódást tiltó szabály?

Tizedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az egyéb összeütköző jogszabályokból adódó családi ellátásokra való jogosultságnak az elsődlegesen alkalmazandó jogszabályok által előírt összegig történő, a 883/2004 rendelet 68. cikke (2) bekezdésének második mondatában előírt felfüggesztését, hogy az a tagállam, amelynek jogszabályai másodlagosan alkalmazandók, és amelynek az uniós jogi előírás alapján fel kell függesztenie a jogszabályaiban előírt családi ellátásokat, köteles elutasítani a migráns munkavállaló vagy a családtag vagy a tagállami jogszabályok alapján egyébként jogosult személy kérelmét, és akkor sem nyújthatja a családi ellátást az elsődlegesen alkalmazandó jogszabályok által előírt összegig, ha a tisztán tagállami megközelítés – adott esetben egy alternatív jogalap alapján – lehetővé teszi az engedélyezést?

Tizenegyedik kérdés:

A tizedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén felmerül a kérdés, hogy az a tagállam, amelynek jogszabályai másodlagosan alkalmazandók, és amelynek az uniós jogi előírás alapján fel kell függesztenie a jogszabályaiban előírt családi ellátásokat, összeg hiányában azonban nem kell különbséti kiegészítést nyújtania az ellátások ezt meghaladó összegére, köteles elutasítani a kérelmet azzal az indokkal, hogy a 883/2004 rendelet 68. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti felfüggesztéssel ellentétes a családi támogatásra való jogosultság biztosítása?

Tizenkettedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 883/2004 rendelet 68. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottság E411-es formanyomtatványának 6. és 7. pontja, amelyeket azon tagállamnak kell kitöltenie, amelynek jogszabályai másodlagosan alkalmazandók, olyan helyzetben, mint amilyen az alapügyben szerepel, már nem elégíti ki azon tagállam információs igényét, amelynek jogszabályai elsődlegesen alkalmazandók, mert a tizedik és tizenegyedik kérdés értelmében az elsődlegesen illetékes tagállamnak szüksége van a másik tagállamtól az arra vonatkozó tájékoztatásra, hogy ez utóbbi végrehajtja a 883/2004 rendelet 68. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti felfüggesztést, miáltal szükségtelemmé válik a kereseti küszöbököt is tartalmazó tagállami jogi szabályozás vizsgálata?

Tizenharmadik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a Bíróság által az állandó ítélkezési gyakorlatban a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében rögzített elve alapján kialakított jogszabályok felülvizsgálatának kötelezettségét, hogy e kötelezettséget a kérdést előterjesztő bíróság kérelme nyomán a Verfassungsgerichtshof (alkotmánybíróság, Ausztria) is teljesítheti?

Tizennegyedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének a másodlagos jog érvényességének – még egy közbelső fokon eljáró kérdést előterjesztő bíróság számára is kötelező – kérdésére vonatkozó

b) pontját és a kérdést előterjesztő bíróságnak az érvényesség kérdésével kapcsolatos azon kötelezettségét, hogy az uniós jog alkalmazásának elsőbbsége alapján a felülvizsgálati kérelmet nem engedélyező végzéssel elrendelt ideiglenes intézkedés révén biztosítania kell az érvényes uniós jog alkalmazását, hogy az uniós joggal ellentétesek az olyan tagállami szabályok, mint a [Bundes-Verfassungsgesetznek] (a szövetségi alkotmányról szóló törvény) a [Verwaltungsgerichtshofgesetz 1985] (a legfelsőbb közigazgatási bíróságról szóló 1985. évi törvény) 25a. § -ának (1)–(3) bekezdésével és 30a. § -ának (7) bekezdésével összefüggésben értelmezett 133. cikkének (4) és (9) bekezdése, amelyek belföldön rendkívüli felülvizsgálat formájában a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) általi jogvédelmi felülvizsgálat lehetőségét biztosítják az alapul szolgáló közigazgatási eljárás felei számára a közigazgatási bíróság végzésével szemben?

46. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. november 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-576/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 44. cikkének (2) bekezdését, hogy azzal már azért is ellentétes, hogy az öregségi nyugdíj nyújtása szempontjából illetékes tagállam, amelynek jogszabályi rendelkezései alapján a nyugdíj igénylője a más tagállamokban töltött gyermeknevelési időszakok kivételével egész pályafutása során munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként folytatott keresőtevékenységet, az említett gyermeknevelési időszakokat számításba vegye, mert a szóban forgó nyugdíjigénylő személy az érintett gyermekkel kapcsolatos gyermeknevelési időszak figyelembevételének az említett tagállam jogszabályi rendelkezései szerinti kezdetekor sem munkavállalóként, sem önálló vállalkozóként nem folytatott keresőtevékenységet?

Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

2. Úgy kell-e értelmezni a 987/2009 rendelet 44. cikke (2) bekezdése első mondatának első félmondatát, hogy a 883/2004/EK rendelet II. címe szerint illetékes tagállam a gyermeknevelési időszakokat a saját jogszabályai alapján általában nem veszi számításba, vagy úgy, hogy csak valamely konkrét ügyben nem veszi számításba?

47. A Korkein hallinto-oikeus (Finnország) által 2020. november 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – A (C-577/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésben biztosított alapszabadságokat és a 2005/36/EK irányelvet, hogy a fogadó tagállam illetékes hatóságának az EUMSZ 45. és az EUMSZ 49. cikk, valamint a vonatkozó ítélkezési gyakorlat (különösen az 1991. május 7-i Vlassopoulou-ítélet, C-340/89, és a 2015. október 6-i Brouillard-ítélet, C-298/14) alapján értékelnie kell a kérelmező szabályozott szakma gyakorlására vonatkozó jogát annak ellenére, hogy a 2005/36/EK irányelv 13. cikkének (2) bekezdésében valószínűsíthetően egységesítették a szabályozott szakma gyakorlásának azon feltételeit, amelyek alapján a fogadó tagállamnak engedélyeznie kell azon kérelmező szakmájának gyakorlását, aki olyan államban kiállított, képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkezik, amelyben a szakma nem szabályozott, aki azonban az irányelv e rendelkezésében a szakma gyakorlása tekintetében előírt feltételeknek nem tesz eleget?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott igenlő válasz esetén: ellentétes-e az uniós joggal – a C-298/14. sz. Brouillard-ügyben (az ítélet 55. pontja) kifejtett, a bizonyítványok egyenértékűségére vonatkozó kizárólagos értékelési kritériumokkal kapcsolatos megfontolásokra tekintettel – az, hogy a jelen eljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben a fogadó tagállam illetékes

hatósága valamely képzés egyenértékűségének értékelését a képzést nyújtó intézménytől vagy a másik tagállam hatóságaitól a képzés pontos tartalmáról és lefolytatásának módjáról kapottaktól eltérő információkra is alapozza?

48. A Landgericht Hannover (Németország) által 2020. november 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-588/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikk és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (AT.39824 – Tehergépjárművek ügy) az Európai Bizottság által 2016. július 19-én hozott határozatot, hogy e bizottsági határozat megállapításainak hatálya a különleges célú gépjárművekre, különösen a személyszállító gépjárművekre is kiterjed?

49. A Tribunale Amministrativo per il Lazio (Olaszország) által 2020. november 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-608/20., C-609/20., C-610/20. és C-611/20. sz. ügy)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az uniós joggal a 116/2014. sz. törvénnyel átalakított 91/2014. sz. rendkívüli felhatalmazáson alapuló rendelet 26. cikkének 2. és 3. bekezdéséhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely jelentős mértékben csökkenti vagy késlelteti a jogszabály révén már biztosított és a fotovoltaiukus berendezésekkel előállított villamos energia termelői által az e funkció ellátása céljából létrehozott, állami tulajdonban lévő társasággal, a Gestore dei servizi energetici s.p.a.-val kötött megállapodás alapján már meghatározott ösztönzők biztosítását;

közelebről: összeegyeztethető-e az ilyen nemzeti rendelkezés a bizalomvédelem, a jogbiztonság, a lojális együttműködés és a hatékony érvényesülés alapvető uniós jogelvével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikkével, a 2009/28/EK irányelvvel és a támogatási rendszerek abban előírt szabályozásával, az EUMSZ 216. cikk (2) bekezdésével, különösen az európai Energia Charta Egyezményvel összefüggésben?

50. A Korkein hallinto-oikeus (Finnország) által 2020. november 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-634/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. vagy EUMSZ 49. cikket az arányosság elvére tekintettel, hogy azokkal ellentétes, hogy valamely fogadó tagállam hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósága a nemzeti jogszabályok alapján hároméves határozott időre és azzal a korlátozással adta meg valamely személynek az orvosi szakma gyakorlásához való jogot, hogy az érintett személy kizárólag engedéllyel rendelkező orvos irányítása és felügyelete mellett végezheti tevékenységét, és ugyanebben az időszakban hároméves házi orvosi szakképzést kell elvégeznie ahhoz, hogy a fogadó tagállamban engedélyt kapjon az orvosi szakma önálló gyakorlására, figyelembe véve a következőket:

- a) az érintett személy a saját tagállamában első orvostudományi diplomát szerzett, a szakmai képesítés fogadó tagállamban való elismerésének kérelmezésekor azonban nem tudta benyújtani a szakmai képesítéshez a saját tagállamában további feltételként megkövetelt, egyéves szakmai gyakorlatról szóló igazolást;

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

- b) az érintett személy számára a fogadó tagállamban a szakmai képezésekről szóló [2005/36/EK] irányelv 55a. cikkére tekintettel elsődleges, általa visszautasított alternatívaként felkínálták azt a lehetőséget, hogy végezzen el a fogadó tagállamban egy, a saját tagállam iránymutatásaival összhangban álló hároméves szakmai gyakorlatot, és a saját tagállam hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságánál kérje e gyakorlat elismerését, hogy ezt követően a fogadó tagállamban újból kérelmezni tudja az orvosi szakma gyakorlásához való jogot a feltétel nélküli elismerésnek az irányelvben említett rendszere révén;
- c) a fogadó tagállam nemzeti szabályozásának célja a megbiztonságnak, valamint az egészségügyi ellátások minőségének növelése annak biztosítása révén, hogy az egészségügyi személyzet rendelkezzen a szakmai tevékenységéhez szükséges képzéssel, az egyéb megfelelő szakmai képezésekkel, valamint a szakmai tevékenységhez szükséges egyéb készségekkel?

51. Az Överklagandenämnden för studiestöd (Svédország) által 2020. november 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-638/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Megkövetelheti-e valamely tagállam (a származási ország) egy visszatérő migráns munkavállaló gyermeke vonatkozásában a diákoknak járó pénzügyi támogatás külföldi tanulmányoknak a másik, a gyermek szülője korábbi munkavégzési helyének minősülő uniós tagállamban (a fogadó államban) történő folytatása céljából történő odaítéléséhez – az EUMSZ 45. cikk és a 492/2011/EU rendelet 7. cikke (2) bekezdésének ellenére, a származási ország költségvetési érdekeit figyelembe véve –, hogy a gyermeknek kapcsolata álljon fenn a származási országgal, amennyiben
- i. a gyermek szülője a fogadó országból való visszatérését követően legalább nyolc évig élt és dolgozott a származási országban,
- ii. a gyermek nem kísérté el a szülőjét a származási országba, hanem születése óta a fogadó országban tartózkodott, és
- iii. a származási ország ugyanezt a kapcsolatra vonatkozó feltételt írja elő a származási ország olyan más állampolgárai tekintetében, akik nem felelnek meg a lakóhelyre vonatkozó feltételnek, és akik külföldi tanulmányoknak az Unió egy másik országában történő folytatása céljából diákoknak járó pénzügyi támogatást igényelnek?

52. A tribunal de travail de Liège (Belgium) által 2020. november 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-641/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Amennyiben valamely tagállam úgy határoz, hogy a 2011/95 irányelv 11. cikke alapján visszavonja egy menekülttől a menekült jogállást, és ezt követően visszavonja a tartózkodási jogát és kiutasítja az ország területéről, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115 irányelv 7. és 13. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a tartózkodási jogot megszüntető és kiutasítást elrendelő határozattal szemben benyújtott bírósági jogorvoslat vizsgálatának időtartama alatt az érintett megtartja az ideiglenes tartózkodási jogát, valamint a szociális jogait?

53. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2020. december 4-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-659/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. május 4-i 865/2006/EK bizottsági rendelet értelmében vett „tenyészállományhoz” tartoznak-e azok az egyedek, amelyek adott tenyésztő által szaporított egyedek szülei, amelyek ugyanakkor soha nem voltak e tenyésztő tulajdonában, illetve birtokában?

2) Amennyiben az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a szülő egyedek nem tartoznak a tenyészállományhoz, jogosultak-e a hatáskörrel rendelkező hatóságok – a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikkének 2. pontjában azzal kapcsolatban előírt feltétel teljesülését vizsgálva, hogy a tenyészállományt a jogszabályi előírások betartása mellett hozták-e létre olyan módon, amely ugyanakkor nem káros a vadonban élő példányok túlélése szempontjából – e szülői egyedek eredetének ellenőrzésére, és ennek alapján annak értékelésére, hogy a tenyészállományt e rendelet 54. cikkének 2. pontjában előírt szabályokkal összhangban hozták-e létre?

3) Figyelembe vehetők-e az ügy egyéb körülményei (különösen az egyedek átvétele során tanúsított jóhiszeműség és az azzal kapcsolatos jogos bizalom, hogy ezen egyedek esetleges utódjaival kereskedni lehet, illetve adott esetben a Cseh Köztársaságban az Európai Unióhoz való csatlakozást megelőzően hatályos, kevésbé szigorú törvényi rendelkezések) a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikkének 2. pontjában azzal kapcsolatban előírt feltétel teljesülésének vizsgálatakor, hogy a tenyészállományt a jogszabályi előírások betartása mellett hozták-e létre olyan módon, amely ugyanakkor nem káros a vadonban élő példányok túlélése szempontjából?

Pénzügyi jogterület

18. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2020. október 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-538/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EK48. cikkel összefüggésben értelmezett 43. cikket (jelenleg az EUMSZ 54. cikkel összefüggésben értelmezett 49. cikket), hogy e rendelkezésekkel ellentétesek az olyan tagállami jogszabályok, amelyek megtiltják a belföldi társaságoknak, hogy az adóköteles nyereségükből levonják egy másik tagállamban található állandó telephely veszteségét, ha e társaság egyfelől kimerített e veszteségek levonására vonatkozó minden olyan lehetőséget, amelyet az ezen állandó telephely fekvése szerinti állam joga nyújt számára, másfelől pedig ezen állandó telephelyen keresztül már nem szerez bevételt, így már nincs lehetőség arra, hogy a veszteséget e tagállamban elszámolják („végleges veszteség”), akkor is, ha az érintett jogszabályok esetében a nyereségre és a veszteségre vonatkozó, a két tagállam között létrejött, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló kétoldalú egyezményen alapuló mentesítésről van szó?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az EK 48. cikkel összefüggésben értelmezett 43. cikket (jelenleg az EUMSZ 54. cikkel összefüggésben értelmezett 49. cikket), hogy e rendelkezésekkel ellentétesek a német Gewerbesteuerengesetz (az iparüzési adóról szóló törvény) azon jogszabályai is, amelyek megtiltják a belföldi társaságok számára, hogy az iparüzési tevékenységből származó adóköteles bevételükből levonják egy másik tagállamban található állandó telephelynek az első kérdésben megjelölt típusú „végleges” veszteségét?

3) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A másik tagállamban található állandó telephely bezárása esetén fennállhat-e az első kérdésben megjelölt típusú „végleges” veszteség annak ellenére, hogy fennáll annak legalábbis elvi lehetősége, hogy a társaság ismét állandó telephelyet nyit az érintett tagállamban, amely telephely nyereségével

szemben adott esetben elszámolható a korábbi veszteség?

4) Az első és a harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A székhely illetősége szerinti állam által elszámolandó, az első kérdésben megjelölt típusú „végleges” veszteségként jön-e tekintetbe az állandó telephely azon vesztesége, amely az állandó telephely fekvése szerinti állam joga alapján valamely következő adóévben legalább egyszer átvihető volt?

5) Az első és a harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Korlátozza-e összességében a határokon átnyúló „végleges” veszteség elszámolására vonatkozó kötelezettséget a veszteség azon összege, amelyet a társaság az állandó telephely fekvése szerinti érintett államban elszámolhatott volna, ha ezen államban nem lenne kizárt a veszteség elszámolása?

19. A Commissione tributaria provinciale di Parma (Olaszország) által 2020. október 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-573/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Van-e ellentmondás a nemzeti szabályozás és az (európai uniós) jog, pontosabban egyrészt a 633/72. sz. köztársasági elnöki rendelet 19. cikkének (5) bekezdése és 19bis. cikke (vagyis az ún. „héa-arányosítási eljárás” mechanizmusát szabályozó nemzeti szabályozás), másrészt az 1977. május 17-i 77/388/EGK irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontja között?

2) [Összeegyeztethető-e az európai uniós joggal] az a nem egyenlő bánásmód, amely az egészségügyi ágazatban tevékenységet végző, (a héa hatálya alá eső) „végső felhasználóknak” minősülő olasz gazdasági szereplők és az Európai Unió más tagállamaiból (Belgium, Bulgária, Németország, Görögország, Franciaország és Spanyolország) származó, az egészségügyi ágazatban tevékenységet végző („közvetítő gazdasági szereplőknek” minősülő, héalevonásra jogosult) gazdasági szereplők között áll fenn?

3) Egyenlőtlen bánásmód áll-e fenn a héarendszer tekintetében az Európai Unió különböző tagállamai között, amennyiben az Olaszországban alkalmazott héamentesség helyett az Európai Unió más tagállamaiban (Belgium, Bulgária, Németország, Görögország, Franciaország és Spanyolország) ugyanazok az orvosi-egészségügyi szolgáltatások héakötelesek, amely okból azonos orvosi-egészségügyi szolgáltatásoknak különböző héamértékek felelnek meg, és e tény okán eltérő a levonáshoz való jog?

4) [Összeegyeztethető-e az európai uniós joggal] az egészségügyi ágazatban tevékenységet végző olasz gazdasági szereplők (a Casa di Cura Città di Parmát is beleértve) és az Európai Unió más tagállamaiból (Belgium, Bulgária, Németország, Görögország, Franciaország és Spanyolország) származó gazdasági szereplők közötti egyenlőtlenység az egészségügyi ágazatban tevékenységet végző más gazdasági szereplőktől eltérően az ez utóbbiak által nyújtott orvosi-egészségügyi szolgáltatások héaköteles jellege és e tényből adódóan az e szolgáltatások által igényelt beszerzéseket terhelő héa levonásához/visszatérítéséhez való jog viszonylatában?

20. A Finanzgericht Köln (Németország) által 2020. november 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-572/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az EUMSZ 63. cikkel (a korábbi EK 56. cikkel) az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti adójogi rendelkezés, amely az olyan külföldi illetőségű társaságtól, amely részesedések alapján osztlékban részesül, és amelynek részesedése nem éri el a (2003/123/EK irányelvvel módosított) 90/435/EGK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti legalacsonyabb mértéket, a tőkejövedelem-adó visszatérítése céljából megköveteli annak a külföldi adóhatóság által kiállított

igazolással történő bizonyítását, hogy a tőkejövedelem-adó e társaság vagy valamely, e társaságban közvetlen vagy közvetett részesedéssel rendelkező részvényes esetében nem számítható be, vagy működési költségként vagy reklámköltségként nem vonható le, és hogy ténylegesen sem került sor beszámításra, levonásra vagy átvitelre, ha egy belföldi illetőségű társaságtól azonos mértékű részesedés esetén nem követelnek meg ilyen bizonyítást a tőkejövedelem-adó visszatérítése céljából?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Ellentétes-e az arányosság elvével és az *effet utile* elvével az első kérdésben említett igazolással kapcsolatos követelmény, ha az ügynevezett kisorszvényesi tulajdonban álló részesedések alapján osztalékban részesülő külföldi illetőségű személy számára gyakorlatilag lehetetlen ezen igazolás benyújtása?

21. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2020. november 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-582/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az adóhatóság számára, hogy az előzetesen felszámított héa levonásához való jog elismerését megtagadó adómegállapítási határozat meghozatalát követően felfüggeszse a közigazgatási jogorvoslati kérelem elbírálását azon büntetőeljárás befejezéséig, amely további objektív információkkal szolgálhat az adóalany adócsalásban való részvétele vonatkozásában?

2) Eltérő-e az Európai Unió Bíróságának az előző kérdésre adandó válasza, ha az adóalany javára a közigazgatási jogorvoslati kérelem elbírálása felfüggesztésének időtartama alatt a héalevonási jog megtagadása joghatásainak felfüggesztésére alkalmas ideiglenes intézkedések fogadhatók el?

22. A Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 2 de Valladolid (Spanyolország) által 2020. november 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-585/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésére, 6. cikkére, valamint 7. cikkének (2) és (3) bekezdésére figyelemmel:

1) Úgy kell-e értelmezni az irányelv 6. cikkét, hogy a 40 eurót csak akkor kell bármely esetben számlánként számítani, ha a hitelező a számlákat közigazgatási, illetve bírói úton előterjesztett kérelmeiben egyenként nevesítette, vagy inkább a 40 eurót bármely esetben számlánként kell számítani, akkor is, ha együttes és általános kérelmek benyújtására került sor?

2) Hogyan kell értelmezni a 9/2017. sz. törvény 198.4. cikkét – amely 60 napos fizetési határidőt [ír elő] minden esetben és minden szerződés tekintetében azáltal, hogy egy kezdeti 30 napos időszakot állapít meg a jóváhagyásra és további 30 napot a fizetésre –, mivel az irányelv (23) preambulumbekkezdése a következőket írja elő:

„A hosszú fizetési határidők és a hatóságok részéről az árukért és szolgáltatásokért felmerülő késedelmes fizetés indokolatlan költségeket okoz a vállalkozások számára. Ezért ennek megfelelően indokolt különös szabályokat bevezetni a vállalkozások által a hatóságok számára nyújtott árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi ügyletekre vonatkozóan, különösen a 30 naptári napot általában meg nem haladó – kivéve, ha a szerződésben kifejezetten másként állapodtak meg, és feltéve, hogy a szerződés egyedi jellege vagy jellege miatt az tényszerűen indokolt –, de semmi esetre sem a 60 naptári napot meghaladó fizetési határidőket előírva.”[?]

3) Hogyan kell értelmezni az irányelv 2. cikkét? Az irányelv értelmezése lehetővé teszi-e annak megállapítását, hogy az ugyanezen irányelv által elismert késedelmi kamatok számítási alapja magában foglalja a teljesített szolgáltatásnyújtás után felszámított héát, amelynek összege a számlán megjelenik? Vagy inkább el kell-e különíteni és meg kell-e határozni, hogy a vállalkozó mely időpontban fizeti be az adót az adóhatóságnak?

23. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2020. november 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-596/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2006/112 tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját, 24. cikkének (1) bekezdését és 43. cikkét, hogy egy honlapon elérhető szolgáltatásokat a végfelhasználók felé nem a know-how-t licencbevevő, egyik uniós tagállamban (az alapügyben Portugáliában) székhellyel rendelkező társaság nyújtja, és ezáltal a másik uniós tagállamban (az alapügyben Magyarországon) székhellyel rendelkező adózótól mint alvállalkozótól a know-how technikai folyamatait támogató szolgáltatást nem vehet igénybe, hanem az adózó ezen szolgáltatásait a know-how ugyanezen másik tagállamban székhellyel rendelkező licencbeadójának nyújtja, a licencbevevőre vonatkozó alábbi körülmények mellett:

- (a) az első uniós tagállamban bérelt irodákkal, informatikai és egyéb irodai infrastruktúrával, saját munkavállalókkal és az elektronikus kereskedelem terén széleskörű tapasztalatokkal, valamint kiterjedt nemzetközi kapcsolattal bíró tulajdonossal, továbbá elektronikus kereskedelmi tárgyú képzettséggel rendelkező ügyvezetővel rendelkezett,
- (b) a honlapok működésének folyamatait rögzítő know-how-t és annak frissítéseit megkapta, azokat véleményezte, változtatásokat javasolt hozzájuk, és azokat jóváhagyta,
- (c) a licencbevevő részére az adózó a szolgáltatásait ezen know-how alapján nyújtotta,
- (d) a licencbevevő az alvállalkozói teljesítéssel kapcsolatban folyamatosan riportokat kapott (így különösen a honlapok forgalmáról és a bankszámláról történő kifizetésekről),
- (e) a honlapok internetes elérhetőségét biztosító domain neveket saját nevére regisztrálta,
- (f) a honlapokon szolgáltatásnyújtóként a licencbevevő volt feltüntetve,
- (g) a honlapok jóhírének megőrzése érdekében maga intézkedett,
- (h) a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges közreműködői, alvállalkozói szerződéseket saját nevében, maga kötötte meg (így különösen a honlapokon történő bankkártyás fizetést biztosító bankokkal, a honlapokon elérhető tartalmat biztosító előadókkal és a tartalmat népszerűsítő webmesterekkel),
- (i) rendelkezett az érintett szolgáltatás végfelhasználók részére történő nyújtásából származó jövedelem fogadására szolgáló teljes rendszerrel, úgy mint bankszámlákkal, a bankszámlák feletti kizárólagos és teljes körű rendelkezési joggal, a végfelhasználók számára a szolgáltatásnyújtásról történő számlakiállítást lehetővé tevő végfelhasználói adatbázissal, és saját számlázó szoftverrel,
- (j) fizikai ügyfélszolgálatként a honlapokon saját, első tagállambeli székhelyét tüntette fel, és
- (k) mind a licencbeadótól, mind pedig a know-how-ban leírt, egyes technikai folyamatok megvalósítását végző magyarországi alvállalkozóktól független társaság

figyelembe véve azt a körülményt is, hogy (i) a fentieket az első tagállambeli társhatóság mint ezen objektív és harmadik személyek által ellenőrizhető körülmények igazolására alkalmas

szerv is megerősítette, (ii) a honlapokról történő másik tagállambeli szolgáltatásnyújtásnak objektív akadályát képezte az, hogy másik tagállambeli társaság részére nem volt elérhető olyan pénzforgalmi szolgáltató, amely a honlapokon történő bankkártyás fizetések elfogadását biztosította volna, emiatt a honlapokon elérhető szolgáltatások nyújtását soha nem végezte másik tagállambeli társaság, sem a vizsgált időszakot megelőzően, sem azt követően, és azt, hogy (iii) a licencbevevő társaság és kapcsolt vállalkozásai a honlapok működtetéséből összességében magasabb nyereségre tettek szert, mint az első és a második tagállamban alkalmazandó áfakulcsból származó adókülönbözlet mértéke?

2) Úgy kell-e értelmezni a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját, 24. cikkének (1) bekezdését és 43. cikkét, hogy a valamely honlapon elérhető szolgáltatásokat a végfelhasználók felé a know-how-t licencbeadó, másik tagállamban székhellyel rendelkező társaság nyújtja, és ezáltal az adózótól mint alvállalkozótól a know-how technikai folyamatait támogató szolgáltatást vesz igénybe, és az adózó ezen szolgáltatásait nem a know-how első tagállamban székhellyel rendelkező licencbevevőjének nyújtja, ha a licencbeadó:

- (a) saját erőforrásai csupán egy bérelt irodából és az ügyvezetőjének a használatában lévő számítógépből álltak,
- (b) az ügyvezetőn és egy heti néhány órában, részmunkaidőben foglalkoztatott jogtanácsoson túl saját munkavállalókkal nem rendelkezett,
- (c) a know-how fejlesztésére irányuló szerződésen túl, más szerződései nem voltak,
- (d) a tulajdonában álló domain neveket, a licencbevevővel kötött szerződés alapján a licencbevevő társaság regisztráltatta a saját nevére,
- (e) harmadik felek, így különösen a végfelhasználók, a honlapokon történő bankkártyás fizetést biztosító bankok, a honlapokon elérhető tartalmat biztosító előadók és a tartalmat népszerűsítő webmesterek felé soha nem jelent meg a szóban forgó szolgáltatások nyújtójaként,
- (f) bizonylatokat a honlapokon elérhető szolgáltatásokkal kapcsolatban – a licencdíjról szóló számla kivételével – soha nem állított ki, és
- (g) a honlapokon nyújtott szolgáltatásból származó jövedelem fogadására alkalmas rendszerrel (erre szolgáló bankszámlával és más infrastruktúrával) nem rendelkezett, figyelembe véve azt is, hogy a 2015. december 17-i WebMindLicenses ítélet (C-419/14, EU:C:2015:832) értelmében önmagában nincs döntő jelentősége annak, hogy a licencbeadó társaság vezető tisztségviselője és egyedüli tagja a know-how megalkotója, továbbá, hogy ugyanezen személy befolyást vagy irányítást gyakorolt az említett know-how fejlesztésére és hasznosítására, valamint a know-how-n alapuló szolgáltatásnyújtásra, oly módon, hogy a licencbeadó társaság magánszemély ügyvezetője és tulajdonosa egyben azon alvállalkozói gazdasági társaságok, így a felperes ügyvezetője és/vagy tulajdonosa is, amelyek a szolgáltatás nyújtásában – az adott, rájuk vonatkozó feladataikat ellátva – a licencbevevő megbízásából, alvállalkozóként működnek közre?

24. A Satversmes tiesa (Lettország) által 2020. november 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-598/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének l) pontjában foglalt, ingatlanbérbeadási ügyletekre vonatkozóan a hozzáadottérték-adó alóli mentességet, hogy e mentesség alkalmazandó a

földterületnek kényszerbérlet esetén történő bérbeadására is?

2) Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó, vagyis a földterületnek kényszerbérlet esetén történő bérbeadása mentes a hozzáadottérték-adó alól akkor, ha minden más esetben a földterület bérbeadása hozzáadottértékadó-köteles, nem ellentétes-e az ilyen adómentesség a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv egyik elvével, nevezetesen a hozzáadottérték-adó semlegességének elvével?

25. A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia) által 2020. november 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-599/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 29. cikke (1) bekezdésének d) pontját, valamint a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 143. cikke (1) bekezdése b), e) vagy f) pontját, hogy a vevőt és az eladót egymással kapcsolatban álló személyeknek kell tekinteni akkor, ha a jelen ügyben történetekhez hasonlóan az ügyletkötés körülményei – annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésre az üzletlátszó jogviszonyt vagy ellenőrzést igazoló okirat (hivatalos adat) – objektív bizonyítékok alapján nem szokásos feltételek mellett végzett gazdasági tevékenységre, hanem olyan esetekre jellemző jegyeket mutatnak, 1) amelyekben az ügyletet kötő felek között magas fokú kölcsönös bizalom alapul, különösen szoros üzleti kapcsolat áll fenn, vagy 2) amelyekben az ügyletet kötő egyik fél az ügyletet kötő másik felet ellenőrzi vagy az ügyletet kötő mindkét felet harmadik fél ellenőrzi?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2913/92/EGK rendelet 31. cikkének (1) bekezdését, hogy az tiltja a vámértéknek egyetlen, az azonos származású és olyan áru vámértékére vonatkozó, nemzeti adatbázisban szereplő információ alapján történő meghatározását, amely áru ugyan nem minősül a 2454/93/EGK rendelet 142. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett hasonló árunak, de azonos TARIC-kód alá tartozik?

26. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2020. november 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-605/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az unió joggal az olyan értelmezés, amely szerint az úgynevezett „szavatossági idő” alatt végzett javítások kizárólag akkor minősülnek adómentes ügyleteknek, ha azokat ingyenesen végzik, és amennyiben azokat hallgatólagosan belefoglalják a szavatosság által fedezett termék eladási árába, ily módon a szavatossági idő alatt nyújtott azon szolgáltatásokat kell adókötelesnek tekinteni (függetlenül attól, hogy azok során használtak-e fel anyagokat vagy sem), amelyekről számlát állítanak ki, mivel azokat mindenképpen ellenszolgáltatás fejében végzett szolgáltatásnyújtásnak kell minősíteni?

2) A költségek áthárítására irányuló egyszerű ügyletnek – amely mint ilyen, héamentes –, vagy adókötelezettséget eredményező, ellenszolgáltatás fejében teljesített olyan szolgáltatásnyújtásnak kell-e minősíteni egy szélérőművek alkatrészeire vonatkozó terhelési értesítőnek a szállítóval szemben azon költségek visszatérítése érdekében történő kibocsátását, amelyeket a szavatossági idő alatt e termékek beszerzője viselt az alkatrészek cseréje (a szállító új termékbehozatalai, amelyekre héát alkalmaztak és amelyek levonási jogot keletkeztettek), és a vonatkozó (harmadik személyek által nyújtott, héafizetési kötelezettséggel terhelt szolgáltatásokkal történő) javítás céljából, az említett (egy harmadik országban székhellyel rendelkező eladóval azonos cégcsoportba tartozó) termékbeszerző által egy szélérőműpark létesítésére irányuló szolgáltatás harmadik személy számára történő nyújtása keretében?

27. A Tribunalul Cluj (Románia) által 2020. november 17-én benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-612/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének i) pontját, valamint 133. és 134. cikkét, hogy a „Școala după școală” („Az iskola utáni iskola”) elnevezésű országos programban szereplőhöz hasonló oktatási szolgáltatások beletartozhatnak az „iskolai oktatáshoz szorosan kapcsolódó szolgáltatás” fogalmába, amennyiben azokat az alapeljáráshoz hasonló körülmények között egy magánjogi szervezet nyújtja kereskedelmi célból anélkül, hogy partnerségi megállapodást kötött volna valamely oktatási intézménnyel?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, a felperesnek a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikk (1) bekezdésének i) pontja értelmében vett „hasonló céllal létrehozott intézményként” való elismerése következhet-e a CAEN 8559 „Mășova nem sorolt egyéb oktatás” kóddal azonosított tevékenységeknek az Oficiul Național al Registrului Comerțului (cégnylvántartást vezető nemzeti hivatal) által történő engedélyezésére vonatkozó nemzeti jogszabályi rendelkezésekből, „az iskola utáni iskola” típusú oktatási tevékenységek közérdekű jellegére is figyelemmel, amelyek célja az iskolai lemorzsolódás és a korai iskolaelhagyás megakadályozása, az iskolai teljesítmény javítása, az iskolai felzárkóztatás, az oktatás gyorsítása, a személyes fejlődés és a társadalmi befogadás?

28. A Pécsi Törvényszék (Magyarország) által 2020. november 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-636/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A nem igazságszolgáltatási szervként eljáró vámhatóság eljárása során úgy kell-e érteni az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikkének (6) bekezdésében és 29. cikkében foglaltakat, hogy a meghallgatáshoz való jogosultságot a vámhatóságnak mind a hivatalból, mind a kérelemre indult eljárások esetén biztosítani szükséges?

29. A Högsta förvaltningsdomstolen (Svédország) által 2020. november 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-637/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a héairányelv 30a. cikkét, hogy utalványnak, és ilyen esetben többcélú utalványnak minősül az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kártya, amely a kártyabirtokos számára jogot biztosít arra, hogy meghatározott helyen, korlátozott időtartamban és meghatározott értékhatárig különféle szolgáltatásokat vegyen igénybe?

30. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugália) által 2020. december 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-647/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Unióban illetőséggel nem rendelkező portugál állampolgár által szerzett ingatlan értékesítéséből álló ingatlanügyletből származó tőkenyereség egy olyan, hátrányosan megkülönböztető

adózási rendszer hatálya alá vonható-e, amely az illetőséggel rendelkező, az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak értelmében a jövedelemadó számításának alapjául szolgáló tőkenyeresség 50 %-os csökkentésében részesülő személyekkel szemben alkalmazott rendszerhez viszonyítva súlyosabb terhet jelent?

Munkaügyi ügyszak

9. A Sąd Najwyższy (Lengyelország) által 2020. szeptember 22-én, 2020. szeptember 24-én, 2020. szeptember 25-én, 2020. szeptember 28-án, 2020. október 2-án, 2020. október 6-án 2020. október 9-én, 2020. október 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-491/20., C-492/20., C-493/20., C-494/20., C-495/20., C-496/20., C-506/20., C-509/20., C-511/20. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 279. cikket és a Bíróság eljárási szabályzata 160. cikkének (2) bekezdését az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésével, valamint a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyel Köztársaság végzés (C-791/19 R) 1) pontjának első és második francia bekezdésével összefüggésben, hogy a Prezes Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (a legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának elnöke, Lengyelország) a C-791/19 R. sz. ügy elbírálásáig az ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz. U., 2019., 825. tétel és későbbi módosításai) 3. cikkének 5. pontja, 27. cikke és 73. cikke 1. § -a alkalmazásának felfüggesztésére tekintettel nem kérheti a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírāja esetében a szolgálati viszony fenn nem állásának megállapítására vonatkozó ügy iratainak átadását?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikkel és EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével, valamint a bírósághoz forduláshoz való joggal összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, hogy a nemzeti bíróság bírāja esetében a szolgálati viszony fenn nem állásának a kinevezési eljárás során felmerülő súlyos szabálytalanságok miatti megállapításával kapcsolatos ügyben eljáró bíróságnak ideiglenes intézkedést kell elrendelnie, és meg kell tiltania ezen ügy alperese számára, hogy bármely egyéb, az uniós jog hatálya alá tartozó ügyben, az e bíró által elrendelt intézkedések és meghozott határozatok érvénytelenségének terhe mellett, határozatot hozzon, továbbá más szerveket attól való tartózkodásra kell köteleznie, hogy ezen alperes részére ügyeket osszanak ki, és őt ítélkező testületekbe jelöljék ki?

3) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikket és az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését, valamint a bírósághoz fordulás jogát, hogy

a) a nemzeti bíróság köteles mellőzni a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény 29. cikkének 2. és 3. § -ában szereplőhöz hasonló, a „bíróságok felhatalmazottságának kétségbe vonására”, valamint a „valamely bíró kinevezése és e kinevezésből eredő bírói funkciók ellátására való hatáskör jogszerűségének bíróság általi megállapítására vagy vizsgálatára” vonatkozó tilalom alkalmazását, mivel a tagállamok alkotmányos identitásának az Unió általi tiszteletben tartása nem jogosítja fel a nemzeti jogalkotót arra, hogy az Unió alapvető értékeit és elveit sértő megoldásokat fogadjon el?

b) a tagállam alkotmányos identitása nem csorbíthatja a törvény által létrehozott független bírósághoz való jogot, ha a kinevezési okmány kiadását megelőző kinevezési eljárással kapcsolatban a C-487/19. és a C-508/19. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben leírt szabálytalanságok merültek fel, és ezen kinevezési eljárás előzetes bírósági felülvizsgálatát szándékosan és a nemzeti alkotmánnyal nyilvánvalóan ellentétes módon zárták ki?

4) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikket és az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését, valamint a bírósághoz fordulás jogát, hogy a bírósághoz fordulás joga szempontjából a tagállam alkotmányos identitása fogalmának tartalmát

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

a végső fokon eljáró tagállami bíróság számára csak e bíróság vagy más nemzeti bíróság (például alkotmánybíróság) által előzetes döntéshozatali eljárás igénybevételével az Európai Unió Bíróságával folytatott párbeszéd keretében lehet meghatározni?

5) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz fordulás jogának általános elvét, hogy a végső fokon eljáró tagállami bíróság elutasítja azon ügy iratainak átadása iránti kérelmet, amelyben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé, ha e kérelmet a nemzeti jog alapján olyan körülmények között kinevezett személy nyújtotta be, amelyek a függetlenség követelményeinek nem megfelelő és nem törvény által létrehozott bíróságnak minősülő bíróság létrehozásához vezetnek, anélkül, hogy ezt megelőzően a C-508/19. sz. ügyben előterjesztett kérdésben, vagy a Bíróság 2019. november 19-i A. K. és társai ítéletében (C-585/18, C-624/18 és C-625/18) szereplő eljárást ki kellene meríteni?

10. Az Østre Landsret (Dánia) által 2020. november 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-587/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a foglalkoztatásról szóló [2000/78/EK] irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy [az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben] leírt körülmények esetén az irányelv hatálya alá tartozik valamely szakszervezet választott ágazati képviselője?

11. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2020. november 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-604/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1215/2012 rendelet) 21. cikkének (2) bekezdésével, (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjával összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdését, hogy a munkavállaló azon jogi személyt, amely nem a munkáltatója, és amely az 1215/2012 rendelet 63. cikkének (1) bekezdése értelmében nem valamely tagállamban rendelkezik székhellyel, amely azonban egy támogatási megállapodás alapján közvetlenül felelős a munkavállalóval szemben egy harmadik személlyel kötött egyedi munkaszerződésből eredő követelésekért, annak a helynek a bírósága előtt perelheti, ahol vagy ahonnan a munkavállaló munkáját a harmadik személlyel fennálló munkaviszony keretében végzi vagy utoljára végezte, amennyiben támogatási megállapodás hiányában a harmadik személlyel kötött munkaszerződés nem jött volna létre?

2. Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az 1215/2012 rendelet 21. cikkének (2) bekezdésére vonatkozó fenntartás kizárja a tagállam nemzeti jogában előírt olyan joghatósági szabály alkalmazását, amely lehetővé teszi a munkavállaló számára, hogy a harmadik személlyel kötött egyedi munkaszerződésből eredő követelésekért – az első kérdésben ismertetett körülmények között – vele szemben közvetlenül felelős jogi személyt a munkáltató „jogutódjaként” a szokásos munkavégzési hely szerinti bíróság előtt perelje, ha az 1215/2012 rendelet 21. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjával összefüggésben értelmezett (2) bekezdése szerint nem áll fenn ilyen joghatóság?

3. Az első kérdésre adandó nemleges és a második kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

a) Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 17. cikkének (1) bekezdését, hogy a „szakmai tevékenység” fogalom kiterjed a munkaviszony keretében végzett nem önálló tevékenységre?

b) Igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 17. cikkének (1) bekezdését, hogy az olyan támogatási megállapodás, amelynek alapján valamely jogi személy közvetlenül felelős egy

munkavállaló harmadik személlyel kötött egyedi munkaszerződésből eredő követeléseiről, olyan szerződésnek minősül, amelyet a munkavállaló szakmai tevékenysége körébe tartozó céllal kötött?

4. Amennyiben az előző kérdésekre adandó válasz alapján a kérdést előterjesztő bíróság joghatósággal rendelkezik a jogvita elbírálására:

- a) Úgy kell-e értelmezni a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I” rendelet) 6. cikkének (1) bekezdését, hogy a „szakmai tevékenység” fogalom kiterjed a munkaviszony keretében végzett nem önálló tevékenységre?
- b) Igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a „Róma I” rendelet 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az olyan támogatási megállapodás, amelynek alapján egy jogi személy közvetlenül felelős valamely munkavállalóval szemben egy harmadik személlyel kötött munkaszerződésből eredő követelésekért, olyan szerződésnek minősül, amelyet a munkavállaló szakmai tevékenysége körébe tartozó céllal kötött?

12. A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2020. november 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-615/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 47. cikkét és az abban rögzített, bíróság előtti hatékony jogorvoslati jogot, valamint azt a jogot, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja –, hogy azzal ellentétesek a nemzeti jog jelen kérdés 2. és 3. pontjában részletezett rendelkezései, nevezetesen az ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény, a továbbiakban: p.u.s.p.) 80. és 129. cikke, valamint a p.u.s.p. 110. cikkének 2a. § -a, továbbá az ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény) 27. cikkének 1. § -ának 1a. pontja, amely rendelkezések lehetővé tették a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország), Izba Dyscyplinarna (fegyelmi tanács) részére, hogy a bíró mentelmi jogát felfüggeszse, illetve a bírót tisztségének gyakorlásában felfüggeszse, és ezáltal lényegében kizárja a részére kiosztott ügyek elbírálásából, különösen, hogy:

- a) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsa nem minősül az Alapjogi Charta 47. cikke, az emberi jogok európai egyezménye 6. cikke és a Lengyel Köztársaság alkotmány 45. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „bíróságnak” (C-585/18., C-624/18. és C-625/18. sz. ítélet, EU:C:2019:982);
- b) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsának tagjai igen szoros kapcsolatban állnak a jogalkotói és végrehajtó hatalommal (2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzés, C-791/19 R, EU:C:2020:277);
- c) A Lengyel Köztársaságot arra kötelezték, hogy függessze fel a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvénynek a fegyelmi tanácsra vonatkozó egyes rendelkezéseinek alkalmazását, és tartózkodjon e tanács előtt folyamatban lévő ügyek olyan ítélkező testület elé utalásától, amely nem felel meg a függetlenségi követelményeknek (2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzés, C-791/19 R, EU:C:2020:277).

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen az EUSZ 2. cikket és a jogállamiság abban kimondott értékét, valamint a hatékony bírói jogvédelem EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének első albekezdéséből eredő követelményeit –, hogy „az ítélkezési feladatokat ellátó személyek fegyelmi rendszerére vonatkozó szabályok” magukban foglalják a nemzeti bíróság bírájának büntetőjogi felelősségre vonására vagy szabadságától való megfosztására (örizetbe vételére) vonatkozó, a Lengyel Köztársaság alkotmányának a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény 80. és 129. cikkével összefüggésben értelmezett 181. cikkéhez hasonló rendelkezéseit, amely rendelkezések értelmében:

- a) a nemzeti bíróság bírójának főszabály szerint ügyész kérelmére történő büntetőjogi felelősségre vonásához vagy szabadságától való megfosztásához (örizetbe vételéhez) az illetékes fegyelmi bíróság engedélye szükséges;
- b) a fegyelmi bíróság a nemzeti bíróság bírójának büntetőjogi felelősségre vonásának vagy szabadságától való megfosztásának (örizetbe vételének) engedélyezése során jogosult (vagy bizonyos esetekben köteles) e bírót tisztségének gyakorlásában felfüggeszteni;
- c) a nemzeti bíróság bírójának a tisztsége gyakorlásában való felfüggesztésekor a fegyelmi bíróság egyben köteles a felfüggesztés időtartamára a bíró illetményét az e rendelkezésekben meghatározott keretek között csökkenteni?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen a 2. kérdésben hivatkozott rendelkezéseket –, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen a p.u.s.p. 110. cikkének 2. § -a és a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény 27. cikke 1. §-ának 1a. pontja, amely rendelkezések értelmében a nemzeti bíróság bírójának büntetőjogi felelősségre vonásával vagy szabadságától való megfosztásával (örizetbe vételével) kapcsolatos ügyek mind első-, mind másodfokon a fegyelmi tanácshoz hasonló szervek kizárólagos hatáskörébe tartoznak, figyelembe véve (külön-külön és együttesen), hogy

- a) a fegyelmi tanács létrehozása egybeesett a Krajowa Rada Sądownictwához (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország, a továbbiakban KRS) hasonló szerv tagjainak kinevezésére vonatkozó szabályok módosításával, és a fegyelmi tanács valamennyi bíróját e szerv javaslatára nevezték ki;
- b) a nemzeti jogalkotó kizárta annak lehetőségét, hogy a fegyelmi tanács tagjaként valamely, a Sąd Najwyższyhoz (legfelsőbb bíróság) hasonló, végső fokon eljáró bíróság keretében (amelynek szervezetében működik e tanács) már hivatalban lévő bírót jelöljenek ki, így kizárólag a megváltozott összetételű KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) javaslatára kinevezett új bírót lehetett a fegyelmi tanácsban való részvételre kinevezni;
- c) a fegyelmi tanács a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) belül különösen nagymértékű autonómiával rendelkezik;
- d) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) a 2019. november 19-i A.K és társai ítélet (Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság] fegyelmi tanácsának függetlensége) (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) végrehajtása körében hozott ítéletekben megállapította, hogy a megváltozott összetételű KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) a jogalkotó és végrehajtó hatalomtól nem független szerv és a fegyelmi tanács nem minősül az Alapjogi Charta 47. cikkének, az emberi jogok európai egyezménye 6. cikkének és a Lengyel Köztársaság alkotmánya 45. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „bíróságnak”;
- e) a nemzeti bíróság bírójának büntetőjogi felelősségre vonásának vagy szabadságától való megfosztásának (örizetbe vételének) engedélyezésére irányuló kérelmet főszabály szerint az az ügyész nyújtja be, akinek a felettes szerve a végrehajtó hatalom szerve, mint amilyen az igazságügyi miniszter, amely az ügyészek részére az eljárás cselekmények tartalmára vonatkozóan kötelező utasításokat adhat, a fegyelmi tanács és a megváltozott összetételű KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) tagjai pedig – amint azt a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) a 2d. pontban említett határozatokban megállapította – igen szoros kapcsolatban állnak a jogalkotói és végrehajtó hatalommal, ami miatt a fegyelmi tanács az eljárásban részt vevő felek viszonylatában nem tekinthető harmadik személynek;
- f) a Lengyel Köztársaságot a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzés (C-791/19 R, EU:C:2020:277) értelmében arra kötelezték, hogy függesse fel a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvénynek a fegyelmi tanácsra vonatkozó egyes rendelkezéseinek alkalmazását, és tartózkodjon e tanács előtt folyamatban lévő ügyek olyan ítélkező testület elé utalásától, amely nem felel meg a függetlenségi követelményeknek?

4) A nemzeti bíróság bírójának büntetőjogi felelősségre vonásának engedélyezése, valamint e bírót tisztségének gyakorlásában való felfüggesztése és egyúttal illetményének a felfüggesztés időtartamára való csökkentése esetében úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen a 2. kérdésben hivatkozott

rendelkezéseket és az elsőbbség, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés és jobbiztonság elvét –, hogy azzal ellentétes az ilyen engedély kötelező erejének elismerése, különösen a bíró tisztségének gyakorlásában való felfüggesztése tekintetében, ha ezt a fegyelmi tanácshoz hasonló szerv adta ki, ezáltal:

- a) valamennyi állami hatóság (így a kérdést előterjesztő bíróság, amelynek keretében az ezen engedéllyel érintett bíró ítélkezik, valamint a nemzeti bíróság összetételének meghatározására és módosítására hatáskörrel rendelkező szervek) köteles figyelmen kívül hagyni ezt az engedélyt, és köteles lehetővé tenni a nemzeti bíróság azon bírója számára, akivel szemben ezen engedélyt kiadták, hogy e bíróság ítélkező testületének tagja legyen,
- b) az a bíróság, amelynek keretében az ezen engedéllyel érintett bíró ítélkezik, a törvény alapján korábban létrehozott, illetve független és pártatlan bíróságnak minősül-e, és ezáltal „bírósként” eljárhat-e az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben?

13. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2020. december 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-660/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 97/81/EK irányelv mellékletét képező, a részmunkaidős foglalkoztatásra vonatkozó keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontja értelmében kedvezőtlenebb bánásmódban részesíti-e a nemzeti törvényi rendelkezés a részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalókat a velük összehasonlítható helyzetben lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalókhöz képest, amennyiben lehetővé teszi a részmunkaidőben és a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók részére járó kiegészítő díjazásnak egységesen a megegyező számú munkaóra túllépésétől való függővé tételét, és ezáltal megengedi a teljes díjazás figyelembevételét a kiegészítő díjazás díjeleme helyett?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Összeegyeztethető-e a 97/81 irányelv mellékletét képező, a részmunkaidős foglalkoztatásra vonatkozó keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontjával és a 4. szakaszának 2. pontjában foglalt időarányosság elvével az olyan nemzeti törvényi rendelkezés, amely lehetővé teszi a kiegészítő díjazásra való jogosultságnak a részmunkaidőben és a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók esetében egységesen ugyanazon számú munkaóra túllépésétől való függővé tételét, ha a kiegészítő díjazás célja a rendkívüli munkateher ellentételezése?

Polgári ügyszak

16. A Notariusz w Krapkowicach Justynę Gawlicę – Krapkowice (Lengyelország) által 2020. augusztus 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-387/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012 európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikkét, hogy az öröklés egészére irányadó jogként a nem európai uniós állampolgár is jogosult az állampolgársága szerinti jogot választani?

2) Úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 22. cikkével összefüggésben értelmezett 75. cikkét, hogy amennyiben a valamely tagállam és valamely harmadik állam közötti kétoldalú megállapodás nem szabályozza az öröklés ügyében történő jogválasztást, azonban meghatározza az öröklés ügyében alkalmazandó jogot, e harmadik országnak az említett kétoldalú megállapodásban részt vevő tagállamban lakóhellyel rendelkező állampolgára élhet a jogválasztással,

és különösen,

- valamely harmadik országgal kötött kétoldalú megállapodásnak kifejezetten ki kell-e zárnia egy adott jog választását, és nem csupán az öröklésre alkalmazandó jogot kell objektív kapcsolótényezők alapján szabályoznia, annak megállapítása érdekében, hogy rendelkezései elsőbbséget élveznek a 650/2012 rendelet 22. cikkével szemben?
- az öröklési jog megválasztásának és az alkalmazandó jog jogválasztás útján történő egységesítésének szabadsága – legalábbis az uniós jogalkotó által a 650/2012 rendelet 22. cikkében meghatározott mértékben – azon elvek közé tartozik-e, amelyek az Európai Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgálnak, és amelyek nem sérülhetnek a harmadik államokkal kötött, a 650/2012 rendelettel szemben elsőbbséget élvező, kétoldalú egyezmények alkalmazása esetén sem?

17. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. október 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-522/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Sérti-e a 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik francia bekezdése az EUMSZ 18. cikkben szereplő hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét azáltal, hogy e rendelkezés a kérelmező állampolgárságától függően a 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik francia bekezdéséhez képest a kérelmező rövidebb tartózkodási időtartamát írja elő a tartózkodási hely szerinti állam bíróságai joghatóságának feltételeként?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

A hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének ilyen megsértése ahhoz vezet-e, hogy a 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik francia bekezdésében foglalt alapelvnek megfelelően valamennyi kérelmező esetében – állampolgárságuktól függetlenül – a 12 hónapos tartózkodási időtartam a tartózkodási helyi szerinti joghatóságra való hivatkozás feltétele, vagy valamennyi kérelmező esetében hat hónapos tartózkodási időtartam feltételéből kell kiindulni?

18. A Landgericht Saarbrücken (Németország) által 2020. október 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-559/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) a) Úgy kell-e értelmezni a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („érvényesítésről szóló irányelv”) 14. cikkét, hogy a jogszabály „perkötség” vagy „egyéb költség” címén magában foglalja az olyan, szükségszerűen felmerülő ügyvédi költséget is, amely azáltal keletkezik az érvényesítésről szóló irányelv 2. cikke értelmében vett szellemi tulajdonjogok jogosultja számára, hogy a jogosult peren kívül, felszólítás útján abbahagyásra kötelezés iránti igényt érvényesít a szellemi tulajdonjogokat sértő személlyel szemben?

b) Az 1. a) kérdésre adott nemleges válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az érvényesítésről szóló irányelv 13. cikkét, hogy a jogszabály az 1. a) pontban megjelölt ügyvédi költségre kártérítés címén vonatkozik?

2) a) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen

— az érvényesítésről szóló irányelv 3., 13. és 14. cikkére,

— az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8.

cikkére és

— a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 2009. április 23-i 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (kodifikált változat) 7. cikkére

tekintettel, hogy az érvényesítésről szóló irányelv 2. cikke értelmében vett szellemi tulajdonjogok jogosultja főszabály szerint akkor is jogosult az 1. a) pontban megjelölt teljes ügyvédi költség – legalábbis e költség méltányos és érdemi részének – megtérítésére, ha

— a kifogásolt jogsértést természetes személy szakmai vagy kereskedelmi tevékenysége körén kívül követte el, és

— nemzeti rendelkezés erre az esetre azt írja elő, hogy az ilyen ügyvédi költség főszabály szerint csak csökkentett ügyérték alapján téríthető meg?

b) A 2. a) kérdésre adott igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni a 2. a) kérdésben megjelölt uniós jogot, hogy a 2. a) pontban említett azon főszabály alóli kivétel, miszerint az 1. a) pontban megjelölt ügyvédi költségeket teljes mértékben vagy legalábbis méltányos és érdemi részében meg kell téríteni a jogosult részére, más tényezők (mint például a mű időszerűsége, a nyilvánosságra hozatal időtartama és a természetes személy által kereskedelmi vagy szakmai érdekén kívül történő jogsértés) számításba vétele mellett akkor is figyelembeveendő, ha az érvényesítésről szóló irányelv 2. cikke értelmében vett szellemi tulajdonjogok megsértése fájlmegosztással valósul meg, tehát azzal, hogy a művet ingyenes letöltésre való felkínálás útján nyilvánosan hozzáférhetővé teszik egy szabadon hozzáférhető, digitális jogok kezelése alá nem tartozó cserebörze valamennyi résztvevője számára?

19. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. november 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-591/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontját és 2. pontját, hogy egy kártérítési kereset esetében fennáll a jogellenes károkozáson alapuló joghatóság, ha a felperest család megtévesztéssel vették rá az adásvételi szerződés megkötésére és a vételár megfizetésére?

20. A Markkinaoikeus (Finnország) által 2020. november 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-594/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 21. cikkének első bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha az eladó vagy szolgáltató azon telefonszámon felül, amelynek esetében legfeljebb az alapdíjat számítják fel, olyan telefonszámot is megadhat, amelyet a fogyasztó esetlegesen megkötött szerződéssel összefüggő ügyek esetében használ, és amelynek használatáért az alapdíjat meghaladó díjat számítanak fel; továbbá – amennyiben az alapdíjat meghaladó díj ellenében hívható telefonszám megadása bizonyos körülmények között összeegyeztethető a 21. cikkel – jelentőséggel bír-e az értékelés során például az alapdíjas telefonszám egyszerű megtalálhatósága, a telefonszámok felhasználási céljának kellően egyértelmű megjelölése, valamint az ügyfélszolgálat elérhetősége vagy színvonala tekintetében fennálló lényeges különbségek?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2011/83/EU irányelv 21. cikkében szereplő „alapdíj” fogalmat, hogy az eladó

vagy szolgáltató a megkötött szerződésekkel összefüggő ügyek tekintetében ügyfélszolgálati telefonszámként csak szabvány földrajzi helyhez kötött vagy mobil hívószámot, illetve a fogyasztó számára díjmentes telefonszámot jelölhet meg; továbbá – amennyiben az eladó vagy szolgáltató megadhat más telefonszámot – legfeljebb milyen díjat lehet felszámítani e telefonszám használatáért annak a fogyasztónak, aki csomagajánlat formájában kötött távközlési szerződést?

21. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. november 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-595/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikke (4) bekezdésének c) pontját, hogy a vállalkozás és fogyasztó között létrejött, teakfa és balzafa adásvételéről szóló olyan szerződések, amelyek célja a fák tulajdonjogának megszerzése annak érdekében, hogy azokat a megművelést követően kitermeljék és nyereségszerzési céllal értékesítsék, és amelyek e célból bérleti szerződést, valamint szolgáltatási szerződést tartalmaznak, az e rendelkezés értelmében vett „ingatlanl kapcsolatos dologi jogra vagy ingatlanbérletre vonatkozó szerződések[nek]” minősülnek?

22. A tribunal d’arrondissement (Luxemburg) által 2020. november 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-601/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. kérdés:

A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről [...] szóló, (EU) 2015/849 irányelv 30. cikke (5) bekezdésének első albekezdését módosító (EU) 2018/843 irányelv 1. cikke (15) bekezdésének c) pontja, amennyiben előírja a tagállamok számára, hogy minden esetben tegyék hozzáférhetővé a lakosság bármely tagja számára – jogszerű érdek igazolása nélkül – a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információkat, érvényes-e

a) az emberi jogok európai egyezményének 8. cikkével összhangban értelmezett Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. cikke által biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog fényében, figyelemmel a 2018/843 irányelv (30) és (31) preambulumbekkezdésében kimondott célokra, különösen a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre; és

b) a Charta 8. cikke által biztosított személyes adatok védelméhez való jog fényében, amennyiben az különösen a személyes adatok jogszerű, tisztességes, az érintett számára átlátható kezelésének, az adatgyűjtés és adatkezelés célhoz kötöttségének és az adattakarékosság biztosítására irányul?

2. kérdés:

1. A 2018/843 irányelv 1. cikke (15) bekezdésének g) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e pont által hivatkozott kivételes körülmények, amelyek között a tagállamok részben vagy egészben felmentést adhatnak a tényleges tulajdonosra vonatkozó információkhoz való hozzáférésre vonatkozóan, amennyiben a nyilvánosság számára biztosított hozzáférés a tényleges tulajdonost aránytalan kockázatnak, a csalás, emberrablás, zsarolás, kényszerítés, zaklatás, erőszak vagy megfélemlítés kockázatának tenné ki, csak akkor állapíthatók meg, ha bizonyítást nyer a csalás, emberrablás, zsarolás, kényszerítés, zaklatás, erőszak vagy megfélemlítés aránytalan, kivételes, ténylegesen a tényleges tulajdonos személyére vonatkozó, konkrét, valós és azonnali kockázatának fennállását?

2. Igenlő válasz esetén az így értelmezett 2018/843 irányelv 1. cikke (15) bekezdésének g) pontja érvényes-e a Charta) 7. cikke által biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog és a Charta 8. cikke által biztosított személyes adatok védelméhez való jog fényében?

3. kérdés:

(1) A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 5. cikke (1) bekezdésének a) pontját, amely előírja, hogy az adatok kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni, úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy

- a) valamely tényleges tulajdonosnak a 2018/843 irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott, a tényleges tulajdonosok nyilvántartásába bejegyzett személyes adatai a nyilvánosság számára bármilyen ellenőrzés és igazolás nélkül hozzáférhetők legyenek, és anélkül, hogy az érintett személy (tényleges tulajdonos) tudomást szerezhetne arról, hogy ki fér hozzá a rá vonatkozó személyes adatokhoz; sem az,
- b) hogy a tényleges tulajdonosok ilyen nyilvántartását kezelő felelős személy korlátlan alkalommal és meghatározatlan személy számára hozzáférést ad a tényleges tulajdonosok személyes adataihoz?

(2) Az általános adatvédelmi rendeletnek a célhoz kötöttséget előíró 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy valamely tényleges tulajdonosnak a 2018/843 irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott, tényleges tulajdonosok nyilvántartásába bejegyzett személyes adatai a nyilvánosság számára hozzáférhetők anélkül, hogy ezen adatok kezeléséért felelős személy biztosítani tudná, hogy az említett adatokat kizárólag az adatgyűjtés céljára használják, vagyis lényegében a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre, amely cél betartatásáért nem a nyilvánosság a felelős szerv?

(3) Az általános adatvédelmi rendeletnek az adattakarékosságot előíró 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy a 2018/843 irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott, tényleges tulajdonosok nyilvántartása révén a nyilvánosság hozzáfér a tényleges tulajdonos nevének, születési évének és hónapjának, állampolgárságának, lakóhelye szerinti országon, valamint a tényleges tulajdonosi érdekeltségének jellegén és mértékén kívül a születési dátumához és születési helyéhez is?

(4) Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjával, amely előírja, hogy az adatok kezelését oly módon kell végezni, hogy biztosítva legyen a személyes adatok megfelelő biztonsága, az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelésével szembeni védelmet is ideértve, biztosítva így ezen adatok integritását és bizalmas jellegét –, nem ellentétes-e, hogy a tényleges tulajdonosoknak a 2018/84[3] irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott, tényleges tulajdonosok nyilvántartásában elérhető adataikhoz korlátozás és feltételek nélkül, titoktartási kötelezettségvállalás nélkül hozzá lehet férni?

(5) Az általános adatvédelmi rendelet 25. cikkének (2) bekezdését, amely biztosítja az alapértelmezett adatvédelmet, amelynek értelmében többek között a személyes adatok alapértelmezés szerint a természetes személy beavatkozása nélkül nem válhatnak hozzáférhetővé meghatározatlan számú személy számára, úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes

- a) hogy a 2018/843 irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott tényleges tulajdonosok nyilvántartása nem írja elő az említett nyilvántartás honlapján történő regisztrációt a nyilvánosság azon tagjai számára, akik valamely tényleges tulajdonos személyes adataiba betekintenek; sem az,
- b) hogy valamely tényleges tulajdonosnak a tényleges tulajdonosok nyilvántartásába bejegyzett személyes adataiba való betekintésről nem tájékoztatják az említett tényleges tulajdonost; sem az,
- c) hogy a szóban forgó személyes adatok terjedelmét és hozzáférhetőségét illetően nem alkalmaznak semmilyen korlátozást az adatok kezelésének célja szempontjából?

(6) Az általános adatvédelmi rendelet 44–50. cikkét, amelyek szigorú feltételektől teszik függővé a személyes adatoknak harmadik ország felé történő továbbítását, úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy valamely tényleges tulajdonosnak a 2018/84[3] irányelv 1. cikkének (15) bekezdésével módosított 2015/849 irányelv 30. cikkének megfelelően létrehozott, tényleges

tulajdonosok nyilvántartásába bejegyzett ilyen adatai bármikor hozzáférhetők a nyilvánosság számára, jogszerű érdek igazolása nélkül és e nyilvánosság földrajzi helyének korlátozása nélkül?

23. A Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Németország) által 2020. november 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-617/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az eljáró bíróság az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. és 28. cikkének értelmezése végett a következő kérdéseket terjeszti elő:

1) Helyettesíti-e azon örökös visszautasító nyilatkozata, aki e nyilatkozatot a szokásos tartózkodási helye szerint illetékes tagállami bíróság előtt az adott tagállamban alkalmazandó alaki követelményekkel összhangban tette meg, azt a visszautasító nyilatkozatot, amelyet valamelyik másik tagállam öröklés tárgyában történő határozathozatalra joghatósággal rendelkező bírósága előtt kell megtenni, oly módon, hogy azt a nyilatkozat megtételének időpontjában érvényesen megtettnek kell tekinteni (helyettesítés)?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén:

Szükséges-e valamely személy visszautasító nyilatkozatának érvényességéhez az örökséget visszautasító személy szokásos tartózkodási helye szerint illetékes bíróság előtt tett, alakilag érvényes nyilatkozaton kívül az, hogy e bíróság a nyilatkozat megtételéről tájékoztassa az öröklés tárgyában történő határozathozatalra joghatósággal rendelkező bíróságot?

3) Az első kérdésre adott nemleges, és a második kérdésre adott igenlő válasz esetén:

a) Szükséges-e a visszautasító nyilatkozat érvényességéhez, különösen e nyilatkozat megtételére az öröklés tárgyában történő határozathozatalra joghatósággal rendelkező bíróság székhelye szerint vonatkozó határidő betartásához, hogy e bírósághoz az illetékességi területe szerinti nyelven forduljanak?

b) Szükséges-e a visszautasító nyilatkozat érvényességéhez, különösen e nyilatkozat megtételére az öröklés tárgyában történő határozathozatalra joghatósággal rendelkező bíróság székhelye szerint vonatkozó határidő betartásához, hogy az örökséget visszautasító személy szokásos tartózkodási helye szerint illetékes bíróság köteles legyen a visszautasításról kiállított eredeti okiratokat fordítással együtt e bíróság részére átadni?

24. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. november 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-633/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A 2002/92/EK irányelv 2. cikke 3. és 5. pontjának és az (EU) 2016/97 irányelv 2. cikke (1) bekezdése 1., 3. és 8. pontjának értelmében vett biztosításközvetítőnek minősül-e az a vállalkozás, amely biztosítottként az ügyfelei részére a biztosítónál csoportos biztosítás formájában külföldi utazási egészségbiztosítást és külföldi, illetve belföldi hazaszállítás költségeire kiterjedő biztosítást tart fenn, és a fogyasztók részére olyan tagságot értékesít, amely külföldi megbetegedés vagy baleset esetén biztosítási szolgáltatások igénybevételére jogosít, a megszerzett tagoktól pedig a biztosítási fedezet fejében díjazásban részesül?

25. A Sąd Okręgowy w Poznaniu (Lengyelország) által 2020. november 26-án benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-644/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Közösség által a 2009. november 30-i 2009/941/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a jogosult gyermek új szokásos tartózkodási helyet szerezhet abban az államban, amelyben jogellenesen visszatartották, abban az esetben, ha a bíróság elrendelte a jogosult abba az államba való visszavitelét, amelyben közvetlenül a jogellenes visszatartás előtt a szokásos tartózkodási helye volt?

26. A Cour de Cassation (Franciaország) által 2020. december 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-645/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben az örökgyógy szokásos tartózkodási helye az elhalálkozásának időpontjában nem valamely tagállamban található, azonban az örökgyógy szokásos tartózkodási helyétől eltérő valamely tagállam bírósága megállapítja, hogy az örökgyógy ezen állam állampolgára volt és ott vagyontárgyakkal rendelkezett, köteles-e hivatalból figyelembe venni az e cikk által előírt kiegészítő joghatóságát?

27. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. december 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-646/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az eljáró bíróság a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: „Brüsszel IIa” rendelet) 1. cikke (1) bekezdése a) pontjának, 2. cikke 4. pontjának, 21. cikke (1) bekezdésének és 46. cikkének értelmezése végett a következő kérdéseket terjeszti elő:

1) Házasság felbontásáról szóló, a „Brüsszel IIa” rendelet értelmében vett határozatnak minősül-e a házasságnak a 2014. szeptember 12-i 132. sz. olasz törvényerejű rendelet (Decreto Legge) (132/2014. sz. törvényerejű rendelet) 12. cikke alapján történő megszüntetése?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén: A „Brüsszel IIa” rendelet közokiratokra és egyezségekre vonatkozó 46. cikkében foglalt szabályozásnak megfelelően kell-e kezelni a házasságnak a 2014. szeptember 12-i 132. sz. olasz törvényerejű rendelet (Decreto Legge) (132/2014. sz. törvényerejű rendelet) 12. cikke alapján történő megszüntetését?

Gazdasági ügyszak

17. A Tribunal Judicial da Comarca dos Açores (Portugália) által 2020. július 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-316/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A nyilvánosság számára közvetlenül vagy közvetetten nem elérhető csökkentett viteldíjjal történő utazás

fogalma magában foglalja-e azon utasokat, akik a jegyük árának egy részét fizették meg, és a fennmaradó összeget sportverseny szponzorálása keretében a légitársaság viselte?

18. A Landesgericht Korneuburg (Ausztria) által 2020. november 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-589/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európa Közösség által 1999. december 9-én aláírt és a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozattal az Európai Közösség nevében jóváhagyott, Montrealban 1999. május 28-án megkötött, a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló egyezmény (kihirdette: 2005. évi VII. törvény) 17. cikkének (1) bekezdését, hogy az e rendelkezés értelmében vett „baleset” fogalom kiterjed az olyan tényállásra, amelynek esetében az utas a repülőgépből történő kiszállás során a kiszálláshoz használt mobil lépcső utolsó harmadán – megállapítható ok nélkül – elesik, és ennek során megsérül, mindamelllett a sérülést nem a Bíróság 2019. december 19-i ítélete (C-532/18) értelmében vett, az utasok kiszolgálására használt tárgy okozta, a lépcső nem volt hibás, és különösen nem volt csúszós sem?

2) Úgy kell-e értelmezni a Montreali Egyezmény 20. cikkét, hogy a légifuvarozó esetleges felelőssége teljes egészében megszűnik, ha az 1. pontban ismertetetthez hasonló körülmények állnak fenn, és az utas az elesés időpontjában nem kapaszkodott a lépcső korlátjába?

19. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. november 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-606/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló, 1999. május 28-án Montrealban kötött, az Európai Közösség által 1999. december 9-én aláírt, annak nevében a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, és 2004. június 28-án hatályba lépett egyezmény (kihirdette: 2005. évi VII. törvény) 20. cikkének első mondatát, hogy a fuvarozó teljes mértékben vagy részben mentesül a Montreali Egyezmény 17. cikkének (2) bekezdése szerinti, a poggyász elvesztése miatt fennálló felelőssége alól, ha az utas a kézipoggyász helyett a feladott poggyászban szállít új vagy újszerű elektronikai cikkeket, úgymint kompakt fényképezőgépet, táblagépet (Ipad) és vezeték nélküli fejhallgatót, anélkül, hogy erről a fuvarozót tájékoztatná, noha lehetséges és elvárható volt, hogy az utas a szóban forgó elektronikai cikkeket a kézipoggyászban szállítsa?

20. A Landesgericht Salzburg (Ausztria) által 2020. november 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-613/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 261/2004/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „rendkívüli körülménynek” minősülhet-e egy légifuvarozó munkavállalóinak sztrájkja, amelyre vonatkozóan egy szakszervezet tett közzé felhívást bérkövetelések és/vagy szociális ellátások érvényesítése céljából?

2) Érvényes-e ez legalábbis akkor,

a) ha a leányvállalat munkavállalói szolidaritást vállalnak az anyavállalat (Lufthansa AG) elleni sztrájkfelhívással, hogy támogassák az anyavállalat légiutas kísérő személyzetének szakszervezeti követeléseit, és

b) különösen akkor, ha a leányvállalatnál folytatott sztrájk az anyavállalatnál létrejött megállapodást

követően „önállósul”, mivel a szakszervezet megállapítható ok nélkül fenntartja a sztrájkot, és azt még ki is terjeszti, minek során a leányvállalat légiutas kísérő személyzete eleget tesz e felhívásnak?

3) Elegendő-e az üzemeltető légifuvarozó részéről fennálló rendkívüli körülmény bizonyításához azon állítás, hogy a követeléseknek az anyavállalat általi teljesítése ellenére a szakszervezet ok nélkül fenntartja a sztrájkfelhívást, és végül az időtartamát tekintve még ki is terjeszti, és kinek a terhére esik, ha a tényállásban ennek pontos körülményei tisztázatlanok maradnak?

4) Ténylegesen nem befolyásolható körülménynek minősül-e az alperes leányvállalatánál 2019. október 18-án 2019. október 20-ára, az 5 órától 11 óráig terjedő időtartamra bejelentett sztrájk, amelyet végül 2019. október 20-án 5 óra 30 perckor spontán módon még ki is terjesztenek 24 óráig?

5) A helyzetnek megfelelő intézkedésnek minősül-e az, hogy alternatív menetrend készítették, és a rendelkezésre álló légiutas kísérő személyzet hiányában kimaradó járatokat – a vízparti úti célok és a Németországon belüli és Európán belüli járatok közötti különbségtétel különös figyelembevételével – subcharter járatokkal pótolták, figyelemmel továbbá arra a tényre, hogy az e napon üzemeltetendő összesen 712 járat közül csupán 158 járatot kellett törölni?

6) Milyen követelményeket kell támasztani az üzemeltető légifuvarozót terhelő, arra vonatkozó tényállítási kötelezettséggel szemben, hogy a műszakilag és gazdaságilag elviselhető valamennyi észszerű intézkedést megtették?

21. A Tallinna Halduskohus (Észtország) által 2020. november 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-614/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: észt

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének e) pontja és 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett közszolgáltatási kötelezettség előírásaként kell-e kezelni azt az esetet, hogy minden, belföldön üzletszerűen menetrend szerinti közúti, vízi és vasúti személyszállítást végző magánjogi vállalkozást egyaránt arra köteleznek, hogy az utasok meghatározott csoportját (a még nem tanköteles korú gyermekeket, a 16. életévüket még be nem töltött, fogyatékossgal élő személyeket, a 16. életévüket betöltött, súlyos fogyatékossgal élő személyeket, a jelentős mértékben látássérült személyeket, a súlyosan vagy jelentős mértékben látássérült személy kísérőit, valamint a fogyatékossgal élő személy vakvezető, illetve segítő kutyáját) díjmentesen szállítsák?

2) Ha az 1370/2007 rendelet értelmében vett közszolgáltatási kötelezettségről van szó:

Az 1370/2007 rendelet 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja alapján jogosult-e a tagállam arra, hogy nemzeti törvényben kizárja az említett kötelezettség teljesítése fejében a fuvarozónak fizetendő ellentételezést?

Ha a tagállam jogosult kizárni a fuvarozónak fizetendő ellentételezést, milyen feltételek mellett teheti meg ezt?

3) Az 1370/2007 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján kizárhatók-e e rendelet alkalmazási köréből az utasok e rendelkezésben említett csoportjaitól eltérő csoportjai számára maximált díjak meghatározására vonatkozó általános szabályok?

Akkor is fennáll-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkében foglalt, az Európai Bizottság értesítésére vonatkozó kötelezettség, ha a maximált díjak meghatározására vonatkozó általános szabályok nem írják elő a fuvarozónak fizetendő ellentételezést?

4) Ha az 1370/2007 rendelet nem alkalmazható a jelen ügyben:

Alapozható-e az ellentételezés az Európai Unió valamely másik jogi aktusára (például az Európai Unió Alapjogi Chartájára)?

5) Milyen feltételeknek kell megfelelnie az adott esetben a fuvarozónak nyújtandó ellentételezésnek ahhoz, hogy megfeleljen az állami támogatási szabályoknak?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

3. A Bíróság (nagytanács) 2020. november 24-i ítélete (a Hof van beroep te Brussel [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – az AZ elleni büntetőeljárás (C-510/19. sz. ügy)³

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 6. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „végrehajtó igazságügyi hatóság” fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül, amelyet úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja valamely tagállam azon hatóságait, amelyek – anélkül, hogy feltétlenül bírák vagy bíróságok lennének – részt vesznek e tagállam büntető igazságszolgáltatásában, az európai elfogatóparancs végrehajtásával együtt járó feladatok ellátásában függetlenül járnak el, és hatáskörüket olyan eljárás keretében gyakorolják, amely tiszteletben tartja a hatékony bírói jogvédelemből eredő követelményeket.

2) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (2) bekezdését, valamint 27. cikke (3) bekezdésének g) pontját és (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam ügyésze, aki – bár részt vesz az igazságszolgáltatásban – döntéshozatali hatáskörének gyakorlása keretében a végrehajtó hatalomtól származó egyedi utasításnak lehet alávetve, nem minősül az e rendelkezések értelmében vett „végrehajtó igazságügyi hatóságnak”.

4. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 8-i ítélete (a Landesgericht für Strafsachen Wien [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – az A és társai elleni büntetőeljárás (C-584/19. sz. ügy)⁴

A büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezések értelmében vett „igazságügyi hatóság” és „kibocsátó hatóság” fogalma alá tartozik valamely tagállam ügyésze vagy általánosabban valamely tagállami ügyészség, függetlenül az ügyész vagy az ügyészség és e tagállam végrehajtó hatalma között esetlegesen fennálló, törvényben meghatározott alárendeltségi viszonytól, és attól, hogy az említett ügyész vagy ügyészség ki van téve azon kockázatnak, hogy közvetlenül vagy közvetetten alá lehet rendelve a végrehajtó hatalomtól származó egyedi rendelkezéseknek vagy utasításoknak az európai nyomozási határozat kibocsátására vonatkozó határozat meghozatala keretében.

5. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 17-i ítélete (a Kammergericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a BY kiadatásával kapcsolatos eljárás (C-398/19. sz. ügy)⁵

1) Az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy azok akkor is alkalmazandók az olyan európai uniós polgár helyzetére, aki egy tagállam állampolgára, de egy másik tagállam területén tartózkodik, és akivel szemben ez utóbbi tagállamhoz egy harmadik állam kiadatás iránti kérelmet

³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Büntető ügyszak, 28. sz. alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Büntető ügyszak, 34. sz. alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Büntető ügyszak, 23. sz. alatt.

intézett, ha ez az uniós polgár az életvitelének központját olyan időpontban helyezte át e másik tagállamba, amikor még nem rendelkezett uniós polgári jogállással.

2) Az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy amennyiben azt a tagállamot, amelynek állampolgára az a kiadni kért uniós polgár, akire vonatkozóan egy harmadik állam a tartózkodás helye szerinti tagállamhoz kiadási kérelmet intézett, ez utóbbi tagállam tájékoztatta a kiadási kérelemről, e tagállamok egyike sem köteles a megkereső harmadik államtól a büntetőeljárás ügyiratai másolatának megküldését kérni annak érdekében, hogy az e személy állampolgársága szerinti tagállam a büntetőeljárás átvételét megvizsgálhassa. A megkeresett tagállam, amennyiben a kiadni kért személy állampolgársága szerinti tagállamot megfelelően tájékoztatta a kiadási kérelemről, a megkereső harmadik állam által e megkeresés keretében közölt valamennyi jogi és ténybeli körülményről, valamint a kiadni kért személy helyzetében bekövetkezett bármely olyan változásáról, amely az európai elfogatóparancs esetleges kibocsátása szempontjából releváns lehet, kiadhatja ezt a személyt anélkül, hogy meg kellene várnia, hogy ez utóbbi tagállam alakszerű határozat útján lemondjon – a legalább a kiadási kérelemben meghatározott tényállással megegyező tényállásra vonatkozó – európai elfogatóparancs kibocsátásáról, ha e tagállam a megkeresett tagállam által az ügy összes körülményére tekintettel számára biztosított észszerű határidőn belül nem bocsát ki európai elfogatóparancsot.

3) Az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy az a tagállam, amelyhez valamely harmadik állam egy másik tagállam állampolgárságával rendelkező uniós polgár büntetőeljárás lefolytatása céljából történő kiadása iránti kérelmet intézett, nem köteles megtagadni a kiadást, és maga lefolytatni a büntetőeljárást, amennyiben azt a nemzeti joga lehetővé teszi számára.

6. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 17-i ítélete (a Rechtbank Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – az L (C-354/20. PPU. sz. ügy)⁶ és a P (C-412/20. PPU. sz. ügy)⁷ ellen kibocsátott európai elfogatóparancsok végrehajtása

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdését és 1. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az európai elfogatóparanccsal érintett személy átadásáról dönteni hivatott végrehajtó igazságügyi hatóság olyan információkkal rendelkezik, amelyek az ezen elfogatóparancsot kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásának függetlenségét érintő olyan rendszerszintű vagy általános hiányosságokról tanúskodnak, amelyek már a kibocsátás időpontjában fennálltak, vagy amelyek a kibocsátást követően léptek fel, ez a hatóság nem vitathatja el az említett elfogatóparancsot kibocsátó bíróság „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülését, továbbá komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból nem vélelmezheti, hogy az utóbbi tagállamnak történő átadás esetén a keresett személyt a Charta 47. cikkének második bekezdésében rögzített, tisztességes eljáráshoz való alapvető joga megsértésének valós veszélye fenyegeti, anélkül hogy konkrét és pontos vizsgálatot kellene végeznie, figyelembe véve többek között az említett személy személyes helyzetét, a szóban forgó bűncselekmény jellegét, és az európai elfogatóparancs kibocsátásának ténybeli hátterét, így a hatóságoknak az adott ügy elbírálásának befolyásolására alkalmas nyilatkozatait.

7. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – TR ellen kibocsátott európai elfogatóparancsok végrehajtása (C-416/20. PPU. sz. ügy)⁸

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ha az érintett személy megakadályozta a személyes idézését, nem jelent meg személyesen a tárgyaláson, és a végrehajtó tagállamba szökött, a végrehajtó igazságügyi

⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 10. szám, Büntető ügyszak, 28. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 12. szám, Büntető ügyszak, 30. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 12. szám, Büntető ügyszak, 32. sz. alatt.

hatóság nem tagadhatja meg a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását pusztán amiatt, hogy nincs biztosíték arra, hogy a kibocsátó tagállamnak történő átadás esetén a büntetőeljárás során az ártatlanság véelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 9. cikkében foglalt új tárgyaláshoz való jogát tiszteletben fogják tartani.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

14. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. október 12-i végzése (a Tribunal du travail francophone de Bruxelles [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – PN, QO, RP, SQ, TR kontra Centre public d’action sociale d’Anderlecht (CPAS) (C-394/19. sz. ügy)⁹

A tribunal du travail francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű munkaügyi bíróság, Belgium) által a 2019. május 14-i határozatban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

15. A Bíróság elnökének 2020. október 16-i végzése (a Conseil d’État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-20/20. sz. ügy)¹⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

16. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. október 28-i végzése (a Juzgado de lo Mercantil no 2 de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ZA, AZ, BX, CV, DU, ET kontra Repsol Comercial de Productos Petrolíferos SA (C-716/19. sz. ügy)

A Juzgado de lo Mercantil no 2 de Madrid (madridi 2. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) 2019. július 29-i határozatával előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

17. A Bíróság elnökének 2020. október 30-i végzése (a Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-731/19. sz. ügy)¹¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

18. A Bíróság elnökének 2020. november 19-i végzése (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-189/20. sz. ügy)¹²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

19. A Bíróság (nagytanács) 2020. november 24-i ítélete (a Rechtbank Den Haag

⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 168. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 46. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület 7. sz. alatt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 80. sz. alatt.

zittingsplaats Haarlem [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – R. N. N. S. (C-225/19. sz. ügy), K. A. (C-226/19. sz. ügy) kontra Minister van Buitenlandse Zaken¹³

A 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikkének (2) és (3) bekezdését, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkére tekintettel, akként kell értelmezni egyrészt, hogy az előírja azon tagállam számára, amely a vízum kiadásával szemben valamely másik tagállam által emelt kifogás miatt a vízum kiadásának a 610/2013 rendelettel módosított 810/2009 rendelet 32. cikke (1) bekezdése a) pontjának vi. alpontja alapján történő megtagadásáról szóló végső döntést hozta, hogy e döntésében megjelölje, melyik tagállam emelt ilyen kifogást, továbbá az e kifogáson alapuló konkrét elutasítási indokot, feltüntetve adott esetben az említett kifogás okainak lényegét, valamint azt, hogy a vízumkérelmező melyik hatósághoz fordulhat az e másik tagállamban rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatásért, másrészt hogy amennyiben ugyanezen döntéssel szemben a 610/2013 rendelettel módosított 810/2009 rendelet 32. cikkének (3) bekezdése alapján jogorvoslati kérelmet nyújtanak be, az ezen utóbbi döntést meghozó tagállam bíróságai nem vizsgálhatják a valamely másik tagállam által a vízum kiadásával szemben emelt kifogás érdemi jogszerűségét.

20. A Bíróság (nagytanács) 2020. november 24-i ítélete (az Østre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Viasat Broadcasting UK Ltd kontra TV2/Danmark A/S, Dán Királyság (C-445/19. sz. ügy)¹⁴

1) Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságokat terhelő azon kötelezettség, hogy az e rendelkezés megsértésével végrehajtott állami támogatás kedvezményezettjét azon időszak tekintetében, amelynek során e támogatást jogellenesen nyújtották, kamatfizetésére kötelezzék, akkor is alkalmazandó, ha az Európai Bizottság a végleges határozatában az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján az említett támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségét állapítja meg.

2) Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságokat terhelő azon kötelezettséget, hogy az e rendelkezés megsértésével végrehajtott állami támogatás kedvezményezettjét kamatfizetésre kötelezzék azon időszak tekintetében, amelynek során e támogatást jogellenesen nyújtották, azon támogatásokra is alkalmazni kell, amelyeket e kedvezményezett a kapcsolt vállalkozásaira ruházott át, és azokra is, amelyeket egy állam által ellenőrzött vállalkozás folyósított a részére.

21. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. november 25-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Istituto nazionale della previdenza sociale kontra WS (C-302/19. sz. ügy)¹⁵

A harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól szóló, 2011. december 13-i 2011/98/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében szociális biztonsági ellátáshoz való jogok meghatározása szempontjából nem veszik figyelembe az ezen irányelv 2. cikkének c) pontja szerinti összevont engedéllyel rendelkező személy azon családtagjait, akik nem e tagállam területén, hanem egy harmadik országban

¹³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 139. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 196. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 171. sz. alatt.

tartózkodnak, miközben az említett tagállam állampolgárainak harmadik országban tartózkodó családtagjait figyelembe veszik.

22. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. november 25-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Istituto nazionale della previdenza sociale kontra VR (C-303/19. sz. ügy)¹⁶

A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében szociális biztonsági ellátáshoz való jogok meghatározása szempontjából nem veszik figyelembe az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy azon családtagjait, akik nem e tagállam területén, hanem egy harmadik országban tartózkodnak, miközben az említett tagállam állampolgárainak harmadik országban tartózkodó családtagjait figyelembe veszik, ha e tagállam a 2003/109 irányelv nemzeti jogba való átültetésekor nem nyilvánította ki azon szándékát, hogy az egyenlő bánásmódtól való, ezen irányelv 11. cikkének (2) bekezdése szerinti eltéréssel kíván élni.

23. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. november 26-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Autostrada Torino Ivrea Valle D’Aosta – Ativa S.p.A. kontra Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti, Ministero dell’Economia e delle Finanze, Autorità di regolazione dei trasporti (C-835/19. sz. ügy)¹⁷

A koncessziós szerződésekről szóló, 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének az ezen irányelv 30. cikkével, valamint (5) és (68) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely megtiltja az ajánlatkérő szervek számára, hogy a 2016. április 18-i decreto legislativo n. 50 – Codice dei contratti pubblici (a közbeszerzési törvénykönyvről szóló, 50. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 183. cikkében előírt projektfinanszírozási eljárás alkalmazásával ítélnének oda lejárt vagy lejáró autópálya-koncessziókat.

24. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. december 3-i ítélete (a Nejvyšší správní soud [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BONVER WIN, a.s. kontra Ministerstvo financí ČR (C-311/19. sz. ügy)¹⁸

Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó a valamely tagállamban letelepedett olyan vállalkozás helyzetére, amely elveszítette a szerencsejátékok szervezésére vonatkozó engedélyét olyan szabályozásnak az említett tagállamban történő hatálybalépése következtében, amely meghatározza azokat a helyeket, ahol ilyen játékok szervezése megengedett, és amely megkülönböztetés nélkül alkalmazandó az e tagállam területén tevékenységet folytató valamennyi szolgáltatóra, függetlenül attól, hogy e szolgáltatók az említett tagállam állampolgárai vagy más tagállamok állampolgárai részére nyújtanak-e szolgáltatásokat, amennyiben e vállalkozás ügyfeleinek egy része a székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamból származik.

25. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. december 3-i ítélete (a Verwaltungsgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ingredion Germany GmbH

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 172. sz. alatt.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 57. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 149. sz. alatt.

kontra Bundesrepublik Deutschland (C-320/19. sz. ügy)¹⁹

A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat 18. cikke (2) bekezdésének második albekezdését akként kell értelmezni, hogy a kibocsátási egységeknél az új belépők számára történő ingyenes kiosztása céljából a vonatkozó kapacitásfelhasználási tényező 100 %-nál alacsonyabb értékre van korlátozva.

26. A Bíróság (első tanács) 2020. december 10-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – M. S., M. W., G. S. kontra Minister for Justice and Equality (C-616/19. sz. ügy)²⁰

A menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelv 25. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes azon tagállam szabályozása, amelyre az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó, de a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv nem kötelező, amely szabályozás szerint valamely nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlannak minősül akkor, ha a kérelmező más tagállamban már kiegészítő védelmi jogállást élvez.

27. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A. M. kontra E. M. (C-667/19. sz. ügy)²¹

1) A kozmetikai termékekről szóló, 2009. november 30-i 1223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikke (1) bekezdésének f) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „kozmetikai termék rendeltetésére” vonatkozó, az ilyen termék tárolóedényén és csomagolásán e rendelkezés értelmében feltüntetendő információnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy egyértelműen tájékoztassa fogyasztót a termék használatáról és felhasználási módjáról, annak biztosítása érdekében, hogy e terméket a fogyasztó biztonságosan, egészségének károsítása nélkül használhassa, és ezért nem korlátozódhat kizárólag a termék e rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett felhasználási céljainak megjelölésére. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az érintett termék jellemzőire és tulajdonságaira, valamint a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó elvárására tekintettel megvizsgálja azon információk jellegét és terjedelmét, amelyeknek e címen a termék tárolóedényén és csomagolásán szerepelniük kell annak érdekében, hogy azt az emberi egészségre veszélytelen módon lehessen használni.

2) Az 1223/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelet 19. cikke (1) bekezdésének d), f) és g) pontjában említett információk, azaz a kozmetikai termék használatára vonatkozó különleges óvintézkedésekkel, e termék rendeltetésével és összetevőivel kapcsolatos információk nem szerepelhetnek azon vállalati katalógusban, amelyre a fent említett rendelet VII. mellékletének 1. pontjában előírt, az említett termék csomagolásán vagy tárolóedényén elhelyezett szimbólum utal.

28. A Bíróság (második tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Juge d'instruction du

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 154. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 251. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület 6. sz. alatt.

tribunal de grande instance de Paris [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – X elleni büntetőeljárás (C-693/18. sz. ügy)²²

1) A könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és -karbantartási információk elérhetőségéről szóló, 2007. június 20-i 715/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében „tervezési elemnek” minősül a motorvezérlő számítógépbe beépített vagy arra kiható szoftver, amennyiben hatással van a kibocsátást szabályozó rendszer működésére, és csökkenti annak határfokát.

2) A 715/2007 rendelet 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy egyaránt az e rendelkezés értelmében vett „kibocsátást szabályozó rendszer” fogalma alá tartozik a „kipufogógáz utólagos kezeléséből” álló, a kibocsátást utólagosan, azaz a keletkezését követően csökkentő technológia és stratégia, valamint a kibocsátást a kipufogógáz-visszavezető rendszerhez hasonlóan előre, azaz a keletkezése során csökkentő technológia és stratégia.

3) A 715/2007 rendelet 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan berendezés, amely érzékeli a rendelet által előírt jóváhagyási eljárások lefolytatásához kapcsolódó valamennyi paramétert annak érdekében, hogy a jóváhagyási eljárások során javuljon a kibocsátást szabályozó rendszer teljesítménye, és így a jármű megkapja a jóváhagyást, még abban az esetben is az e rendelkezés értelmében vett „hatástalanító berendezésnek” minősül, ha ilyen teljesítményjavulás a jármű rendes üzemeltetési feltételei között is pontosan megfigyelhető.

4) A 715/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan hatástalanító berendezés, mint amelyről az alapügyben szó van, amely a jóváhagyási eljárások folyamán a rendes üzemeltetési feltételek során megállapíthatóhoz képest szisztematikusan javítja a járművek kibocsátást szabályozó rendszerének teljesítményét, abban az esetben sem tartozhat az ilyen berendezésekre vonatkozó tilalom alóli, a motor károsodás vagy baleset elleni védelmére és a jármű biztonságos üzemeltetésére vonatkozóan e rendelkezésben megfogalmazott kivétel hatálya alá, ha ez a berendezés segít megakadályozni a motor kopását, illetve szennyeződését.

29. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Verwaltungsgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WQ kontra Land Berlin (C-216/19. sz. ügy)²³

1) A közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 24. cikke (2) bekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a mezőgazdasági földterületek tulajdonosa és a földterületet jogalap nélkül ténylegesen használó harmadik személy is nyújt be támogatási kérelmet, az említett földterületeknek megfelelő támogatható hektárok kizárólag a földterületek tulajdonosának állnak e rendelkezés értelmében a „rendelkezésére”.

2) Az 1307/2013 rendelet 32. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában szereplő „bármely olyan földterület, amely támogatásra jogosított 2008-ban [a 2008. december 19-i 479/2008/EK tanácsi rendelettel módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi] rendelet III. címe, illetve IVA. címe szerinti egységes támogatási rendszer, illetve egységes területalapú támogatási rendszer keretében” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti, erdősített területre vonatkozó területpihentetési támogatás iránti jogosultságok aktiválása iránti kérelem keretében az érintett

²² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási újszak, 49. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási újszak, 136. sz. alatt.

földterületre vonatkozóan 2008-ban a 479/2008 rendelettel módosított 1782/2003 rendelet 22. cikkének megfelelően támogatási kérelmet kellett benyújtani, amelyet e rendelet 23. cikkének megfelelően a kérelem támogathatóságára vonatkozó adminisztratív ellenőrzésnek, adott esetben pedig az említett rendelet 25. cikke alapján helyszíni ellenőrzésnek kellett követnie. Ezenkívül az ugyanezen rendelet III. és IVa. címében a közvetlen kifizetésben való részesüléshez megkövetelt összes többi feltételnek is teljesülnie kell.

30. A Bíróság (első tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Adina Onofrei kontra Conseil de l’ordre des avocats au barreau de Paris, Bâtonnier de l’ordre des avocats au barreau de Paris, Procureur général près la cour d’appel de Paris (C-218/19. sz. ügy)²⁴

Az EUMSZ 45. és EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy.

- azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a szakmai képzésre és az ügyvédi alkalmassági bizonyítvánnyal rendelkezésre vonatkozó, főszabály szerint az ügyvédi hivatás gyakorlásának megkezdése érdekében előírt feltételek alóli mentesség kedvezményét bizonyos olyan tagállami közszolgálati alkalmazottaknak tartja fenn, akik e minőségben ugyanezen tagállamban, közigazgatási szervnél, a közszolgálatban vagy nemzetközi szervezetben végeztek tevékenységet, és kizárja e mentesség kedvezményéből azokat az európai uniós közszolgálati tisztviselőket, alkalmazottakat vagy korábbi alkalmazottakat, akik e minőségben valamely európai intézménynél és francia területen kívül végeztek tevékenységet;
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ilyen mentesség kedvezményét ahhoz a feltételhez köti, hogy az érintett a nemzeti jog területén végzett jogi tevékenységet, és kizárja e mentesség kedvezményéből azokat az európai uniós közszolgálati tisztviselőket, alkalmazottakat vagy korábbi alkalmazottakat, akik e minőségben az uniós jog hatálya alá tartozó egy vagy több területen jogi tevékenységet folytattak, amennyiben nem zárja ki a nemzeti jogi gyakorlatot magában foglaló jogi tevékenységek figyelembevételét.

31. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 17-i ítélete (a Grondwettelijk Hof [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Centraal Israëlitisch Consistorie van België és társai kontra Vlaamse Regering (C-336/19. sz. ügy)²⁵

1) Az állatok leölésük során való védelméről szóló, 2009. szeptember 24-i 1099/2009/EK tanácsi rendelet 26. cikke (2) bekezdése első albekezdésének az EUMSZ 13. cikkel és az Európai Unió Alapjogi Chartája 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a vallási célú vágás keretében olyan kábítási eljárást ír elő, amely visszafordítható és nem alkalmas az állat halálának előidézésére.

2) A harmadik kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely érinthetné az 1099/2009 rendelet 26. cikke (2) bekezdése első albekezdése c) pontjának érvényességét.

32. A Bíróság (első tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – G. M. A. kontra État belge (C-710/19. sz. ügy)²⁶

Az EUMSZ 45. cikket és az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikke (4) bekezdésének b) pontját úgy kell

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak, 37. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 175. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 270. sz. alatt.

értelmezni, hogy a fogadó tagállam köteles arra, hogy észszerű határidőt biztosítson valamely uniós polgárnak – amely határidő abban az időpontban kezdődik, amikor ezen uniós polgár álláskeresőként nyilvántartásba vetette magát – abból a célból, hogy tudomást szerezhessen a neki megfelelő állásajánlatokról, és megtehesse a foglalkoztatásához szükséges intézkedéseket.

E határidő folyása alatt a fogadó tagállam előírhatja az álláskereső számára annak bizonyítását, hogy állást keres. E tagállam tehát csak az említett határidő leteltét követően írhatja elő az álláskereső számára, hogy ne csak azt bizonyítsa, hogy az álláskeresőt továbbra is folytatja, hanem azt is, hogy tényleges esélye van a foglalkoztatásra.

Pénzügyi jogterület

11. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. október 10-i végzése (a Najvyšší súd Slovenskej republiky [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky kontra Weindel Logistik Service SR spol. s r.o. (C-621/19. sz. ügy)²⁷

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 168. cikkének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy a hozzáadottérték-adó (héta) levonásához való jogot biztosítanak egy importőr számára, amennyiben az nem tulajdonosként rendelkezik a termékekkel, és amennyiben a korábbi behozatal költségei nem léteznek, illetve azokat nem tartalmazza a az egyedi értékesítési ügyletek ára, vagy az adóalany által gazdasági tevékenységeinek keretében értékesített termékek és nyújtott szolgáltatások ára.

12. A Bíróság elnökének 2020. október 14-i végzése (a First-tier Tribunal [Tax Chamber] [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-703/18. sz. ügy)²⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

13. A Bíróság elnökének 2020. október 14-i végzése (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-250/19. sz. ügy)²⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

14. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. november 26-i ítélete (a Högsta förvaltningsdomstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Skatteverket kontra Sögarb Fastigheter AB (C-787/18. sz. ügy)³⁰

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely ezen irányelv 188. cikkének (2) bekezdése alapján előírja ugyan, hogy az ingatlan átruházója nem köteles az előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó levonásának korrekcióját elvégezni, ha a vevő ezen ingatlant kizárólag adólevonásra jogosító ügyletekhez használja, azt is megköveteli a vevőtől, hogy a fennmaradó korrekciós időszakra vonatkozóan végezze el e levonás korrekcióját abban az időpontban, amikor a szóban forgó ingatlant maga egy olyan harmadik személyre ruházza át, aki azt nem ilyen ügyletek céljára használja.

15. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. december 3-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Repsol Petróleo, SA kontra

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 252. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 33. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 129. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, 48. sz. alatt.

Administración General del Estado (C-44/19. sz. ügy)³¹

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 21. cikke (3) bekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely, üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként való felhasználásra szánt energiatermékeket előállító létesítmény olyan energiatermékeket használ fel, amelyeket maga állított elő, és amennyiben ezen eljárás révén elkerülhetetlenül energiatermékeknek nem minősülő termékek is keletkeznek, amelyek folytán gazdasági érték jön létre, az ilyen, energiatermékeknek nem minősülő termékek előállítását eredményező felhasználásra eső rész nem tartozik az ezen rendelkezésben előírt, az energiatermékekhez kapcsolódó adóztatandó tényállás alóli kivétel hatálya alá.

16. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. december 10-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Finanzamt Kaufbeuren mit Außenstelle Füssen kontra Golfclub Schloss Igling e.V. (C-488/18. sz. ügy)³²

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem bír közvetlen hatállyal, ily módon, jóllehet az e rendelkezést átültető tagállami jogszabály csak korlátozott körben mentesíti a hozzáadottérték-adó alól a sporttal és a testneveléssel szoros kapcsolatban álló szolgáltatásokat, a nonprofit jellegű szervezetek nem hivatkozhatnak közvetlenül az említett rendelkezésre a nemzeti bíróságok előtt annak érdekében, hogy azon más, sporttal és a testneveléssel szoros kapcsolatban álló szolgáltatások is adómentességben részesüljenek, amelyeket e szervezetek az ezen tevékenységeket folytató személyek részére nyújtanak, és amelyeket e jogszabály nem mentesít az adó alól.

2) A 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „nonprofit jellegű szervezet” e rendelkezés értelmében vett fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül, amely megköveteli, hogy az ilyen szervezet a megszűnése esetén nem oszthatja fel a tagjai között az általa elért nyereség azon részét, amely meghaladja a tagok által rendelkezésre bocsátott pénzbeli hozzájárulást, valamint az ez utóbbiak által nyújtott nem pénzbeli hozzájárulás valós piaci értékét.

17. A Bíróság (első tanács) 2020. december 10-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-620/19. sz. ügy)³³

A Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) 2019. július 4-i határozatával előterjesztett kérdések megválaszolására.

18. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bundeszentralamt für Steuern kontra Y-GmbH (C-346/19. sz. ügy)³⁴

A 2010. október 14-i 2010/66/EU tanácsi irányelvvel módosított, a nem a visszatérítés helye szerinti tagállamban, hanem egy másik tagállamban letelepedett adóalanyok részére a 2006/112/EK irányelvben előírt hozzáadottérték-adóvisszatérítés [helyesen: hozzáadottértékadó-visszatérítés] részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2008. február 12-i 2008/9/EK tanácsi irányelv 8. cikke (2) bekezdésének d) pontját és 15. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a hozzáadottértékadó-visszatérítés iránti kérelem nem a számla sorszámát, hanem egy másik olyan számot tartalmaz, amely lehetővé teszi e számlának és így az érintett terméknek vagy szolgáltatásnak az azonosítását, a visszatérítés helye szerinti tagállam adóhatósága köteles e kérelmet a 2010/66 irányelvvel módosított 2008/9 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése értelmében véve „benyújtottnak”

³¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 95. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 216. sz. alatt.

³³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 261. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 177. sz. alatt.

tekinteni, és azt elbírálni. Ezen elbírálás keretében, és azon eset kivételével, amelyben e számla eredeti vagy másodpéldánya már a rendelkezésére áll, e hatóság kérheti a kérelmezőtől, hogy adja meg azt a sorszámot, amely a számlát egyedileg azonosítja, és amennyiben az a 2010/66 irányelvvel módosított ezen irányelv 20. cikkének (2) bekezdésében előírt egy hónapos határidőn belül nem tesz eleget e kérésnek, az említett hatóság jogosult elutasítani a visszatérítés iránti kérelmet.

19. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Finanzgericht Baden-Württemberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WEG Tevesstraße kontra Finanzamt Villingen-Schwenningen (C-449/19. sz. ügy)³⁵

A 2009. december 22-i 2009/162/EU tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének 1) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely mentesíti a hozzáadottérték-adó alól a hőenergiának a lakástulajdonosi közösség által az e közösséghez tartozó tulajdonosok részére történő értékesítését.

20. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Szegedi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BAKATI PLUS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-656/19. sz. ügy)³⁶

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 147. cikkének (1) bekezdésében az „utasok személyi poggyászában szállítható termékek” tekintetében előírt adómentességet úgy kell értelmezni, hogy a nem az Unióban letelepedett magánszemélyek által kereskedelmi célból az Unión kívülre, harmadik államban történő viszonteladás céljából kivitt termékek nem tartoznak annak hatálya alá.

2) A 2006/112 irányelv 146. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 147. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amelynek értelmében, amennyiben az adóhatóság azt állapítja meg, hogy az utasok személyi poggyászában szállítható termékek tekintetében előírt hozzáadottérték-adó (hÉa) alóli mentesség feltételei nem teljesültek, azonban a vevő az érintett termékeket ténylegesen az Európai Unión kívülre szállította, e hatóság még akkor is köteles megvizsgálni, hogy az e 146. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti hÉa-mentesség alkalmazható-e a szóban forgó értékesítésre, ha az alkalmazandó vámalakiságokat nem teljesítették, és ha a vásárlás során a vevő nem kívánta alkalmazni ez utóbbi adómentességet.

3) A 2006/112 irányelv 146. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 147. cikkét, valamint az adósemlegesség és az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti gyakorlat, amelynek értelmében az adóhatóság automatikusan megtagadja az adóalanytól az e rendelkezések valamelyikében előírt hozzáadottérték-adó (hÉa) alóli mentességet, amennyiben megállapítja, hogy ezen adóalany rosszhiszeműen állította ki azt a nyomtatványt, amely alapján a vevő az e 147. cikk szerinti adómentességre hivatkozott, jöllehet bizonyított, hogy az érintett termékek elhagyták az Európai Unió területét. Ilyen körülmények között az e 146. cikk (1) bekezdésének b) pontjában előírt hÉa-mentesség nyújtását meg kell tagadni, ha valamely alaki követelmény megsértése azzal a hatással jár, hogy nem lehet bizonyítani, hogy teljesültek az e mentesség alkalmazásához szükséges anyagi jogi követelmények, vagy ha bizonyított, hogy az említett adóalanynak tudomása volt vagy tudomással kellett volna rendelkeznie arról, hogy a

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 228. sz. alatt.

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület., 28. sz. alatt.

szóban forgó ügylet olyan adócsalás részét képezi, amely veszélyezteti a közös héa-rendszer működését.

21. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. december 17-i ítélete (az Upravni sud u Zágrábu [Horvátország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – FRANCK d.d. Zágráb kontra Ministarstvo financija Republike Hrvatske Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak (C-801/19. sz. ügy)³⁷

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) és d) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben a hitelnyújtás, illetve az egyéb átruházható értékpapírokra vonatkozó ügyletek tekintetében előírt, hozzáadottérték-adó (héa) alóli mentesség alkalmazható egy olyan ügyletre, amelynek lényege az adóalany vonatkozásában az, hogy ezen adóalany díjazás ellenében olyan pénzeszközt bocsát egy másik adóalany rendelkezésre, amelyeket egy faktoring társaságtól szerzett meg azt követően, hogy ez utóbira a második adóalany által kiállított váltót ruház át, és az első adóalany garántálja e faktoring társaság számára az említett váltó visszafizetését esedékességének időpontjában.

Munkaügyi ügyszak

4. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. november 25-i ítélete (az Okresný súd Košice I [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NI, OJ, PK kontra Sociálna poisťovňa (C-799/19. sz. ügy)³⁸

1) A munkáltató fizetésektelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy egy munkáltató nem tekinthető „fizetésektelennek”, amennyiben vele szemben bírósági határozat által elismert kártérítéshez való jog címén végrehajtási eljárás megindítását kérték, de a követelést a végrehajtási eljárás keretében e munkáltató tényleges fizetésektelensége folytán behajthatatlannak nyilvánították. A kérdést előterjesztő bíróságnak mindazonáltal meg kell vizsgálnia, hogy az érintett tagállam, ezen irányelv 2. cikkének (4) bekezdésével összhangban, úgy határozott-e, hogy a munkavállalók ezen irányelv által előírt védelmét kiterjeszti a fizetésektelenség ezen esetére is, amelyet az e 2. cikk (1) bekezdésében említett eljárásoktól eltérő, a nemzeti jog rendelkezései szerinti eljárásokkal állapít meg.

2) A 2008/94/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 3. cikkét akként kell értelmezni, hogy a munkavállaló munkahelyi baleset miatt bekövetkezett halálából eredő nem vagyoni kár címén a túlélő hozzátartozókat a munkáltató részéről megillető kártérítés kizárólag akkor tekinthető ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében „a munkavállalók munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó, fennálló követelésének”, ha az a „díjazásnak” a nemzeti jog által pontosított fogalmába tartozik, amit a nemzeti bíróságnak kell meghatároznia.

5. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 1-jei ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Federatie Nederlandse Vakbeweging kontra Van den Bosch Transporten BV, Van den Bosch Transporte GmbH, Silo-Tank Kft.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Adó- és vámügyek, 18. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Munkaügyi ügyszak, 7. sz. alatt.

(C-815/18. sz. ügy)³⁹

1) A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy az alkalmazandó a közúti szállítási ágazatban nyújtott transznacionális szolgáltatásokra.

2) A 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 2. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a munkavállaló, aki a nemzetközi közúti szállítási ágazatban járművezetői tevékenységet végez az őt foglalkoztató, valamely tagállamban letelepedett vállalkozás és egy, az érintett szokásos munkavégzésének helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás közötti áru fuvarozásra irányuló bérleti szerződés keretében, e rendelkezések értelmében egy tagállam területére kiküldött munkavállaló, ha az általa történő munkavégzés a szóban forgó korlátozott időszak során elégséges kapcsolatot mutat e tagállam területével. Az ilyen kapcsolat fennállását olyan tényezők átfogó értékelése keretében kell meghatározni, mint az érintett munkavállaló által az említett tagállam területén végzett tevékenységek jellege, e munkavállaló tevékenységeinek minden egyes olyan tagállam területéhez való kapcsolódását jellemző intenzitás foka, amelyben tevékenykedik, valamint az említett tevékenységeknek a szállítási szolgáltatás egészén belül képviselt része.

Az, hogy az egyik tagállamban letelepedett vállalkozás által egy másik tagállamban letelepedett vállalkozás rendelkezésére bocsátott nemzetközi közúti járművezető e második vállalkozás székhelyén kapja a feladataival összefüggő utasításokat, azok végrehajtását ott kezdi meg vagy fejezi be, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e járművezetőt a 96/71 irányelv értelmében kiküldték e másik tagállam területére, amennyiben az említett járművezető általi munkavégzés egyéb tényezők alapján nem mutat elégséges kapcsolatot e tagállam területével.

3) A 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 2. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a munkavállalók rendelkezésre bocsátására vonatkozó szerződést megkötő vállalkozások közötti, azonos csoporthoz való tartozáson alapuló kapcsolat fennállása önmagában nem releváns annak értékelése szempontjából, hogy fennáll-e munkavállalók kiküldetése.

4) A 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 2. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon munkavállalót, aki járművezetői tevékenységet végez a közúti szállítási ágazatban, és aki az őt foglalkoztató, valamely tagállamban letelepedett vállalkozás és egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás között létrejött, áru fuvarozásra irányuló bérleti szerződés keretében a szokásos munkavégzésének helye szerinti tagállamtól eltérő tagállam területén kabotázsműveletet hajt végre, főszabály szerint kiküldetésben lévőnek kell tekinteni azon tagállam területén, amelyben e szállításokat végzik. A kabotázsművelet időtartama – ezen irányelv 3. cikke (3) bekezdése esetleges alkalmazásának sérelme nélkül – nem releváns tényező az ilyen kiküldetés fennállásának értékelése szempontjából

5) A 96/71 irányelv 3. cikkének (1) és (8) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azt a kérdést, hogy valamely kollektív szerződést általánosan alkalmazandónak nyilvánítottak-e, az alkalmazandó nemzeti jog alapján kell értékelni. Az e rendelkezésekben szereplő fogalomnak megfelel az a kollektív szerződés, amelyet nem nyilvánítottak ugyan általánosan alkalmazandónak, de amelynek betartásától függ, hogy a hatálya alá tartozó vállalkozások mentesülnek-e egy, a maga részéről általánosan alkalmazandónak nyilvánított másik kollektív szerződés alkalmazása alól, és amelynek rendelkezései lényegében megegyeznek e másik kollektív szerződés rendelkezéseivel.

Polgári ügyszak

11. A Bíróság elnökének 2020. február 13-i végzése (a High Court of Justice [Chancery Division] [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-728/19. sz. ügy)

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

12. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia no 6

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Munkaügyi ügyszak, 26. sz. alatt.

de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-452/19. sz. ügy)⁴⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

13. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-455/19. sz. ügy)⁴¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

14. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-482/19. sz. ügy)⁴²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

15. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-523/19. sz. ügy)⁴³

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

16. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-527/19. sz. ügy)⁴⁴

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

17. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. november 25-i ítélete (az ondernemingsrechtbank Antwerpen [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) kontra Weareone.World BVBA, Wecandance NV (C-372/19. sz. ügy)⁴⁵

Az EUMSZ 102. cikket úgy kell értelmezni, hogy nem minősül az e cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek, ha a valamely tagállamban tényleges monopóliummal rendelkező közös jogkezelő szervezet a zeneművek nyilvánosságához közvetítésének jogát illetően olyan díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, amelyben:

— *egyrészt a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételre alkalmazott díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni a fesztivál szervezéséhez kapcsolódó összes olyan költséget, amely nem áll kapcsolatban az ott teljesített zeneművekkel, amennyiben az adott ügy összes releváns körülményére tekintettel a közös jogkezelő szervezet által az e díjtáblázat alapján ténylegesen kivetett díjak nem minősülnek túlzottnak, tekintettel többek között a művek felhasználásának jellegére és körére, az e felhasználás által generált gazdasági értékre és*

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Polgári ügyszak, 66. sz. alatt.

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Polgári ügyszak, 66. sz. alatt.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Polgári ügyszak, 66. sz. alatt.

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak, 1. sz. alatt.

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak, 1. sz. alatt.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 54. sz. alatt.

a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékére, aminek megvizsgálása a nemzeti bíróság feladata

- másrészt sávós átalányrendszert alkalmaznak annak érdekében, hogy meghatározzák az előadott zeneműveknek az e jogkezelő szervezet repertoárjába tartozó hányadát, amennyiben nincs más olyan módszer, amely lehetővé tenné e művek felhasználásának pontosabb azonosítását és számszerűsítését, és amely alkalmas lenne ugyanezen jogszerű cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, anélkül hogy aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit; a nemzeti bíróság feladata ennek megvizsgálása az előtte folyamatban lévő konkrét ügy fényében és az ügy összes releváns körülményének figyelembevételével, ideértve az elé terjesztett adatok rendelkezésre állásának és megbízhatóságának, valamint a létező technológiai eszközöknek a figyelembevételét.

18. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. december 3-i ítélete (a Tribunalul București [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Star Taxi App SRL kontra Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul București prin Primar General, Consiliul General al Municipiului București (C-62/19. sz. ügy)⁴⁶

1) A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) 2. cikkének a) pontját, amely a műszaki szabályokkal és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozik, úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések értelmében „információs társadalommal összefüggő szolgáltatást” képez egy olyan közvetítési szolgáltatás, amely abból áll, hogy egy okostelefonos alkalmazás segítségével díjazás ellenében összekapcsolja egymással a város egyik pontjáról a másikra eljutni szándékozó személyeket és az engedéllyel rendelkező taxisofőröket, aminek érdekében az említett szolgáltatást nyújtó fél e célból ezt megelőzően havi díj ellenében szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződést köt e sofőrökkel, de nem ő küldi át nekik a megrendeléseket, nem ő határozza meg a fuvardíjat, és nem is ő gondoskodik e díj említett személyektől való beszedéséről, hanem az utóbbiak azt közvetlenül a taxisofőrnek fizetik meg, és a szolgáltatást nyújtó fél nem végez minőség-ellenőrzést sem a járműveket, a sofőrjeiket, illetve ez utóbbiak magaviseletét illetően.

2) A 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem minősül az ezen utóbbi rendelkezés értelmében vett „műszaki szabálynak” a helyi hatóság olyan szabályozása, amely a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak” minősülő azon közvetítési szolgáltatást, amelynek célja, hogy egy okostelefonos alkalmazás segítségével összekapcsolja a város egyik pontjáról a másikra eljutni szándékozó személyeket az engedéllyel rendelkező taxisofőrökkel, olyan előzetes engedély beszerzéséhez köti, amely a többi diszpécser-szolgáltatást nyújtó félre már korábban is vonatkozott.

3) Az EUMSZ 56. cikket, a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) és (4) bekezdését, valamint a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem alkalmazandók az olyan jogvitákra, amelyeknek összes releváns eleme egyetlen tagállamon belülre korlátozódik.

A 2000/31 irányelv 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható az olyan tagállami szabályozásra, amely a 2000/31 irányelvnek a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjára utaló 2. cikkének a) pontja értelmében vett „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak” minősülő azon közvetítői szolgáltatás nyújtását, amelynek célja, hogy egy okostelefonos alkalmazás segítségével díjazás ellenében összekapcsolja a város egyik pontjáról a másikra eljutni szándékozó

⁴⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 97. sz. alatt.

személyeket az engedéllyel rendelkező taxisofőrökkel, olyan előzetes engedély beszerzéséhez köti, amely a többi diszpécsterszolgáltatást nyújtó félre már korábban is vonatkozott.

A 2006/123 irányelv 9. és 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely az olyan közvetítési szolgáltatás nyújtását, amelynek célja egy okostelefonos alkalmazás segítségével díjazás ellenében a város egyik pontjáról a másikra eljutni óhajtó személyeknek az engedélyezett taxisofőrökkel való összekapcsolása, a tevékenységük gyakorlásához szükséges előzetes engedély beszerzéséhez köti, amennyiben ezen engedély megszerzésének feltételei nem felelnek meg az e cikkben előírt követelményeknek, mivel többek között az érintett szolgáltatáshoz nem illeszkedő műszaki követelményeket írnak elő, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

19. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. december 10-i ítélete (a Vrhovno sodišče Republike Slovenije [Szlovénia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A. B., B. B. kontra Personal Exchange International Limited (C-774/19. sz. ügy)⁴⁷

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 15. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy egy olyan természetes személy, aki valamely tagállamban rendelkezik lakóhellyel, és aki egyrészt egy másik tagállamban székhellyel rendelkező társasággal internetes pókerjátékra vonatkozó szerződést kötött, amelynek általános feltételeit e társaság határozta meg, másrészt nem jelentette be hivatalosan e tevékenységet, és azt nem is kínálta fel harmadik személyek részére fizetős szolgáltatásként, nem veszíti el az e rendelkezés értelmében vett „fogyasztói” minőségét még akkor sem, ha e játékot magas napi óraszámban játssza, kiterjedt ismeretekkel rendelkezik, és e játékból jelentős nyereseményekre tesz szert.

20. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier kontra Société Fromagère du Livradois SAS (C-490/19. sz. ügy)⁴⁸

A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet, illetve a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések nem kizárólag a bejegyzett elnevezés harmadik személy általi használatát tiltják.

Az 510/2006, illetve az 1151/2012 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések tiltják a bejegyzett elnevezéssel ellátott terméket jellemző forma vagy megjelenés átvételét, amennyiben ezen átvétel alapján a fogyasztó azt hiheti, hogy a szóban forgó termék rendelkezik e bejegyzett elnevezéssel. Az adott ügy valamennyi releváns tényezőjének figyelembevételével meg kell vizsgálni, hogy az említett átvétel megtévesztheti-e a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő európai fogyasztót.

21. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. december 17-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Husqvarna AB kontra Lidl Digital International GmbH & Co. KG, korábban Lidl E-Commerce International GmbH & Co. KG (C-607/19. sz. ügy)⁴⁹

[z európai uniós] védjegyéről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az európai uniós védjegyoltalom megszűnésének

⁴⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 9. sz. alatt.

⁴⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 64. sz. alatt.

⁴⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 4. sz. alatt.

megállapítása iránt benyújtott viszontkereset esetében az az időpont, amelyet annak megállapítása szempontjából figyelembe kell venni, hogy az e rendelkezésben foglalt, megszakítás nélküli ötéves időtartam lejárt-e, a viszontkereset benyújtásának időpontja.

Gazdasági ügyszak

9. A Bíróság elnökének 2020. október 6-i végzése (a High Court of Justice [Queen’s Bench Division] [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-2/20. sz. ügy)⁵⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

10. A Bíróság elnökének 2020. október 9-i végzése (a Juzgado de lo Mercantil de Badajoz [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-15/20. sz. ügy)⁵¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

11. A Bíróság elnökének 2020. október 9-i végzése (a Juzgado de lo Mercantil de Badajoz [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-16/20. sz. ügy)⁵²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

12. A Bíróság elnökének 2020. október 14-i végzése (a Landgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-365/20. sz. ügy)⁵³

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

13. A Bíróság elnökének 2020. október 22-i végzése (a Sofiyski rayonen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – PH, OI kontra „EUROBANK BULGARIA” AD (C-745/19. sz. ügy)⁵⁴

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

14. A Bíróság elnökének 2020. október 27-i végzése (a Landgericht Frankfurt am Main [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-434/20. sz. ügy)⁵⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

15. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Tribunal d’instance d’Aulnay-Sous-Bois [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-286/19. sz. ügy)

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

16. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-

⁵⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak, 25. sz. alatt.

⁵¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 29. sz. alatt.

⁵² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 29. sz. alatt.

⁵³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 12. szám, Gazdasági ügyszak, 59. sz. alatt.

⁵⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Adó- és vámügyek 7. sz. alatt.

⁵⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 3. sz. alatt.

732/19. sz. ügy)⁵⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

17. A Bíróság elnökének 2020. október 29-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia no 6 de Reus [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-352/18. sz. ügy)⁵⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

18. A Bíróság elnökének 2020. november 9-i végzése (a Landgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-438/20. sz. ügy)⁵⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

19. A Bíróság elnökének 2020. november 12-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-268/20. sz. ügy)⁵⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

20. A Bíróság (nagytanács) 2020. november 24-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Wikingerhof GmbH & Co. KG kontra Booking.com BV (C-59/19. sz. ügy)⁶⁰

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó a felperest és az alperest összekötő szerződéses jogviszony keretében tanúsított meghatározott magatartás abbahagyására kötelezés iránti olyan keresetre, amely azon az állításon alapul, hogy az alperes, a versenyjogot megsértve, visszaélt az erőfölényével.

21. A Bíróság (első tanács) 2020. november 25-i ítélete (a Curtea de Apel Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Banca B. SA kontra A. A. A. (C-269/19. sz. ügy)⁶¹

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy miután megállapításra került, hogy tisztességtelen jellegűek az alapügyben szereplőhöz hasonló kölcsönszerződésnek a változó kamatláb rögzítési mechanizmusát meghatározó feltételei, és amennyiben e szerződés nem maradhat fenn az érintett tisztességtelen feltételek elhagyását követően, illetve az említett szerződés megszüntetése különösen hátrányos következményekkel járhat a fogyasztóra nézve, továbbá nem létezik olyan diszpozitív nemzeti jogi rendelkezés, amely az említett feltételek helyébe léphet, a nemzeti bíróság kötelessége, hogy belső jogának egészére figyelemmel tegyen meg minden ahhoz szükséges intézkedést, hogy a fogyasztó védelmet élvezzen azon különösen hátrányos következményekkel szemben, amelyeket az említett kölcsönszerződés megszüntetése válthat ki. Az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között semmi nem képezi akadályát különösen annak, hogy a nemzeti bíróság felhívja a feleket arra, hogy tárgyaljanak a kamatláb számítása módjának meghatározásáról, feltéve, hogy rögzíti e

⁵⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak, 5. sz. alatt.

⁵⁷ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 43. sz. alatt.

⁵⁸ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 4. sz. alatt.

⁵⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 54. sz. alatt.

⁶⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak, 34. sz. alatt.

⁶¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Gazdasági ügyszak, 45. sz. alatt.

tárgyalások keretét, és azok a szerződő felek jogai és kötelezettségei közötti tényleges egyensúly helyreállítására irányulnak, különös figyelmet fordítva a fogyasztók védelmére vonatkozó és a 93/13 irányelv alapjául szolgáló célkitűzésre.

22. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. november 26-i végzése (a Sofiyski rayonon sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a „DSK Bank” EAD, „FrontEx International” EAD által indított eljárásban (C-807/19. sz. ügy)

1) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a fizetési meghagyás iránti kérelmet elbíráló nemzeti bíró nem vizsgálja meg az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés valamely feltételének esetlegesen tisztességtelen jellegét, olyan gyakorlati nehézségek miatt, mint a rá háruló munkateher.

2) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy a fizetési meghagyás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíró, amennyiben vélelmezi, hogy e kérelem a 93/13 irányelv értelmében a fogyasztói kölcsönszerződésben szereplő tisztességtelen feltételen alapul, a fogyasztó ellentmondásának hiányában is kérheti a hitelezőtől további információk nyújtását, e feltétel esetleges tisztességtelenségének vizsgálata érdekében.

3) A 93/13 irányelvnek az ezen irányelv 6. és 7. cikkével összefüggésben értelmezett 3. és 8. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben foglalt feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének hivatalból történő vizsgálata keretében, amelyet a nemzeti bíró annak megállapítása érdekében végez, hogy jelentős egyenlőtlenység áll-e fenn az e szerződés alapján a felekre háruló kötelezettségek között, e bíró figyelembe veheti az olyan nemzeti rendelkezéseket is, amelyek magasabb szintű védelmet biztosítanak a fogyasztóknak, mint az említett irányelv rendelkezései.

23. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. november 26-i végzése (a Tribunal Judicial da Comarca dos Açores (Portugália) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VO és társai kontra SATA International – Azores Airlines, SA (C-316/20. sz. ügy)⁶²

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelet nem alkalmazandó a légi fuvarozó által valamely esemény szponzorálása keretében kibocsátott, kedvezményes viteldíjas jeggyel utazó utasra, amely jegy előnyeiből kizárólag bizonyos meghatározott személyek részesülnek, és amelynek kibocsátása e légi fuvarozó előzetes egyedi engedélyétől függ.

24. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. december 10-i ítélete (az Augstākā tiesa (Senāts) [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Euromin Holdings (Cyprus) Limited (C-735/19. sz. ügy)⁶³

1) A nyilvános vételi ajánlatról szóló, 2004. április 21-i 2004/25/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely három módszert ír elő azon méltányos ár meghatározására, amelyen az ajánlattevőnek vissza kell vásárolnia valamely társaság részvényeit, beleértve az ezen irányelv 5. cikke (4) bekezdése első albekezdésének végrehajtásából eredő módszert is, és amely előírja, hogy mindig a legmagasabb árat eredményező módszert kell választani, feltéve, hogy a méltányos ár

⁶² A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 3. szám, Gazdasági ügyszak, 17. sz. alatt.

⁶³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 2. sz. alatt.

meghatározásának az ezen 5. cikk (4) bekezdése első albekezdésének végrehajtásából eredő módszertől eltérő módszereit a felügyeleti hatóság az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános elvek tiszteletben tartásával, valamint egyértelmű, pontos és átlátható jogi szabályozás keretében meghatározott körülmények esetén és kritériumok szerint alkalmazza.

2) A 2004/25 irányelv 5. cikke (4) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy nyilvános vételi ajánlat esetén a részvény értékét úgy kell kiszámítani, hogy az érintett társaság nettó eszközértékét – beleértve valamely kisebbségi részvényes azon részesedését is, amely következőképpen nem biztosít ellenőrzést – el kell osztani a kibocsátott részvények számával, hacsak a részvény árának nem olyan meghatározási módszeréről van szó, amely a pénzügyi elemzésben általánosan használt objektív értékelési kritériumon alapul, és amelyet e rendelkezés értelmében véve „tisztán meghatározottnak” lehet tekinteni, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

3) A 2004/25 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az a nyilvános vételi ajánlatra vonatkozó eljárás keretében olyan jogokat biztosít az ajánlattevőknek, amelyek az állami felelősség megállapítása iránti kereset keretében érvényesíthetők.

4) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy abban az esetben, ha valamely tagállam felelőssége megállapítható az uniós jog valamely szabályának e tagállam közigazgatási hatóságának határozata révén történő megsértésével okozott károkért, az ebből eredő vagyoni kár megtérítése e kár összegének 50 %-ára korlátozható.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

IV. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. november 12-i végzése – Lazarus Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. kontra Európai Bizottság (C-85/20. P. sz. ügy)⁶⁴

1. A Bíróság a fellebbezést mint részben nyilvánvalóan elfogadhatatlant és részben nyilvánvalóan megalapozatlant elutasítja.

2. A Bíróság a Lazarus Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-t kötelezi a költségek viselésére.

V. 2020. december 5-én benyújtott kereset (T-718/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

— semmisítse meg az Európai Bizottság 2020. február 24-i (EU) határozatát az SA.56244 állami támogatási ügyben – a Tarom megmentési támogatása; és

— az Európai Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Keresete alátámasztása érdekében a felperes négy jogalapra hivatkozik.

1. Az első jogalap azon alapul, hogy a Tarom számára nyújtott megmentési támogatás nem felel meg az Európai Bizottság megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásában foglalt összeegyeztethetőségi feltételnek – amely szerint a megmentési támogatásnak valódi közérdekű célkitűzéshez kell hozzájárulnia –, mivel a Bizottság nem mérte fel a Tarom jelentőségét a hazai és a nemzetközi légi közlekedési piacokon, valamint a Tarom helyettesíthetőségnek valószínűségét.

2. A második jogalap azon alapul, hogy a megmentési támogatás nem felel meg a megmentési és

⁶⁴ A fellebbezést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XXII. sz. alatt.

szerkezetátalakítási iránymutatásban foglalt „először és utoljára” elv feltételének, mivel a Tarom előző szerkezetátalakítási időszaka 2019-ig – vagyis kevesebb, mint tíz évvel azelőttig – tartott, hogy az Európai Bizottság 2020. február 24-i határozatával a Tarom számára új megmentési támogatást hagyott jóvá.

3. A harmadik jogalap azon alapul, hogy az Európai Bizottság a súlyos nehézségek ellenére sem indított hivatalos vizsgálati eljárást, és megsértette a felperes eljárási jogait.

4. A negyedik jogalap azon alapul, hogy az Európai Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét.

VI. A Bíróság (Nagytanács) 2020. december 8-i ítélete – Magyarország kontra Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa (C-620/18. sz. ügy)⁶⁵

1. A Bíróság a keresetet elutasítja.

2. A Bíróság Magyarországot kötelezi a saját költségein felül az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa részéről felmerült költségek viselésére.

3. A Németországi Szövetségi Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Holland Királyság, a Svéd Királyság és az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit.

VII. A Bíróság (nagytanács) 2020. december 17-i ítélete – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-808/18. sz. ügy)⁶⁶

1) Magyarország nem teljesítette a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkéből, 6. cikkének (1) bekezdéséből, 12. cikkének (1) bekezdéséből és 13. cikkének (1) bekezdéséből, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkéből, 24. cikkének (3) bekezdéséből, 43. cikkéből, és 46. cikkének (5) bekezdéséből, valamint a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 8., 9. és 11. cikkéből eredő kötelezettségeit, mivel:

— *előírta, hogy a Szerbiából érkező, és a nemzetközi védelem iránti eljárást Magyarország területén igénybe venni kívánó harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalanok nemzetközi védelem iránti kérelmei csak a röszkei (Magyarország) és a tompai (Magyarország) tranzitónában terjeszthetők elő, és olyan állandó és általános közigazgatási gyakorlatot alkalmazott, amely drasztikus módon korlátozta az e tranzitónákba való belépésre napi szinten jogosult kérelmezők számát;*

— *a nemzetközi védelmet kérelmezőknek a röszkei és a tompai tranzitónában való általános őrizetere vonatkozó rendszert vezetett be, anélkül hogy tiszteletben tartotta volna a 2013/32 irányelv 24. cikkének (3) bekezdésében és 43. cikkében, valamint a 2013/33 irányelv 8., 9. és 11. cikkében előírt garanciákat;*

— *a bűncselekménnyel gyanúsítottak kivételével a területén jogellenesen tartózkodó valamennyi harmadik országbeli állampolgár kitoloncolását lehetővé tette a 2008/115 irányelv 5. cikkében, 6.*

⁶⁵ A keresetet l.: Hírlevél IX. évfolyam 12. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XXVII. sz. alatt.

⁶⁶ A keresetet l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XX. sz. alatt.

cikkének (1) bekezdésében, 12. cikkének (1) bekezdésében és 13. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárások és garanciák tiszteletben tartása nélkül;

— *a 2013/32 irányelv 46. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozó, nemzetközi védelmet kérelmező személyek tekintetében az uniós joggal ellentétes feltételektől tette függővé a területén maradáshoz való joguk gyakorlását.*

2) *A Bíróság a keresetet az ezt meghaladó részében elutasítja.*

3) *Magyarország a saját költségein felül viseli az Európai Bizottság részéről felmerült költségek négyötödét.*

4) *Az Európai Bizottság maga viseli saját költségeinek egyötödét.*

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.II.1.280/2020/10.

A szemérem sértés vétsége [Btk. 205. § (3) bekezdés] miatt felfüggesztett szabadságvesztést kiszabó jogerős büntetővégzés ellen a terhelt terhére előterjesztett ügyészi felülvizsgálati indítvány alapján végleges hatályú foglalkozástól eltiltás kiszabása [Btk. 52. § (2) bekezdés], ezt meghaladóan a határozat hatályban tartása.

A 2017. évi CXLIX. törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint a jogalkotói szándék a kiszolgáltatott, védekezésre képtelen gyermekek védelme a sérelmükre a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető terheltekkel szemben.

A törvény hatályos szövege az Európa Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelvén alapul, amely az abban felsorolt bűncselekmények miatti elítélés esetén nem szabja a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának feltételül, hogy a bűncselekmény megvalósítására a foglalkozási szabályok megszegésével, vagy a foglalkozás felhasználásával kerüljön sor.

A terhelt a terhére rótt nemi erkölcs elleni bűncselekményt közvetlenül a tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett sérelmére követte el, így a bíróság a törvénybe ütköző módon járt el, amikor jogerős büntetővégzésében a szemérem sértés vétsége miatt elítélt terhelttel szemben nem szabott ki foglalkozástól eltiltást olyan munkakörök tekintetében, amelyek gyakorlása során tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel hatalmi vagy befolyási viszonyba kerülne.

A kifejtettek értelmében a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a megtámadott határozatot megváltoztatta: a terheltet végleges hatállyal eltiltotta bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll [Btk. 52. § (3) bekezdése].

Bfv.II.1.407/2020/4.

A szexuális visszaélés büntette miatt elítélt terhelttel szemben kötelezően alkalmazandó végleges foglalkozástól eltiltás [Btk. 52. § (3) bekezdés] elmulasztása miatt előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján a határozat megváltoztatása.

A terhelt terhére rótt bűncselekmények elkövetése záróidőpontjában (2019. február 6. napja) hatályos Btk. 52. § (3) bekezdése szerint a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, végleges hatállyal el kell tiltani bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

A törvényhely módosításáról rendelkező 2017. évi CXLIX. törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint a jogalkotói szándék a kiszolgáltatott, védekezésre képtelen gyermekek védelme a sérelmükre a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető terheltekkel szemben.

A törvény hatályos szövege az Európa Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelvén alapul, amely az abban felsorolt bűncselekmények miatti elítélés esetén nem szabja a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának feltételül, hogy a bűncselekmény megvalósítására a foglalkozási szabályok megszegésével, vagy a foglalkozás felhasználásával kerüljön sor.

A terhelt a terhére rótt nemi erkölcs elleni bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett sérelmére követte el, így a bíróság a törvénybe ütköző módon járt el, amikor jogerős büntetővégzésében a szexuális visszaélés büntette miatt elítélt terhelttel szemben nem szabott ki foglalkozástól eltiltást olyan munkakörök tekintetében, amelyek gyakorlása során tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel hatalmi vagy befolyási viszonyba kerülne.

A kifejtettek értelmében a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a megtámadott határozatot megváltoztatta: a terheltet végleges hatállyal eltiltotta bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll [Btk. 52. § (3) bekezdése].

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.IV.35.535/2020/6.

Mezőgazdasági támogatás jogviszonyban a támogatási szerződés kötésére való jogosultság közigazgatási jogviszonynak minősül

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1303/2013/EU rendelet európai parlamenti és tanácsi 123. cikk (1) bekezdése rendelkezik az irányító hatóság kijelöléséről, amely lehetővé teszi nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatási hatóság vagy szerv, illetve magántestület kijelölését is. Hasonló értelmű a Kpkf.VI.39.655/2020/2. számú döntés is. Mindezek alapján a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 2. § (2) bekezdés c) pontja, 19.§ (1) bekezdése értelmében az IH, az Agrárminisztérium közigazgatási szerv, központi kormányzati igazgatási szerv. Az IH a 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (7) bekezdés 1. pont a) alpontja szerinti közigazgatási szervnek minősül. Vizsgálni kellett azonban, hogy az alperes eljárása a közigazgatási jog hatálya alá tartozott-e.

Az 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a polgári jogi és a közigazgatási jogi jogviszonyokat elhatárolja. Egyértelműen úgy szól, hogy ha a támogatás közigazgatási hatósági határozattal vagy hatósági szerződéssel nyújtható, akkor közigazgatási jogi jogviszony, ha támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel jön létre, akkor polgári jogi jogviszony jön létre. Ennek megfelelően a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdés 54. pontja a támogatási szerződéssel létrejött jogviszonyt kifejezetten polgári jogi jogviszonyként nevesíti. Nem vitatható tehát, hogy az adott jogszabályi környezet a támogatási szerződés megkötését követő jogviszonyt polgári jogi jogviszonyként nevesíti. Egységes ebben a körben a Kúria joggyakorlata is (Kfv.IV.35.429/2020/6., Kfv.IV.35.433/2020/6., Kpk.IV.40.358/2020/3., Kpkf.VI.39.655/2020/2., Kfv.IV.35.400/2020/10.).

A perbeli esetben azonban nem erről az esetről volt szó, mivel az irányító hatóság azt állapította meg, hogy a felperes a jogosultsági feltételeket nem teljesíti, így támogatói okirat megkötésére nem került sor.

Az Európai Unió alapokból származó támogatások felhasználása – bármilyen konstrukcióban is valósul meg – közpénz felhasználásának minősül, így annak során garantálni kell a közpénzek átlátható, jogszerű felhasználását, annak ellenőrzését. Az Áht. 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a támogatások nyújtására és az alapján a támogatási jogviszony jellegére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, mely azonban jelen ügyben nem tekinthető döntő elhatárolási szempontnak. Hasonlóan utalt a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében felhívott joggyakorlatra, amely csupán a már létrejött támogatási jogviszonyra vonatkozóan mondja ki annak polgári jogi jellegét. A perbeli esetben azonban a felperes támogatási igénye nem teljesült, támogatási jogviszony nem jött létre.

A 719/B/2001. számú AB határozat más jogszabályi környezetben, az Alaptörvény és a Kp. hatálybalépését megelőzően keletkezett, így az jelen ügyben nem tekinthető irányadónak, míg a 3385/2018. (XII. 14.) AB határozat mind tényállásában, mind a jogvita tárgyát tekintve eltérő volt. Abban az esetben a jogvita alapját a támogatási szerződés megkötését követően lefolytatott szabálytalansági eljárás képezte, amely a Kúria gyakorlata szerint is polgári jogi jogviszonynak minősül, továbbá az Alkotmánybíróság nem egyedi jogvitában, hanem a normakontroll hatáskörét gyakorolva járt el.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felek jogviszonyában a támogatások közpénz jellegéből és az alperes jogállásából fakadóan a közigazgatási, közhatalmi jelleg dominált. A felek között a támogatói okirat megkötésére, így polgári-kötelmi jogviszony létesítésére nem került sor, így a felek között a jogviszony közjogi jellege kizárólagos volt. Ebből következően az alperesi döntés a Kp. 4. § közigazgatási cselekmény fogalmának megfelelt, ezért azzal szemben közigazgatási jogvitának vont helye.

Kfv.IV.35.543/2020/6.

I. Mezőgazdasági támogatás jogviszonyban a támogatási szerződés kötésére való jogosultság közigazgatási jogviszonynak minősül.

II. A támogatási jogviszonyban a miniszter és a vezetése alatt eljáró minisztérium egységnek tekinthető. Bármelyikük alpereskénti perbenállása így nem valósíthat meg az ügy érdemére kiható jogszabálysértést.

III. A Kp. rendszerében a megsemmisítés és a hatályon kívül helyezés is alkalmazható jogkövetkezmény, azonban a Kp. megkülönbözteti az ex tunc hatályú megsemmisítést a hatályon kívül helyezéstől, amely mind ex tunc, mind ex nunc, mind pro futuro történhet.

I. A Kúria a Kpkf.VI.39.649/2020/2. számú döntésében [25]-[28] bekezdéseiben rögzítette, hogy a 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) a közigazgatási szervek törvényi fogalmának megadásakor az 2016. évi CL. törvénynél (a továbbiakban: Ákr.) pontosabb és egyértelműbb. A Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont a)-c) alpontjai a közigazgatási szervezetrendszerbe tartozó államigazgatási és helyi önkormányzati szerveket nevesítik. Ezek alkotják a végrehajtó hatalom részét képező, kifejezetten az állam szakigazgatási feladatainak megvalósítására létrehozott szervezetrendszert. A Kúria a hivatkozott ügyben kiemelte, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) 123. cikk (1) bekezdése rendelkezik az irányító hatóság kijelöléséről, amely lehetővé teszi nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatási hatóság vagy szerv, illetve magántestület kijelölését is. Hasonló értelmű a Kpkf.VI.39.655/2020/2. számú döntés is. Mindezek alapján a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 2. § (2) bekezdés c) pontja, 19.§ (1) bekezdése értelmében az IH, az Agrárminisztérium közigazgatási szerv, központi kormányzati igazgatási szerv. Az IH a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont a) alpontja szerinti közigazgatási szervnek minősül. Vizsgálni kellett azonban, hogy az alperes eljárása a közigazgatási jog hatálya alá tartozott-e.

Az 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a polgári jogi és a közigazgatási jogi jogviszonyokat elhatárolja. Egyértelműen úgy szól, hogy ha a támogatás közigazgatási hatósági határozattal vagy hatósági szerződéssel nyújtható, akkor közigazgatási jogi jogviszony, ha támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel jön létre, akkor polgári jogi jogviszony jön létre. Ennek megfelelően a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdés 54. pontja a támogatási szerződéssel létrejött jogviszonyt kifejezetten polgári jogi jogviszonyként nevesíti. Nem vitatható tehát, hogy az adott jogszabályi környezet a támogatási szerződés megkötését követő jogviszonyt polgári jogi jogviszonyként nevesíti. Egységes ebben a körben a Kúria joggyakorlata is (Kfv.IV.35.429/2020/6., Kfv.IV.35.433/2020/6., Kpk.IV.40.358/2020/3., Kpkf.VI.39.655/2020/2., Kfv.IV.35.400/2020/10.).

A perbeli esetben azonban nem erről az esetről volt szó, mivel az irányító hatóság azt állapította meg, hogy a felperes a jogosultsági feltételeket nem teljesíti, így támogatói okirat megkötésére nem került sor.

Az Európai Unió alapokból származó támogatások felhasználása – bármilyen konstrukcióban is valósul meg – közpénz felhasználásának minősül, így annak során garantálni kell a közpénzek átlátható, jogszerű felhasználását, annak ellenőrzését. Az Áht. 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a támogatások nyújtására és az alapján a támogatási jogviszony jellegére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, mely azonban jelen ügyben nem tekinthető döntő elhatárolási szempontnak. Hasonlóan utal a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében felhívott joggyakorlatra, amely csupán a már létrejött támogatási jogviszonyra vonatkozóan mondja ki annak polgári jogi jellegét. A perbeli esetben azonban a felperes támogatási igénye nem teljesült, támogatási jogviszony nem jött létre.

A 719/B/2001. számú AB határozat más jogszabályi környezetben, az Alaptörvény és a Kp. hatálybalépését megelőzően keletkezett, így az jelen ügyben nem tekinthető irányadónak, míg a 3385/2018. (XII. 14.) AB határozat mind tényállásában, mind a jogvita tárgyát tekintve eltérő volt. Abban az esetben a jogvita alapját a támogatási szerződés megkötését követően lefolytatott szabálytalansági eljárás képezte, amely a Kúria gyakorlata szerint is polgári jogi jogviszonynak minősül, továbbá az Alkotmánybíróság nem egyedi jogvitában, hanem a normakontroll hatáskörét gyakorolva járt el.

A kifejtettre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felek jogviszonyában a támogatások közpénz jellegéből és az alperes jogállásából fakadóan a közigazgatási, közhatalmi jelleg dominált. A felek között a támogatói okirat megkötésére, így polgári-kötelmi jogviszony létesítésére nem került sor, így a felek között a jogviszony közjogi jellege kizárólagos volt. Ebből következően az alperesi döntés a Kp. 4. § közigazgatási cselekmény fogalmának megfelelt, ezért azzal szemben közigazgatási jogvitának vont helye. (Kfv.IV.35.452/2020/7.)

II. Az alperes és a miniszter perbeli jogviszonyban betöltött szerepének az alapját az EU rendelet 123. cikke adja, amelynek (1) bekezdése szerint valamennyi tagállam minden egyes operatív program számára kijelöl egy nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatási hatóságot vagy szervet, illetve egy magántestületet irányító hatóságként. A (6) bekezdés szerint a tagállam kijelölhet egy vagy több közreműködő szervezetet is arra, hogy az irányító vagy az igazoló hatóság bizonyos feladatait annak felelősségére elvégezze. Az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság és a közreműködő szervezetek közötti feladatmegosztásra vonatkozó szabályokat hivatalosan, írásban kell rögzíteni.

Az EU rendelet 123. cikk (7) bekezdése alapján a tagállam vagy az irányító hatóság az operatív program egy részének irányítását átruházhatja egy közreműködő szervezetre a közreműködő szervezet és a tagállam vagy az irányító hatóság között létrejött írásos megállapodással. A (8) bekezdés értelmében a tagállam saját kezdeményezésére kijelölhet egy koordináló szervezetet, amelynek feladata a Bizottsággal való kapcsolattartás és a Bizottság tájékoztatása, az egyéb érintett kijelölt szervezetek tevékenységének koordinálása, valamint az alkalmazandó jog összehangolt alkalmazásának előmozdítása.

A Rendelet 8. § (1) bekezdése szerint az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztérium az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 123. cikk (8) bekezdése szerinti koordináló szervezet, melynek tevékenysége kiterjed a Vidékfejlesztési Programra is. Az (5) bekezdés alapján az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztérium

a koordinációs feladataihoz kapcsolódóan intézményrendszerrel összefüggő, ellenőrzési, monitoring, értékelési, pénzügyi, jogorvoslati, kommunikációs és képzéssel összefüggő feladatokat lát el.

A Rendelet 152. § (1) bekezdése szerint a kifogás címzettje az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter. A 155/A. § értelmében a Vidékfejlesztési Program és a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program esetén ahol e fejezet és az 1. melléklet VII. fejezete európai uniós források felhasználásáért felelős minisztert említ, az agrár-vidékfejlesztésért felelős minisztert kell érteni.

A Rendelet 14/A. §-a értelmében az agrár-vidékfejlesztésért felelős miniszter által vezetett minisztérium jogorvoslati feladatai körében elbírálja a Vidékfejlesztési Programot és a Magyar Halgazdálkodási Operatív Programot érintően az irányító hatóság, a kifizető ügynökség, az alapok alapját végrehajtó szervezet, a pénzügyi közvetítő és közösségvezérelt helyi fejlesztés esetén a HACS döntése ellen benyújtott kifogásokat, valamint a szabálytalansági eljárásban az irányító hatóság, a kifizető ügynökség és az alapok alapját végrehajtó szervezet által hozott döntések ellen benyújtott jogorvoslati kérelmeket.

A kifejtettekből következően a Rendelet nem határozza meg egyértelműen a kifogás elbírálóját. A kifogás címzettje a 152. § (1) bekezdés alapján miniszter, ezt támasztja alá a Rendelet 153. § (4) bekezdése is, amely meghatározza, hogy a miniszter milyen tartalmú döntéseket hozhat. Ezzel szemben a Rendelet 8. §-a és 14/A. §-a miniszter által vezetett minisztériumot határozza a jogorvoslat elbírálójaként.

A hatáskör meghatározásának nehézségeit, a szabályozás ellentmondásosságát támasztja alá az is, hogy az Agrárminisztérium alperes az elsőfokú eljárásban maga sem hivatkozott arra, hogy a támadott közigazgatási cselekményt nem ő – hanem a miniszter – valósította volna meg, az alperesi perbenállását annak ellenére sem vitatta, hogy a Kp. 25. § (3) bekezdése alapján ennek megállapíthatósága esetében bejelentési kötelezettsége lett volna.

Az Alkotmánybíróság IV/953/2020. AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) rámutatott, hogy a jogszabályok rendszert alkotnak, melynek során azok egymásra vonatkoztatott értelmezése, a szöveg szintjén ellentmondani látszó jogi normák közti látszólagos ellentmondások feloldása csak a konkrét ügy sajátos tényállása fényében, eseti jelleggel történhet meg. A bíróságok nemhogy nincsenek alkotmányosan tiltva attól, hogy az ilyen, a szöveg szintjén megjelenő látszólagos ellentmondásokat jogértelmezéssel, a szöveg alapján a konkrét esetre egyformán alkalmazható normák közti látszólagos ellentmondások feloldásával kiküszöböljék, hanem éppen ez a feladatuk. {AB határozat [21]} Az Alkotmánybíróság szerint tehát a bíróságok azon gyakorlata, melynek során egymásnak ellentmondó, de az ügyben elvileg egyaránt releváns jogi rendelkezések feloldását a több lehetségesen alkalmazandó jogi rendelkezés valamelyike alkalmazásának mellőzésével végzik el, nem több, mint pusztán jogértelmezés, mely a bíróságoknak nemcsak joga, hanem jogállásukból, ítélezési feladatukból fakadó, megkerülhetetlen kötelezettsége is, melynek módszereit maguk határozzák meg. A bíróságoknak mindaddig, amíg jogértelmezés, így akár kontextuális/rendszertani értelmezés útján lehetőségük van olyan értelmet adni egy jogszabályhelynek, mely önmagában nem Alaptörvény-ellenes, nem köteletségük magának a mellőzendő jogi rendelkezésnek az alaptörvény-ellenessége megállapítása iránt Alkotmánybírósághoz fordulniuk. {AB határozat [24]}

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 19. § (1) bekezdése szerint a minisztérium a miniszter munkaszerveként működő, a Kormány irányítása alatt álló különös hatáskörű központi kormányzati igazgatási szerv. A (4) bekezdés értelmében a miniszter vezeti a minisztériumot, e feladatkörében irányítja az államtitkár és a közigazgatási államtitkár tevékenységét.

A Kit. 19. § (5) bekezdése alapján a miniszter részletes feladat- és hatáskörét a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott rendeletben állapítja meg. Az alperes által hivatkozott Rendelet ezzel szemben nem eredeti jogalkotó hatáskörben, hanem az Áht. 109. § (2a) bekezdésében kapott

felhatalmazás alapján került megalkotásra, így a Rendelet nem tekinthető a Kit. 19. § (4) bekezdése szerinti önálló miniszteri hatáskört megalapozó jogszabálynak.

A Kit. rendszerében a miniszter és a minisztérium összekapcsolódik. Ezt támasztja alá a Kit. 19. §-ához fűzött indokolás is, amely szerint a törvény a közjogi hagyományoknak megfelelően szabályozza a minisztérium és vezetője, a miniszter jogállását, aki az államtitkár és a közigazgatási államtitkár tevékenységének az irányítója. A minisztérium szervezeti és működési szabályzatát a miniszter a miniszterelnök jóváhagyását követően normatív utasításban adja ki. Az irányítás az Áht. 9. § rendelkezései szerint magában foglalja a többek között az irányított szerv tevékenységének törvényességi, szakszerűségi és hatékonysági ellenőrzését, a szerv döntésének megsemmisítését, szükség szerint új eljárás lefolytatására való utasítást, vagy jogszabályban meghatározott esetekben a költségvetési szerv döntéseinek előzetes vagy utólagos jóváhagyását is. Mindezeknek pedig a közigazgatási jogvitában a közigazgatási szervvel szemben álló fél számára az irányított szerv aktusainak jogszerűségében, következetességében kell megtestesülnie.

Az ügyben alkalmazandó helyes jogértelmezés szempontjából nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Kp. 2. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási perben a bíróság feladata, hogy eljárásával a közigazgatási tevékenységgel megvalósított jogsértéssel szemben – erre irányuló megalapozott kérelem esetén – hatékony jogvédelmet biztosítson. Ebből következően az alperes személyének pontos meghatározása annak érdekében szükséges, hogy a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti garanciák mellett képes legyen a hatékony jogvédelem biztosítására.

A józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló értelmezés azt kívánja, hogy a hasonló tárgyú perek érdemben, a felek részvétele mellett, tisztességes eljárásban lefolytathatók legyenek. Másrészt nem fogadható el olyan jogértelmezés, amely az állammal szemben álló és a közigazgatási perben jogvédelmet igénylő fél terhére értékelné a feltárt jogszabályi bizonytalanságokat. Vizsgálni kellett tehát, hogy a bíróság az Alaptörvényben és a Kp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek milyen jogértelmezés mellett tud eleget tenni.

A Kúria ennek során megállapította, hogy a perbeli jogviszony érdemi vizsgálata és a tisztességes eljárás követelménye megkívánja, hogy a felperes érvelésével szemben a perben a közigazgatási cselekményt megvalósító fél nyilatkozatai is megjelenjenek, érdemi értékelést nyerhessenek.

A már kifejtettek szerint a perbeli jogviszonyban a miniszter és a vezetése alatt eljáró minisztérium egységnek tekinthető. Bármelyikük alpereskénti perbenállása így nem valósíthat meg az ügy érdemére kiható jogszabálysértést. A miniszter perbenállása esetén ugyanis a munkaszerveként eljáró minisztérium, a minisztérium perbenállása esetén pedig az azt vezető miniszter a perbeli nyilatkozatok megtétele során érdemi szerephez juthat, lehetősége van a perbeli álláspontja, érdekei kifejtésére. Ennek pontos módszertanát, a peres nyilatkozatok kialakításának és megtételének – belső – rendjét a közigazgatási bíróság nem vizsgálhatta.

Kfv.VII.37.264/2020/6.

A tartós külszolgálat keretében Brüsszelben dolgozó felperes az Ebtv. kivétel szabálya alapján előzetes engedélyeztetési eljárás nélkül vehette igénybe és kérhette a várandósságával kapcsolatban külföldön indokoltan igénybe vett egészségügyi ellátása költségeinek (85%-a) megtérítését.

I. A 7/2016. (X.19.) KKM rendelet (a továbbiakban: KKM.) 2. §-a értelmében a kihelyezett és hozzátartozója a tartós külszolgálat alatt az 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) és az 217/1997. (XII.1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ebtv.vhr.) külföldön történő gyógykezelésre vonatkozó szabályai szerint jogosult az állomáshelyen egészségügyi ellátás igénybevételére. Az Ebtv. 27. § (1) bekezdése szerint amennyiben a biztosított – ide nem értve a megállapodás alapján egészségügyi ellátásra jogosultat – EGT tagállam területén kívüli állam (továbbiakban: harmadik állam) területén átmenetileg tartózkodik munkavállalás, tanulmányok folytatása vagy egyéb jogcímen és a 12-14. §-okban, továbbá a 15. § (1) bekezdésében meghatározott valamely – feltétlenül szükséges – egészségügyi szolgáltatást, továbbá sürgősségi betegszállítást azért vesz igénybe harmadik állam területén lévő tartós tartózkodási helyén, mert annak elmaradása az életét vagy a testi épségét súlyosan

veszélyezteteti, illetve maradandó egészségkárosodáshoz vezetne, az egészségbiztosító a felmerült és igazolt költségeket az igénybevétel idején érvényes belföldi költség mértékének megfelelő összegben (...) megtéríti.

Az általános szabályokhoz képest az Ebtv. 27. § (5) és (7) bekezdése speciális, kivétel szabályokat fogalmaz meg a tartósan harmadik államban foglalkoztatott közszolgálati, kormányzati szolgálati stb. dolgozó biztosítottak vonatkozásában az egyébként határon átnyúló egészségügyi szolgáltatás igénybevétele esetére kötelezően előírt előzetes engedélyeztetési eljárást igénylő esetekhez képest. Az Alkotmánybíróság a 417/B/1999/AB határozatában kimondta, hogy a tartósan külföldön foglalkoztatottak között sajátos, önálló csoportot alkotnak az állam nevében és érdekében eljáró (közszolgálati és közalkalmazotti jogviszonyban álló) alkalmazottak. Ekként nem ütközik a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, ha a jogalkotó az általános szabálytól eltérően állapítja meg az általuk (és hozzátartozójuk által) külföldön igénybe vett egészségügyi ellátás költségeinek megtérítését. A 2011/24/EU irányelvnek (továbbiakban: Irányelv) és a 883/2004/EK rendeletnek (továbbiakban: Rendelet) megfelelően került kialakításra a hazai szabályozás is.

Az Ebtv. 27. § (7) bekezdése választási lehetőséget biztosít, amely szerint a felperes választhatott, hogy tartós külföldi kiküldetése alatt az egészségügyi szolgáltatást a kiküldetés helye szerinti EGT tagállamban az uniós rendeletek rendelkezései szerint veszi igénybe vagy az általa igénybe vett egészségügyi ellátás költségeinek az Ebtv. 27. § (5) bekezdése által meghatározott, azaz az indokoltan igénybe vett egészségügyi ellátás külföldön felmerült és igazolt költségeinek 85%-ának megtérítését kéri az egészségbiztosítótól.

Felperes a választása szerint az EGT tagállamban nem a koordinációs rendeletek, hanem a harmadik államban foglalkoztatottakra irányadó (85%-os megtérítési szabály) szerint vette igénybe az egészségügyi ellátást. A választásának az a következménye, hogy az egészségügyi szolgáltatás megtérítésére nem alkalmazható az uniós jog, ezért az ezzel kapcsolatos valamennyi felperesi és alperesi előadás is irreleváns, ezért a Kúria ez okból mellőzte az uniós jogszabályokkal és joggyakorlattal kapcsolatos felperesi fellebbezési kifogások vizsgálatát, valamint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

II. Az uniós jog lehetővé teszi, hogy az illetékes intézmény a felmerült költségeket saját jogszabályainak megfelelően és az azokban megállapított visszatérítési mérték feltételei szerint térítse meg, feltéve, hogy a biztosított hozzájárult e rendelkezés alkalmazásához [987/2009/EK rendelet 25. cikk (6) bekezdés]. Az Ebtv. 27. § (7) bekezdése szerinti választási lehetőség – amellyel a felperes is élt – e lehetőségre épül. A külföldi gyógykezelés teljes költsége 85%-ának megtérítése, mint opció választása nem jelenti azt, hogy a felperes az uniós jog hatályán kívül került volna és a koordinációs rendeletek alapján ne lett volna jogosult a belga biztosítási rendszer szolgáltatását igénybe venni. Az Ebtv. 27. § (7) bekezdésében felajánlott választás csak a megtérítés módjára (mértékére) vonatkozik, de nem érinti az ellátásra való jogosultságot. A felperes ellátásra való jogosultsága a Rendelet 11. cikk (3) bekezdés b) pontján és a 19. cikk (1) bekezdésén alapult. A felperes ellátásra való jogosultsága nem köthető további feltételhez a nemzeti jogban, így különösen az illetékes intézmény előzetes engedélyéhez. Az ellenkező értelmezés ellentétes lenne a Rendelet 19. cikk céljával, azaz azzal, hogy a biztosított a szükséges kezelés céljából ne kényszerüljön tervezett tartózkodásának vége előtt visszatérni lakóhelyére. A 19. cikk szerinti célt attól függetlenül tiszteletben kell tartani, hogy a nemzeti jog él-e a visszatérítés módjának alternatív meghatározására vonatkozó lehetőséggel. A külföldön igénybe vett gyógykezelés előzetes engedélyeztetésére az uniós jog csak a tervezett, határon átnyúló egészségügyi szolgáltatás igénybevétele esetén ad lehetőséget, azaz amikor a biztosított kifejezetten azzal a céllal utazik egy másik tagállamba, hogy a tartózkodás időtartama alatt természetbeni ellátást vegyen igénybe (Rendelet 20. cikk). A jelen perbeli esetben – a felek által sem vitatottan – nem határon átnyúló egészségügyi szolgáltatás igénybevételéről és annak költségei megtérítéséről van szó, hanem a tartós külföldi kiküldetés keretében a munkavégzési és tartózkodási helyen megvalósuló egészségügyi ellátások igénybevételéről és annak költségei megtérítéséről.

A fentebb írtakra figyelemmel a nemzeti szabályozásból (KKMr., Ebtv., Ebtv.vhr.) sem vezethető le, hogy a tartós külföldi kiküldetés keretében külföldön munkát végző kormányzati tisztviselőnek előzetes engedélyeztetési eljárás iránti kérelmet kellene benyújtania az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele

előtt.

A köztisztviselők az uniós koordinációs rendelet alapján azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak, amely tagállam jogszabályainak hatálya alá az őket alkalmazó közigazgatási szerv tartozik [Rendelet 11. cikk (3) bek. b) pont]. A jelen esetben a felperes a magyar társadalombiztosítás hatálya alatt állt. A Rendelet előírja, hogy (főszabály szerint) az illetékes tagállamtól eltérő tagállamban tartózkodó biztosított személy és családtagjai jogosultak a tartózkodásuk alatt orvosi okokból szükségessé váló természetbeni ellátásokra, figyelembe véve az ellátások jellegét és a tartózkodás várható időtartamát. Ezeket az ellátásokat az illetékes intézmény nevében a tartózkodási hely szerinti intézmény nyújtja, az általa alkalmazott jogszabályok rendelkezései szerint, mintha az érintett személyek az említett jogszabályok szerint lennének biztosítva [Rendelet 19. cikk (1) bek.]. Ebből következően felperes a brüsszeli tartózkodása, munkavégzése alatt a belga társadalombiztosítástól jogosult volt ellátást igénybe venni, a belga szabályok szerinti feltételekkel.

A fenti természetbeni ellátások azokat az orvosi okokból szükségessé váló természetbeni ellátásokat jelentik, amelyeket a tartózkodási hely szerinti tagállamban, ennek jogszabályai alapján nyújtanak annak érdekében, hogy a biztosított a szükséges kezelés céljából ne kényszerüljön tervezett tartózkodásának vége előtt visszatérni lakóhelyére [987/2009/EK rendelet 25. cikk (3) bek.]. A Szociális Biztonsági Rendszerek Koordinációjával Foglalkozó Igazgatási Bizottság S3. határozata (továbbiakban: S3. határozat) szerint kifejezetten a fenti körbe tartoznak a krónikus vagy a meglévő betegségekkel, valamint a terhességgel és a szüléssel összefüggésben nyújtott ellátások.

Mindezek alapján, amennyiben felperes a Rendeletek szerinti megtérítést választja, úgy a belga szabályok alapján jogosult lett volna igénybe venni a terhességével kapcsolatos természetbeni ellátásokat, amelyek költségét a magyar társadalombiztosítás köteles lett volna megtéríteni a belga intézmény által alkalmazott visszatérítés mértékében [987/2009/EK rendelet 25. cikk (5) bek.].

Ezek a szabályok nem csak a 90 napig terjedő, átmeneti tartózkodás esetén irányadóak, ilyen megkötést ugyanis az uniós jog nem tartalmaz. Szintén nincs olyan korlátozás, hogy a terhességgel összefüggő vizsgálatok csak az első trimeszterben minősüljenek szükséges (nem tervezett) ellátásnak. Az igazgatási bizottság határozata ugyanis valamennyi, a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos ellátást e körbe von.

A 340/2013. (IX.25.) Korm. rendelet (továbbiakban: Krm.) rendelkezései annak személyi és tárgyi hatályára figyelemmel a felperes esetére nem alkalmazhatóak. A felperes az Ebtv. 27. § (5) és (7) bekezdése által meghatározott speciális személyi körbe tartozik, mely személyi körre KKM. tartalmazza a részlet szabályokat. A KKM. 2. §-a – a fentebb kifejtettek szerint – az Ebtv. és az Ebtv.vhr szabályait rendeli alkalmazni a Krm. rendelkezéseit nem. Ezen felül a Krm. azokra a biztosítottakra terjed ki, akik az uniós rendeletek rendelkezései, határon átnyúló egészségügyi ellátás keretében vagy méltányosságból veszik igénybe a külföldi gyógykezelést [2. § (1) bekezdés]. A felperes – az Ebtv. 27. § (7) bekezdésében biztosított választása alapján – egyik személyi körbe sem tartozik. A Krm. a 883/2004/EK és a 987/2009/EK rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg és a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja [21. § (1)-(2) bekezdés].

A perbeli jogvita eldöntésére irányadó Ebtv. 27. § (5) és (7) bekezdései, Ebtv.vhr 12. § (9) és (11) bekezdései, valamint a KKM. 4. § (1) bekezdése egyaránt az indokoltan igénybe vett egészségügyi ellátás külföldön felmerült (és igazolt) költségek megtérítéséről rendelkezik. A KKM. a tartós külszolgálatot teljesítők speciális helyzetére is figyelemmel, lényegében az Ebtv. vhr.12. § (10) bekezdésével egyezően határozza meg, hogy az egészségügyi ellátás külföldön történő igénybevétele mikor tekinthető indokoltnak. E szerint az egészségügyi ellátás külföldön történő igénybevétele akkor tekinthető indokoltnak, ha arra sürgős szükséghelyzetben kerül sor, a külföldi ellátás költsége nem haladja meg a belföldi ellátás, valamint a biztosított haza és állomáshelyre történő visszaszállításának (utazásának) együttes költségét, vagy a biztosított haza és állomáshelyre történő visszaszállítása – a sürgős szükséghelyzet esetét ide nem értve – állapotának romlásához vezetne.

Kfv.III.37.727/2020/9.

Magyar állampolgár harmadik országbeli állampolgár családtagjára vonatkozó, 2019. január 1-je után megismételt eljárásokban a Harmtv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A 2004/38/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 3. cikk (1) bekezdése szerint az Irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárookra, akik olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő, vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.

A felperes magyar állampolgárral fennálló házassága alapján, családtagként kívánt Magyarországon tartózkodási jogot szerezni. Az Irányelv személyi hatálya azonban az adott tagállam saját állampolgárának családtagjára nem terjed ki, így a felperesre sem. Mivel az Irányelv nem alkalmazható a felperesre, ezért nincs jelentősége annak, hogy a magyar állampolgárral kötött házasságát egyébként fennállónak kell tekinteni. Ez ugyanis önmagában nem alapozza meg a felperes jogszerű magyarországi tartózkodását.

Kfv.III.37.806/2020/12.

A lábon álló fára és darálékanyagra alkalmazandó az EUTR és az Evt., ezért a NÉBIH a faanyag kereskedelmi láncot vizsgálhatja, és annak szereplőire vonatkozóan megállapításokat tehet.

A 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EUTR) 1. cikke értelmében e rendelet meghatározza a fát és fatermékeket a belső piacon első alkalommal forgalomba hozó piaci szereplők kötelezettségeit, valamint a kereskedők kötelezettségeit. A 7. cikk (1) bekezdése többek között kimondja, hogy minden tagállam kijelöl egy vagy több hatóságot, amely hatáskörrel rendelkezik e rendelet alkalmazásáért.

Az EUTR 7. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolódó magyar szabályozást a 383/2016.(XII.2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) és az 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) tartalmazza.

A Rendelet 10. § a) pontja rögzíti, hogy a Kormány erdészeti hatóságként a NÉBIH-et jelöli ki. A 12. § (1) bekezdés b) pontja szerint a NÉBIH jár el elsőfokon országos illetékességgel az Evt. 90/A. § – 90/M. § szerinti erdészeti hatóságként.

Az Evt. 90/C. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya alá tartozó faanyagok és termékek származási igazolásának rendjét az állam a faanyag kereskedelmi lánc hatósági felügyeletével biztosítja, amely kiterjed az a) illegális kitermelések megakadályozásával összefüggő tevékenységekre, b) a fatermékek forgalomba hozatalára, feldolgozására és kereskedelmére, c) a fatermékek belföldi szállítására, az ország területére történő behozatalára, az ország területéről történő kivitelére, d) a faanyag kereskedelmi lánc felügyeletéhez szükséges adatokra és nyilvántartásokra, e) az ellenőrző szervezetek működésének vizsgálatára.

Az Evt. 5. §-a a fogalommeghatározások között rögzíti a faanyag kereskedelmi lánc, a faanyag kereskedelmi lánc szereplője, a forgalomba hozatal és a fatermék definícióját. (32., 33., 34., és 37. pont)

Az Evt. 5. § 37. pontja szerint fatermék az EUTR 2. cikk a) pontjában meghatározott fa és fatermék.

Az EUTR 2. cikk a) pontja alapján „fa és fatermékek”: a mellékletben meghatározott fa és fatermékek, kivéve az olyan fából vagy fatermékekből előállított fatermékeket vagy azok alkatrészeit, amelyek életciklusukat lezárták, és amelyek egyébként a hulladékokról szóló 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladékként kezelnek.

Az EUTR melléklete rögzíti azokat a fa és fatermékeket, amelyekre az EUTR alkalmazandó.

A melléklet jelen per szempontjából releváns 4401. pontja szerint az EUTR hatálya kiterjed a következőkre: Tűzifa hasáb, tuskó, rözse, köteg vagy hasonló formában; faforgács vagy hasonló részek; fűrészpor, és fahulladék és -maradék, hasáb, brikett, labdacs (pellet) vagy hasonló alakra tömörítve is.

A Kúria megítélése szerint a felperesek között létrejött adásvételi szerződés egyik tárgyát képező darálékanyag az EUTR melléklet 4401. pontjában meghatározott „fahulladék és -maradék” kategóriának

megfelel, ebben a körben a törvényszék érvelésével szemben az alperesnek bizonyítást nem kellett lefolytatnia. Az a tény, hogy az EUTR melléklet 4401. pontjában nem szerepel a darálékanyag kategória, nem jelenti azt, hogy az nem illeszthető be az ott megjelölt egyik részelembé sem.

A felülvizsgálati bíróság bizonyítást nem igénylő köztudomású ténynek tekinti azt, hogy a darálékanyag fahulladéknak- és maradéknak minősül, ezért az EUTR és az Evt. alapján fatermék, amelyre vonatkozóan a korábban írtaknak megfelelően kiterjed az alperes hatásköre. (Rendelet 10. § a) pont, 12. § (1) bekezdés b) pont, Evt. 90/C. § (1) bekezdés).

A szerződés a darálékanyagon kívül a lábon álló fatömegre is vonatkozott. Ezt a kategóriát az EUTR melléklet 4401. pontja konkrétan szintén nem tartalmazza. Ugyanakkor a lábon álló fából származó valamennyi származékot meghatározza ez a pont, így többek között a tűzifa hasábot, a tuskót és a rózsét is. A lábon álló fából annak kitermelését követően darálékanyag is létrejöhet az ehhez szükséges munkák elvégzését követően.

Az előző pontban írtakra tekintettel a lábon álló fára is kiterjed az EUTR melléklet 4401. pontja.

A felülvizsgálati bíróság kiemelt jelentőséget tulajdonít az EUTR 4. cikkében foglalt azon rendelkezésnek, mely szerint tilos az illegálisan kitermelt fa vagy az ilyen fából származó fatermékek piaci forgalomba hozatala. Ebből a jogszabályhelyből egyértelműen következik, hogy az uniós jogalkotó az EUTR hatálya alá vonja nemcsak a fából származó fatermékeket, hanem az illegálisan kitermelt fát is.

A Kúria szerint a darálékanyag mellett a lábon álló fa is az EUTR, így az Evt. hatálya alá tartozik, ezért az alperes hatásköre a Rendelet 10. § a) pontja, 12. § (1) bekezdés b) pontja és az Evt. 90/C. § (1) bekezdése alapján erre vonatkozóan is fennáll.

Kfv.IV.37.969/2020/9.

Egészségre vonatkozó állítás megítélése

Az 1924/2006/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 1. cikk (3) bekezdése szerint az élelmiszer címkéjén, megjelenítésén vagy reklámjában megjelenő – tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állításként értelmezhető – védjegy, márkanév vagy fantázianév anélkül alkalmazható, hogy azt az e rendeletben meghatározott engedélyezési eljárásoknak alávetnék, feltéve, hogy az élelmiszer címkéjén, megjelenítésén vagy reklámjában a tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó, e rendelet előírásainak megfelelő kapcsolódó állítást is feltüntetnek.

Az EK rendelet 2. cikk (2) bekezdés, 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás:” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.

Az EK rendelet 10. cikk (3) bekezdése szerint a tápanyag vagy az élelmiszer – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt a 13. vagy 14. cikkben meghatározott listában szereplő egészségre vonatkozó egyedi állítás is kíséri.

Az EK rendelet hivatkozott szabályozása alapján az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes helytállóan jutott-e arra a következtetésre, hogy a „X.-wellness” és a „wellness-Y.” kifejezések egészségre vonatkozó állításnak minősültek-e, azaz ezen állítások kijelentik, sugallják vagy sejtetik, hogy a perbeli termék vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van. Ennek megállapítása érdekében az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatait, az általa ismert, illetve köztudomásúnak ítélt megállapításokat az egészség WHO által alkalmazott fogalmát vetette össze. Az elsőfokú bíróság a perbeli megnevezés, szóösszetétel vizsgálatát elvégezte, annak jelentéstartalma vonatkozásában széleskörű értékelést végzett. A felperes ezzel szemben csupán állította, hogy az elsőfokú bíróság értékelése a valóságnak nem felel meg. A „wellness” szó jelentése a testi, szellemi, lelki harmónia, jó közérzet, jó kondíció, mely körülményeket jogerős ítélet is értékelte. Mindez az egészség tágabban vett értelmébe beletartozó fogalom, így alkalmas arra, hogy legalább sugallja vagy sejttesse a termék és az egészség közötti összefüggést. Minderre tekintettel tehát helytálló volt a jogerős

ítélet azon megállapítása, hogy ezen kifejezésnek akár márkanévként történő megjelenítése is az egészségre vonatkozó állításnak minősült. Az „X” előtagot a „wellness” elemmel együtt vizsgálva lehet arra a következtetésre jutni, hogy az egészséggel kapcsolatos hivatkozásnak minősült.

Az EK rendelet 27. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint az olyan, 2005. január 1-je előtt létező védjegyet vagy márkanévet viselő termékeket, amelyek nem felelnek meg e rendeletnek, 2022. január 19-ig továbbra is forgalomba lehet hozni, amely időpontot követően e rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az EK rendelet 27. cikk (2) bekezdésének tárgya a termék, amely nem felel meg a rendeletnek. A Kúria maga is összevetette a rendelet a magyar nyelvű változatát az angol és a francia nyelvi változattal, melyek szintén a rendelkezés tárgyaként nem a védjegyet vagy márkanévet, hanem az ezeket viselő terméket határozza meg.

Az EK rendelet 1. cikk (2) bekezdése szerint ezt a rendeletet a kereskedelmi kommunikációban a végső fogyasztónak felkínált élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában szereplő, a tápanyag összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében kell alkalmazni. Így tehát a rendelet szabályainak alkalmazása fogyasztónak felkínált élelmiszer hiányában – azaz csupán a márkanév vagy kereskedelmi név önálló léte esetén azt hordozó termék hiányában – nem alkalmazható.

Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 44. pont; 2019. január 30-i Planta Tabak ítélet, C-220/17, EU:C:2019:76, 60. pont). Az Európai Unió Bírósága rámutatott továbbá, hogy egy közösségi jogi aktus különböző lehetséges értelmezései közül azt kell előnyben részesíteni, amely alkalmas ezen jogi aktus hatékony érvényesülésének biztosítására (1988. szeptember 22-i Land de Sarre és társai ügyben hozott ítélet, 187/87. sz., ECLI:EU:C:1988:439 19. pont második mondat)

Az EK rendelet célja az 1. cikkének (1) bekezdése értelmében, a belső piac hatékony működésének biztosítására irányul, magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása mellett. Az egészségvédelem e rendelet legfőbb céljai között szerepel. E cél érdekében biztosítani kell többek között azt, hogy a fogyasztó megkapja a tények teljes ismeretében történő választáshoz szükséges információkat (2016. július 14-i Verband Sozialer Wettbewerb ítélet, C-19/15, EU:C:2016:563, 39. pont). Az Európai Unió Bírósága emlékeztet arra, hogy az EK rendelet (16) preambulumbekkezdése kimondja, hogy fontos, hogy az élelmiszereken feltüntetett állítások a fogyasztó számára érthetőek legyenek, és helyénvaló valamennyi fogyasztó védelme a megtévesztő állításokkal szemben, továbbá kifejti, hogy e rendelet a kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztót veszi viszonyítási alapul, figyelembe véve a társadalmi, kulturális és nyelvi tényezőket (2020. január 30-i Dr. Willmar Schwabe GmbH & Co. KG ítélet, C-524/18. ECLI:EU:C:2020:60, 35. pont).

Ezeknek megfelelően az EK rendelet célja a közösség területén címkézett és reklámozott élelmiszereken feltüntetett táplálkozásra és egészségre vonatkozó állítások kapcsán a magasabb szintű védelem nyújtása a fogyasztók számára. Nem lehetett az uniós jogalkotó szándéka az, hogy a 2007. július 1. napjától hatályos szabályozást követően még újonnan forgalomba hozhatók legyenek a szabályozásnak meg nem felelő védjegyet felvevő új termékek. A felperesi felülvizsgálati érvelés elfogadása viszont éppen erre vezetne, azaz annak megfelelően egy már meglévő, azonban az új jogi szabályozásnak meg nem felelő termék megnevezés, kereskedelmi név vagy védjegy alatt új termékek forgalomba hozatalára is lehetőség lenne, amely semmilyen szinten nem szolgálná a fogyasztók magasabb szintű védelmének elérését.

A kifejtettre tekintettel a Kúria megállapította, hogy az EK rendelet 27. cikk (2) bekezdésének helyes értelmezése annyira nyilvánvaló volt, hogy az semmilyen ésszerű kétségnek nem engedett teret abban a vonatkozásban, hogy azt az adott meglévő termékekre vagy a meglévő márkanévre, illetve védjegyre vonatkozóan kellett alkalmazni.

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikk harmadik bekezdése értelmében, amennyiben uniós jogi kérdés merül fel egy olyan bíróság előtt, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles eleget tenni azon kötelezettségének, hogy az ügyet a

Bíróság elé terjessze, kivéve ha azt állapította meg, hogy a felmerült kérdés nem releváns, a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az semmilyen ésszerű kétségnek nem enged teret (lásd különösen: Cilfit és társai ítélet, 283/81, EU:C:1982:335, 21. pont; Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09, C-135/09, EU:C:2011:667, 31. pont). Mindezt a Kúria megállapította, hogy ezen jogszabályhely értelmezése iránt nem volt helye az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének.

Kfv.IV.37.979/2020/5.

A visszautasított beszállás és a légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 261/2004/EK rendelet 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott kártalanítása összeg fizetésére vonatkozó kötelezettség egy fogyasztóvédelmi jogszabályban előírt imperatív norma, amely nem tekinthető azonosnak a légi utas késésből fakadó, polgári jogon alapuló kárának megtérítésével. Míg ez utóbbi ugyanis kifejezetten a szerződés teljesítése körében okozott kárnak, így polgári jogi jellegű igénynek minősül, a fogyasztóvédelmi rendelkezés a fogyasztók magasabb szintű eljárásra sarkalló objektív jogkövetkezmény. A fogyasztóvédelmi hatóság az utasok jogainak biztosítása érdekében szükséges intézkedés keretében jogosult a légitársaságot ezen kártalanítási összeg megfizetésére kötelezni, valamint fogyasztóvédelmi bírság kiszabásáról is rendelkezhet.

A Kúriának elsődlegesen azt a kérdést kellett vizsgálnia, hogy a légi utasok, mint fogyasztók kártalanítási igénye polgári jogi útra tartozik-e vagy arról a hatóság jogosult dönteni.

Ezzel összefüggésben a Kúria vizsgálta azt, hogy a 261/2004/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) alkalmazandó szabályainak helyes alkalmazása szükségessé tette-e az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatását, vagy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az semmilyen ésszerű kétségnek nem enged teret.

Az Európai Unió Bírósága állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2018. április 17-i Egenberger-ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 44. pont; 2019. január 30-i Planta Tabak-ítélet, C-220/17, EU:C:2019:76, 60. pont). Az Európai Unió Bírósága rámutatott továbbá, hogy egy közösségi jogi aktus különböző lehetséges értelmezései közül azt kell előnyben részesíteni, amely alkalmas ezen jogi aktus hatékony érvényesülésének biztosítására (1988. szeptember 22-i Land de Sarre és társai ügyben hozott ítélet, 187/87. sz., ECLI:EU:C:1988:439 19. pont második mondat).

Az EK rendelet (1) preambulumbekzdése célkitűzésként határozza meg a légiközlekedés terén az utasok magas szintű védelmét és az általános fogyasztóvédelmi követelmények érvényesülését. A (4) preambulumbekzdés szerint a rendelet célja a már meghatározott védelem szintjének emelése.

Az EK rendelet (21) preambulumbekzdése kifejezetten elérendő célként határozza meg, hogy a tagállamok állapítsák meg a rendelet rendelkezéseinek megsértésére alkalmazandó szankciók szabályait, biztosítsák a szankciók alkalmazását, mely szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. Biztosítaniuk kell továbbá, hogy a légitársaságok betartsák a rendeletet azzal, hogy biztosítani kell a légitársaságok számára a bírósághoz való fordulás jogát [(22) preambulumbekzdés].

Az EK rendelet 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint egy járat törlése esetén az érintett utasoknak joguk van az üzemeltető légitársaság általi kártalanításhoz a 7. cikkel összhangban, kivéve, ha

- i. a menetrend szerinti indulási időpont előtt legalább két héttel tájékoztatták őket a járat törléséről, vagy
- ii. az indulás menetrend szerinti időpontja előtt legkorábban két héttel és legkésőbb hét nappal tájékoztatták őket a járat törléséről és átfoglalást ajánlottak számukra, lehetővé téve, hogy legfeljebb a menetrend szerinti indulás időpontja előtt két órával korábban induljanak és végső célállomásukat a menetrend szerinti érkezési időponthoz képest legfeljebb négy órával késéssel érik el; vagy

iii. az indulás menetrend szerinti időpontja előtti hét napon belül tájékoztatták őket a járat törléséről, és átfoglalást ajánlottak számukra, lehetővé téve, hogy legfeljebb egy órával a menetrend szerinti indulás időpontja előtt induljanak, és végső célállomásukat a menetrend szerinti érkezési időponthoz képest legfeljebb két óras késéssel érik el.

Az EK rendelet 7. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján e cikkekre való hivatkozáskor az utasok 250 EUR összegű kártalanítást kapnak minden 1500 kilométeres vagy rövidebb repülőútra. A távolság meghatározásánál azt az utolsó célállomást kell alapul venni, amelynél a beszállás visszautasítása vagy a járat törlése miatt az utas érkezése késik a menetrend szerinti időponthoz képest.

Az EK rendelet 16. cikk (1) bekezdése értelmében minden tagállam kijelöl egy szervet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területén levő repülőterekről induló légi járatok, valamint harmadik országból e repülőterekre induló járatok tekintetében. Adott esetben e szerv meghozza a szükséges intézkedéseket az utasok jogait tiszteletben tartásának biztosítása érdekében. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy e bekezdéssel összhangban melyik szervet jelölték ki.

Az 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 43/A. § (2) bekezdése szerint a fogyasztóvédelmi hatóság látja el – szükség szerint a légiközlekedési hatóság megkeresésével – az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtását a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseibe ütköző Európai Unió belüli jogsértések tekintetében.

A kifejtettekre tekintettel az alperesi hatóság az EK rendelet végrehajtásáért felelős hatóság. Az EK rendelet 16. cikk (1) bekezdése hatáskört biztosít ezen hatóság számára az utasok rendeletben foglalt jogainak biztosítására. Ebből következően az alperesi hatóságnak hatásköre, ebből adódóan eljárási joga és kötelezettsége is van a rendelet megsértésével kapcsolatos panaszok elbírálására. Az EK rendelet célja elérésének érdekében a fogyasztóvédelmi hatóság tehát nem csak azt köteles biztosítani, hogy a fogyasztók rendeletben foglalt jogai megfelelően érvényesüljenek, hanem ezzel kapcsolatosan megfelelő, visszatartó erővel bíró szankciót is köteles alkalmazni.

Az EK rendelet 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott kártalanítási összeg fizetésére vonatkozó kötelezettség egy fogyasztóvédelmi jogszabályban előírt imperatív norma, amely nem tekinthető azonosnak a légi utas késésből fakadó, polgári jogon alapuló kárának megtérítésével. Még ez utóbbi ugyanis kifejezetten a szerződés teljesítése körében okozott kárnak, így polgári jogi jellegű igénynek minősül, a fogyasztóvédelmi rendelkezés a fogyasztók magasabb szintű védelmét biztosító, a légitársaságot gondosabb, pontosabb eljárásra sarkalló objektív jogkövetkezmény.

A Kúria hangsúlyozza, hogy az EK rendelet hivatkozott szabályainak értelmezését az Európai Unió Bírósága is elvégezte az alperes által hivatkozott C-402/07. ügy (a 2009. november 19-i Christopher Sturgeon, Gabriel Sturgeon, Alana Sturgeon és a Condor Flugdienst GmbH, valamint Stefan Böck, Cornelia Lepuschitz és az Air France SA, C-402/07. és C-432/07. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet, ECLI:EU:C:2009:716) 45. pontjában. Ennek fényében az EK rendelet kártalanításra vonatkozó rendelkezéseinek az EK rendelet hatékony érvényesülését biztosító, a kártalanítás iránti jogot biztosító rendelkezések tág érvényesülése felel meg. Az Európai Unió Bírósága kifejtette továbbá, hogy az EK rendelet a kár egységesített és azonnali orvoslására irányul (ítélet 51. pont). Ezen azonnali érvényesülés azt kívánja tehát, hogy az EK rendelet által meghatározott kártalanítási összeg a késés bekövetkezésekor nyomban esedékessé váljon.

Az EK rendelet 5. cikk (3) bekezdése lehetőséget biztosít a légitfuvarozó kimentésére arra az esetre, ha bizonyítani tudja, hogy a járat törlését olyan rendkívüli körülmények okozták, amelyet minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni, tehát olyan körülmények okozták, amelyek kívül esnek a légitfuvarozó tényleges befolyásán (ítélet 67. pont).

A légitfuvarozó részére biztosított ezen jog azonban nem járhat a légi utasok EK rendeletben biztosított kártalanítási jogának sérelmével. Így tehát az EK rendelet az Európai Unió Bírósága értelmezésének is megfelelő, nyilvánvaló értelme az, hogy a légitfuvarozó az azon alapuló kártalanítási kötelezettsége a késés bekövetkezésekor külön bírósági és hatósági eljárások nélkül beáll. Ez szolgálja ugyanis a fogyasztók érdekeinek magas szintű érvényesülését, a Rendelet céljainak elérését. Az ezzel ellentétes

értelmezés arra vezethetne, hogy a fogyasztóknak egyedileg kellene eljárást indítaniuk az EK rendeletben biztosított jogaik megőrzése érdekében, mely értelmezés a Rendelet egyetlen rendelkezéséből sem vezethető le.

Ennek megfelelően tehát a fogyasztóvédelmi hatóság az Fgytv. 43/A. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében, az EK rendelet 16. cikk (1) bekezdése szerint az utasok jogainak biztosítása érdekében szükséges intézkedés keretében jogosult az EK rendelet által meghatározott kártalanítási összeg megfizetésére kötelezni a légitfuvarozót. Az ezzel ellentétes értelmezés ugyanis az EK rendelet 16. cikk (1) bekezdése szerinti szükséges intézkedések megtételére való hatáskör kiüresítésével járna, amely nem feleltethető meg sem az EK rendelet céljával, sem hatékony érvényesülésének biztosításával.

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 288. cikk (2) bekezdése szerint a rendelet általános hatállyal bír, teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az Alaptörvény E) cikke az Európai Unió jogát a magyar jogrendszerbe beépíti (inkorporálja). Ebből adódóan nem csupán a szűkebb értelemben vett magyar jog, hanem az Európai Unió joga is biztosíthat hatáskört hatóságok részére, továbbá szabályozhat hatósági eljárásokat. A fentiekben meghatározott közvetlen és azonnali kártalanítás tehát nem sérti az Alaptörvény B) cikkében kimondott jogállamiság követelményét.

A Kúria a felperes hivatkozásaira tekintettel mutat rá arra, hogy a felperesnek az EK rendelet jogot biztosít eltérő álláspontja megfogalmazására, melyet az Fgytv. 17/A. § (6) bekezdése szerint indokolni köteles. Az utas panaszát elutasító, kártalanítás megfizetését megtagadó döntés jogszerűsége azonban felülvizsgálható. Ezen felülvizsgálatra – ahogyan az a perbeli esetben is történt – a Fogyasztóvédelmi Hatóság jogosult. A hatóság ezen eljárásában továbbá biztosított a légitfuvarozó bírósághoz forduláshoz való joga is.

Másrészről biztosítani kell a fogyasztók igényének magas szintű érvényesülését, az EK rendelet célkitűzéseinek megvalósulását. Ezt szolgálja az EK rendelet 16. cikk (1) bekezdésében biztosított hatósági jogkör és a 16. cikk (3) bekezdése szerint tagállamok által az EK rendelet, mint fogyasztóvédelmi jogszabály megsértésére előírt hatékony, arányos és visszatartó erejű szankció alkalmazásának lehetősége.

A magyar jogban a Fogyasztóvédelmi Hatóság számára az Fgytv. 47. § (1) bekezdése, a 45/A. § (1)-(3) bekezdésében meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértése esetére, többek között a fogyasztóvédelmi bírság kiszabásának lehetőségét is biztosítja. A 45/A. § (2) bekezdése kifejezett hatáskört biztosít a fogyasztóvédelmi hatóság számára a külön jogszabályban fogyasztóvédelmi rendelkezésként meghatározott rendelkezések betartásának ellenőrzésére a megsértése esetén lefolytatandó eljárásra.

A már kifejtettek szerint az EK rendelet kártalanítási szabályai ilyen, külön jogszabályban meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezéseknek minősülnek, így azok megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság fogyasztóvédelmi bírság kiszabásáról is rendelkezhet. Márpedig a perbeli esetben megállapítható, hogy az EK rendelet 5. cikk (3) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tudott eleget tenni, így a kártalanítás alóli mentesülés feltételei nem következtek be. Ebből következően megállapítható, hogy a felperes a kártalanítás fizetésére vonatkozó kötelezettségét a hozzá érkezett megalapozott igény ellenére nem teljesítette, megalapozatlanul hivatkozott a mentesülésére. Mindezt tehát a fogyasztóvédelmi hatóság jogszerűen kötelezte a felperest az EK rendelet által előírt kártalanítási összeg megfizetésére, továbbá az EK rendelet megsértése miatt hatékony és visszatartó erejű szankció kiszabásáról volt köteles rendelkezni.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy az EK rendelet rendelkezései egyértelműek voltak, azzal kapcsolatosan az Európai Unió Bírósága is már értelmezést adott. Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikk harmadik bekezdése értelmében, amennyiben uniós jogi kérdés merül fel egy olyan bíróság előtt, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles eleget tenni azon kötelezettségének, hogy az ügyet a Bíróság elé terjessze, kivéve ha azt állapította meg, hogy a felmerült kérdés nem releváns, a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az semmilyen ésszerű kétségnek nem enged teret (lásd különösen: Cilfit és társai ítélet, 283/81, EU:C:1982:335, 21. pont;

Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09, C-135/09, EU:C:2011:667, 31. pont). Mindezt a Kúria megállapította, hogy a vizsgált jogszabályhely értelmezése iránt nem volt helye az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének.

A fogyasztóvédelmi szabályok éppen a fogyasztó és a vele szemben álló üzletszerű gazdasági tevékenységek körében eljáró, lényegesen erőteljesebb pozícióban lévő eladó, szolgáltató közötti egyenlőtlenségek kiegyenlítését szolgálják. Erre tekintettel a fogyasztóvédelmi jogviszonyokban a fogyasztó és az eladó/szolgáltató oldalán okszerűen nem azonos jogok és kötelezettségek jelennek meg. Másrészt az EK rendelet 5. § (3) bekezdése által biztosított kimentési lehetőség a légi fuvarozó számára biztosítja véleményének kifejtéséhez való jogot, továbbá azt a lehetőséget, hogy a jogszabályból eredő kötelezettségeinek – a kimentési feltételek megvalósulása esetén – ne tegyen eleget. Ezen lehetőség azonban nem értékelhető a fogyasztó hátrányára, azaz a megalapozatlan kimentési okra történő hivatkozás nem változtathat a kártalanítási igény keletkezésén, esedékességén. Ennek elfogadása érdekeltté tehetné a szolgáltatókat abban, hogy akár megalapozatlan kimentési okokra hivatkozással fizetési kötelezettségüknek határidőben, vagy akár egyáltalán ne tegyenek eleget. Az ilyen értelmezés szintén ellentétes lenne az EK rendelet által elérni kívánt célokkal, különösen a fogyasztók érdekének magas szintű védelmével. Megjegyzendő továbbá, hogy az ügyben arra vonatkozó adat nem merült fel, hogy a kártalanítást a felperes panaszosokon kívül a járat összes utasának is megfizette volna.

Kfv.VII.38.066/2020/6.

Munkaidőnek minősül az előljáró parancsa alapján meghatározott helyen való rendelkezésre állás függetlenül attól, hogy történt-e tényleges munkavégzés, így erre az időre túlszolgálati díjazás jár.

Az azonos tárgyban folyamatban volt Kf.VII.39.750/2020. és Kf.VII.40.260/2020. számú ügyekben megállapításra került, hogy a felperes szolgálati helye a k.-i laktanya, szolgálatteljesítési helye az államhatár volt (2015. évi XLII. törvény (továbbiakban: Hszt.) 2. § 28. és 31. pontjai).

A Kúria a hivatkozott határozataiban a 2003/88/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Irányelv (továbbiakban: EK irányelv) 2. cikk 1., 2. pontjai, a 89/391/EGK Tanácsi Irányelv (továbbiakban: EGK irányelv) 2. cikk (2) bekezdése, a Hszt. 141. §-a és az Európai Unió Bírósága ítélet értelmezése körében kifejtett érvei a jelen eljárásban is irányadóak. Ennek értelmében a közösségi jog elsőbbsége elve alapján elsődlegesen az EK irányelv alkalmazhatóságáról kellett döntenie. Főszabály szerint az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, az 1. cikk (3) bekezdése és az – ezen bekezdés utaló szabálya folytán alkalmazandó – EGK irányelv 2. cikk (2) bekezdése rendelkezéseit a rendőrökre, így a készenléti rendőrség állományába tartozó hivatásos állományú tagjaira is alkalmazni kell. A perbeli esetben azt kell vizsgálni, hogy a felperes által 2015. szeptemberében a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben ellátott határvédelmi tevékenység megalapozza-e az EGK irányelv 2. cikk (2) bekezdése által meghatározott kivétel szabály alkalmazását, azaz olyan rendkívüli helyzetnek tekinthető-e, amely az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai alkalmazását kizárják. Az Európai Unió Bírósága a C-211/19. számú ügyben kimondta, hogy a kivételt megszorítóan kell értelmezni, akkor is alkalmazni kell az EK irányelvet, ha a szokásos körülmények között végzett tevékenységhez kapcsolódó beavatkozások a természetüknél fogva előre nem láthatóak, így a hivatásos állományúak egészsége és biztonsága emiatt veszélynek lehet kitéve. A kivétel csak olyan rendkívüli események miatt alkalmazható, amelyek súlyossága és mértéke az élet, az egészség vagy a közösség biztonságának védelméhez nélkülözhetetlen intézkedéseket tesz szükségessé és amelyek megfelelő teljesítését veszélyeztetné az EK irányelv szabályainak a betartása (32., 41., 43. §). Az Európai Unió Bírósága az ítélete 44., 45. §-aiban kétségét fejezte ki a tekintetben, hogy a külső határoknak a Készenléti Rendőrség általi őrzésével kapcsolatos feladatok az irányelvben meghatározott sajátos jellemzőkkel rendelkezének és így a kivétel alkalmazására lehetőség lenne. E körben a nemzeti bíróságnak az összes releváns körülményt figyelembe kell vennie, így a nemzeti bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a körülmények súlyosságára és mértékére tekintettel nem volt-e lehetséges az érintett szolgálatot oly módon megszervezni, hogy valamennyi tagja az EK irányelvben meghatározott követelményeknek megfelelő pihenőidőben részesülhessen, vagy lehetett volna olyan rotációs mechanizmust előírni, amely lehetővé teszi, hogy minden hivatásos állományú számára biztosítsák az EK irányelvnek megfelelő pihenőidőt. A kivétel alkalmazása esetén is a lehető legmesszebbmenőkig biztosítani kell a hivatásos állományúak biztonságát és egészségvédelmét [C-

211/19. ügy]. Annak megítélése, hogy rendkívüli helyzet áll vagy állt-e fenn, a tagállami bíróság hatáskörébe tartozik.

A válsághelyzet tartós fennállásából azt a következtetést kell levonni, hogy nem állt fenn a perbeli időszakban olyan rendkívüli helyzet, amely mellett a munkaidő tervezésére ne lett volna lehetőség. Egy sajátos közszolgálati tevékenység általában, rendes körülmények között történő ellátása mellett nem vonható ki az irányelv hatálya alól (Európai Unió Bírósága C-211/19. ügy). Az események rendkívüli jellegéből még nem következik, hogy a helyzetet kizárólag a Készenléti Rendőrség személyi állományának a szolgálati helyen történő, tartós készülségben tartásával lehetett kezelni. A 2015. szeptember hónapra szolgálat tervezet készült, amely a pihenőnapok beosztását is tartalmazta. Az alperes nem bizonyította, hogy a pihenőidő megfelelő biztosítása sértette volna a folyamatosan ellátandó feladatok teljesítését és emiatt veszélybe került volna a határ vagy a lakosság védelme.

Az eljárás bíróságok a hivatkozott 269/2015. (IX.15.) és a 270/2015. (IX.18.) Korm. rendeletekkel (továbbiakban: Korm.rendeletek), valamint az alperes által a tömeges illegális bevándorlás visszaszorítása érdekében tett technikai intézkedései, a feladat ellátásához szükséges hivatásos állomány biztosítása érdekében a rendőrségen belüli erő- és eszköz átcsoportosításra alapította az EK irányelv alóli kivétel alkalmazhatóságát. A Kormány olyan jogszabályt nem alkotott, amely azt mondta volna ki, hogy az adott körülmények között az EK irányelv munkaidőre és pihenőidőre vonatkozó szabályait az adott körülmények között nem kellene irányadónak tekinteni, vagy amely az alperes állományának munkaidő-szervezésére vonatkozó eltérő szabályozást tartalmazott volna.

Mindezekből következően az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, valamint a nemzeti szabályok értelmezésével kellett vizsgálni, hogy a felperes által elismerni kért 2015. szeptember 15.- 23. közötti időtartam készenlétnek vagy túlszolgálatnak minősül-e.

Az Európai Unió Bírósága gyakorlata szerint (Simap C-303/98., Jaeger C-151/02., Dellasz C-14/04., Matzak C-518/15., Pfeiffer C-397/01., Tyco C-266/14.) ha egy adott időszakban a munkavállaló a munkáltatója rendelkezésére állt vagy munkát végzett, azt munkaidőnek kell tekinteni. Az uniós jogban a munkaidő és a pihenőidő egymást kizáró fogalmak, amelyek között nincs köztes kategória, így a munkáltató részére végzett tevékenység keretében töltött készenléti időt vagy munkaidőnek vagy pihenőidőnek kell tekinteni. A munkaidő és a pihenőidő fogalmát nem szabad a különböző tagállami szabályozások előírásainak megfelelően értelmezni, mivel ezek közösségi jogi fogalmak, amelyeket objektív jellemzők alapján kell meghatározni az irányelv rendszerének és céljának figyelembevételével. Az Európai Unió Bírósága a Matzak C-518/15. számú, és a Jaeger C-151/02. számú ügyekben kifejtette, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló a készenlétet olyan készenléti rendszer szerint teljesíti, amelynek értelmében folyamatosan elérhetőnek kell lennie anélkül, hogy kötelessége lenne jelen lenni a munkahelyén, akkor kizárólag a tevékenység tényleges nyújtásához kapcsolódó időt kell munkaidőnek tekinteni, mivel a munkavállaló még ha a munkáltató rendelkezésére áll is, kevesebb kötelezettség mellett, de saját maga oszthatja be idejét. A készenlétben töltött idő munkaidőnek minősül abban az esetben, ha a munkavállaló köteles a készenléti időt lakóhelyén tölteni, a munkáltatója rendelkezésére állni és képesnek kell lennie a munkahelyére 8 percen belül beérni. E kötöttségek ugyanis objektíve korlátozzák a munkavállaló azon lehetőségét, hogy személyes és társadalmi szükségleteire fordítsa az idejét.

Az Európai Unió Bírósága által követett ítélkezési gyakorlat alapján a felperes részére alperes által elrendelt készenlét időtartamát az EK irányelv alkalmazása szempontjából munkaidőnek kell tekinteni.

Az EBH 2018.M.35. számú eseti döntés jelen ügyben csak annyiban lehet irányadó, hogy a készenlét feltétele a pihenőhelyként kijelölt helynek a szolgálati helytől el kell különülnie. Az elvi határozatban felhozott tényállás szerint a szolgálati hely az államhatár, a pihenőhelyként kijelölt hely a kollégium volt, ellentétben a jelen perbeli tényállással, ahol a szolgálati hely és a pihenőhely egyaránt a k.-i laktanya területe volt. Az Európai Unió Bírósága a C-266/14., C-518/15. és C-151/02. számú ügyekben arra mutatott rá, hogy a lekötöttség nem földrajzi helyzethez kötöttségi állapotot jelent, hanem az érintett munkavállaló autonómiájának erős és lényeges korlátozását. Ez egyben azt is jelenti, hogy a perbeli időszak – a készülségi szolgálat ideje – a Hszt. 139.-140. §-ai alapján is szolgálat teljesítési időnek, azaz túlszolgálatnak minősül. A munkaidőre járó díjazás szabályozására az Európai Uniónak nincs jogalkotási hatásköre [az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 153. § (5) bekezdés].

A Hszt. 141. § (1) bekezdése a készenlét fogalmát nem, csak a készenlét feltételeit határozza meg a következők szerint. A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítési időn kívül, szolgálati érdekből, szolgálatra képes állapotban olyan elérhető, szolgálati helyen kívüli helyen tartózkodjon, ahonnan szolgálati feladatra, bármikor igénybe vehető. A feltételek közül legalább egy, a szolgálati helyen kívüli tartózkodás nem valósult meg, mivel a felperes szolgálati helye a k.-i laktanya területe volt, amelyet nem vitatottan nem hagyott el szolgálati érdekből előjárói utasításra és ott kellett rendelkezésre állnia, ezért a készenlét szabályainak az alkalmazására nem kerülhet sor. Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a szolgálati helyen tartózkodás időtartamát pihenőidőnek nem lehet tekinteni.

A Hszt. 139. § (1) bekezdése értelmében a szolgálatteljesítési időn túl, valamint a munkaszüneti és pihenőnapon teljesített szolgálat, amely nem szűkíthető le a tényleges feladatellátásra, túlszolgálatnak minősül. A hivatásos állomány tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles az előírt helyen és időben szolgálatképes állapotban megjelenni, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és feladatát teljesíteni, valamint e célból rendelkezésre állni [Hszt. 102. § (1) bek. a) pont].

A fentebb kifejtettekre figyelemmel munkaidőnek nem csak a tényleges feladat teljesítési időszak tekintendő, hanem az az időszak is, amelyben a hivatásos állomány tagja előjárója parancsának teljesítésére rendelkezésre áll, azaz szolgálatot teljesít. Ezért nincs jelentősége annak, hogy sor került-e tényleges munkavégzésre, mivel a rendelkezésre állással töltött idő is szolgálatnak – a heti szolgálatteljesítési idő túllépése miatt – túlszolgálatnak minősül, amelyért a túlszolgálatra előírt díjazás jár.

Kf.V.40.355/2020/8.

Hírközlési ügyben megtevesztő magatartás értelmezése.

Nem vitásan az elektronikus hírközlő-, távközlési-, média- és az információtechnológiai ágazatok uniós szintű keretszabályozását a 2002/21/EK parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Keretirányelv) határozza meg, emellett a különös irányelvek szabályozása irányadó. A felhívott uniós irányelveknek [2002/20/EK parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Engedélyezési irányelv), 2002/77/EK bizottsági irányelv (a továbbiakban: Verseny irányelv), 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Közbeszerzési irányelv)] a magyar jogba való átültetése megfelelően megtörtént. Az Európai Unió Bírósága gyakorlata szerint az irányelvek csak abban az esetben közvetlen hatályúak és alkalmazhatóak, amennyiben implementációjuk nem, vagy nem megfelelően történt, valamint tartalmuk kellően világos és feltétel nélküli. A 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 2. §-ában megjelennek a Keretirányelvben lefektetett célok, az Eht. 55. § (3) bekezdésében, az 4/2011. (X.6.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Ápszr.) 27. § (2) bekezdésében pedig az Engedélyezési irányelvben megfogalmazott frekvenciahasználati joggal kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó alapelvek kerültek rögzítésre.

A felhívott uniós irányelvek cikkei a frekvenciahasználati jogok megszerzéséhez kapcsolódó hatósági eljárásban, a pályázati kiírás során az objektív, átlátható, megkülönböztetésmentes és arányos kritériumokat követelik meg, és ezen elvek szerinti elbírálást tesznek szükségessé. A Kúria álláspontja szerint ezek az alapelvek a perben alkalmazott nemzeti jogszabályokban maradéktalanul megjelennek, a felperes nem jelölte meg, hogy a hazai jogszabályok az uniós jogszabályokkal mennyiben és miért nem állnának összhangban.

Kfv.VII.37.016/2021/6.

Munkaidőnek minősül az előjáró parancsa alapján meghatározott helyen való rendelkezésre állás függetlenül attól, hogy történt-e tényleges munkavégzés, így erre az időre túlszolgálati díjazás jár.

A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy az azonos tárgyban folyamatban volt Kf.VII.39.750/2020., Kf.VII.40.260/2020. és Kfv.VII. 38.066/2020. számú ügyekben megállapítottakkal egyezően a felperes szolgálati helye a k.-i laktanya, szolgálatteljesítési helye az államhatár volt (Hszt. 2. § 28. és 31. pontjai).

A Kúria a hivatkozott határozataiban az EK irányelv 2. cikk 1.,2. pontjai, az EGK irányelv 2. cikk (2)

bekezdése, a Hszt. 141. §-a és az Európai Unió Bírósága ítélet értelmezése körében kifejtett érvei a jelen eljárásban is irányadóak. Ennek értelmében a közösségi jog elsőbbsége elve alapján elsődlegesen az EK irányelv alkalmazhatóságáról kellett dönten. Főszabály szerint az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, az 1. cikk (3) bekezdése és az – ezen bekezdés utaló szabálya folytán alkalmazandó – EGK irányelv 2. cikk (2) bekezdése rendelkezéseit a rendőrökre, így a készenléti rendőrség állományába tartozó hivatásos állományú tagjaira is alkalmazni kell. A perbeli esetben azt kell vizsgálni, hogy a felperes által 2015. szeptemberében a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben ellátott határvédelmi tevékenység megalapozza-e az EK irányelv 2. cikk (2) bekezdése által meghatározott kivétel szabály alkalmazását, azaz olyan rendkívüli helyzetnek tekinthető-e, amely az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai alkalmazását kizárják. Az Európai Unió Bírósága a C-211/19. számú ügyben kimondta, hogy a kivételt megszorítóan kell értelmezni, akkor is alkalmazni kell az EK irányelvet, ha a szokásos körülmények között végzett tevékenységhez kapcsolódó beavatkozások a természetüknél fogva előre nem láthatóak, így a hivatásos állományúak egészsége és biztonsága emiatt veszélynek lehet kitéve. A kivétel csak olyan rendkívüli események miatt alkalmazható, amelyek súlyossága és mértéke az élet, az egészség vagy a közösség biztonságának védelméhez nélkülözhetetlen intézkedéseket tesz szükségessé és amelyek megfelelő teljesítését veszélyeztetné az EK irányelv szabályainak a betartása (32., 41., 43. §). Az Európai Unió Bírósága kétségét fejezte ki a tekintetben, hogy a külső határoknak a Készenléti Rendőrség általi őrzésével kapcsolatos feladatok az irányelvben meghatározott sajátos jellemzőkkel rendelkeznek és így a kivétel alkalmazására lehetőség lenne. E körben a nemzeti bíróságnak az összes releváns körülményt figyelembe kell vennie, így azt is, hogy a per tárgyává tett időszakban a feladat ellátása több hónapig, évekig tartott, illetve a nemzeti bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a körülmények súlyosságára és mértékére tekintettel nem volt-e lehetséges az érintett szolgálatot oly módon megszervezni, hogy valamennyi tagja az EK irányelvben meghatározott követelményeknek megfelelő pihenőidőben részesülhessen, vagy lehetett volna olyan rotációs mechanizmust előírni, amely lehetővé teszi, hogy minden hivatásos állományú számára biztosítsák az EK irányelvnek megfelelő pihenőidőt. A kivétel alkalmazása esetén is a lehető legmesszebbmenőkig biztosítani kell a hivatásos állományúak biztonságát és egészségvédelmét [C-211/19. számú ügy 46.-52. §]. Annak megítélése, hogy rendkívüli helyzet áll vagy állt-e fenn, a tagállami bíróság hatáskörébe tartozik. A rendkívüli körülményeket, amelyek az irányelv alkalmazhatóságát kizárták volna az alperesnek kellett bizonyítani.

Az események rendkívüli jellegéből még nem következik, hogy a helyzetet kizárólag a Készenléti Rendőrség személyi állományának a szolgálati helyen történő, tartós készenléti tartásával lehetett kezelni. A 2015. szeptember hónapra a felperest érintően szolgálat tervezet készült, amely a pihenőnapok beosztását is tartalmazta. Az alperes nem bizonyította, hogy a pihenőidő megfelelő biztosítása sértette volna a felperes által folyamatosan ellátandó feladatok teljesítését és emiatt veszélybe került volna a határ vagy a lakosság védelme.

A Met. 2015. szeptember 15. napjától hatályos IX/A. fejezete arra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, hogy mely esetekben lehet kormányrendelettel Magyarország egészére vagy meghatározott területére a tömeges bevándorlás okozta körülmények miatt válsághelyzetet elrendelni. Az eljáró bíróságok a 269/2015. (IX.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm1.) és a 270/2015. (IX.18.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm2.), valamint az alperes által a tömeges illegális bevándorlás visszaszorítása érdekében tett technikai intézkedései, a feladat ellátásához szükséges hivatásos állomány biztosítása érdekében a rendőrségen belüli az erő- és eszköz átcsoportosításra alapította az EK irányelv alóli kivétel alkalmazhatóságát. A Kormány olyan jogszabályt nem alkotott, amely azt mondta volna ki, hogy az adott körülmények között (azaz a 2015-ben előállott migrációs helyzetben) az EK irányelv munkaidőre és pihenőidőre vonatkozó szabályait az adott körülmények között nem kellene irányadónak tekinteni, vagy amely az alperes állományának munkaidő-szervezésére vonatkozó eltérő szabályozást tartalmazott volna, így a felperes a rendes körülmények között elvégzendő szolgálat szerinti munkaidő szervezés alapján végezte munkáját.

Mindezekből következően az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, valamint a nemzeti szabályok értelmezésével kellett vizsgálni, hogy a felperes által elismerni kért 2015. szeptember 15.- 23. közötti időtartam készenlétnak vagy túlszolgálatnak minősül-e.

Az Európai Unió Bírósága gyakorlata szerint (Simap C-303/98., Jaeger C-151/02., Dellasz C-14/04., Matzak C-518/15., Pfeiffer C-397/01., Tyco C-266/14.) ha egy adott időszakban a munkavállaló a

munkáltatója rendelkezésére állt vagy munkát végzett, azt munkaidőnek kell tekinteni. Az uniós jogban a munkaidő és a pihenőidő egymást kizáró fogalmak, amelyek között nincs köztes kategória, így a munkáltató részére végzett tevékenység keretében töltött készenléti időt vagy munkaidőnek vagy pihenőidőnek kell tekinteni. A munkaidő és a pihenőidő fogalmát nem szabad a különböző tagállami szabályozások előírásainak megfelelően értelmezni, mivel ezek közösségi jogi fogalmak, amelyeket objektív jellemzők alapján kell meghatározni az irányelv rendszerének és céljának figyelembevételével. Az Európai Unió Bírósága a Matzak C-518/15. számú, és a Jaeger C-151/02. számú ügyekben kifejtette, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló a készenlétet olyan készenléti rendszer szerint teljesíti, amelynek értelmében folyamatosan elérhetőnek kell lennie anélkül, hogy kötelessége lenne jelen lenni a munkahelyén, akkor kizárólag a tevékenység tényleges nyújtásához kapcsolódó időt kell munkaidőnek tekinteni, mivel a munkavállaló még ha a munkáltató rendelkezésére áll is, kevesebb kötelezettség mellett, de saját maga oszthatja be idejét. A készenléten töltött idő munkaidőnek minősül abban az esetben, ha a munkavállaló köteles a készenléti időt lakóhelyén tölteni, a munkáltatója rendelkezésére állni és képesnek kell lennie a munkahelyére 8 percen belül beérni. E kööttségek ugyanis objektíve korlátozzák a munkavállaló azon lehetőségét, hogy személyes és társadalmi szükségleteire fordítsa az idejét.

A felek által sem vitatott tényállás szerint a keresettel érintett időtartam alatt a felperesnek a k.-i laktanyában, azaz a szolgálati helyén kellett tartózkodnia, ez idő alatt a munkáltatója rendelkezésére állt, nem volt abban a helyzetben, hogy saját idejével rendelkezzen, az előírt tartózkodási helyet nem hagyhatta el, állandóan szolgálat teljesítésre kész állapotban egyenruhában, kényszerítő eszközök és a fegyvere közeli elérhetőségben tartásával kellett várakoznia úgy, hogy 15 percen belül bármikor menetkész állapotban legyen. Az Európai Unió Bírósága által követett ítélkezési gyakorlat alapján a felperes részére alperes által elrendelt készenléti időtartamát az EK irányelv alkalmazása szempontjából munkaidőnek kell tekinteni.

Az EBH 2018.M.35. számú eseti döntés jelen ügyben csak annyiban lehet irányadó, hogy a készenléti feltétele a pihenőhelyként kijelölt helynek a szolgálati helytől el kell különülnie. Az elvi határozatban felhozott tényállás szerint a szolgálati hely az államhatár, a pihenőhelyként kijelölt hely a kollégium volt, ellentétben a jelen perbeli tényállással, ahol a szolgálati hely és a pihenőhely egyaránt a k.-i laktanya területe volt. Az Európai Unió Bírósága a C-266/14., C-518/15. és C-151/02. számú ügyekben arra mutatott rá, hogy a lekötöttség nem földrajzi helyzethez kötöttségi állapotot jelent, hanem az érintett munkavállaló autonómiájának erős és lényeges korlátozását. Ez egyben azt is jelenti, hogy a perbeli időszak – a készségi szolgálat ideje – a Hszt. 139.-140. §-ai alapján is szolgálat teljesítési időnek, azaz túlszolgálatnak minősül.

Az összecszerúség körében a Kúria rögzítette, hogy a munkaidőre járó díjazás szabályozására az Európai Uniónak nincs jogalkotási hatásköre [EUMSZ 153. § (5) bekezdés.].

A Hszt. 141. § (1) bekezdése a készenléti fogalmát nem, csak a készenléti feltételeit határozza meg a következők szerint. A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítési időn kívül, szolgálati érdekből, szolgálatra képes állapotban olyan elérhető, szolgálati helyen kívüli helyen tartózkodjon, ahonnan szolgálati feladatra, bármikor igénybe vehető. A feltételek közül legalább egy, a szolgálati helyen kívüli tartózkodás nem valósult meg, mivel a felperes szolgálati helye a k.-i laktanya területe volt, amelyet nem vitatottan nem hagyott el szolgálati érdekből előjárói utasításra és ott kellett rendelkezésre állnia, hogy szükség esetén 15 percen belül indulásra kész állapotban lehessen, így a készenléti szabályainak az alkalmazására nem kerülhet sor. Ugyanakkor a fentebb kifejtettek alapján az is egyértelmű, hogy a szolgálati helyen tartózkodás időtartamát pihenőidőnek nem lehet tekinteni.

A Hszt. 139. § (1) bekezdése értelmében a szolgálatteljesítési időn túl, valamint a munkaszüneti és pihenőnapon teljesített szolgálat, amely nem szűkíthető le a tényleges feladatellátásra, túlszolgálatnak minősül. A hivatásos szolgálat tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és feladatát teljesíteni, valamint e célból rendelkezésre állni [Hszt. 102. § (1) bek. a) pont].

A fentebb kifejtettekre figyelemmel munkaidőnek nem csak a tényleges feladat teljesítési időszak tekintendő, hanem az az időszak is, amelyben a hivatásos állomány tagja előjárója parancsának teljesítésére rendelkezésre áll, azaz szolgálatot teljesít. Ezért nincs jelentősége annak, hogy a

szolgáltatelljesítési időn felül teljesített készenlét alapján sor került-e tényleges munkavégzésre, mivel a rendelkezésre állással töltött idő is szolgáltatnak, a jelen esetben pedig – a heti szolgáltatelljesítési idő túllépése miatt – túlszolgáltatnak minősül, amelyért a túlszolgáltatásra előírt díjazás jár.

Kfv.II.37.074/2021/2.

A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadása.

A Kúria szerint az Európai Unió Bírósága C-519/18. számú ügyben hozott ítéletének családgyesítési irányelv (2003/86. EK irányelv) 10. cikk (2) bekezdését értelmező döntése az ügy mikénti eldöntésére nincs kihatással, mivel – szemben a felperesi felülvizsgálati kérelem szerinti érveléssel – bizonyítékok értékelésével összefüggő vita képezi a jogvita alapját (C-283/81. – CILFIT ügy), ezért előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szükségessége nem merült fel, így a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján a befogadásnak nem volt helye.

A családgyesítési irányelv 10. cikk (2) bekezdése a tagállamokat feljogosítja az irányelv hatályának kiterjesztésére, azaz a tagállamok engedélyezhetik az Irányelv 4.cikkben nem említett hozzátartozói körre is a családgyesítést (és ide tartozik a testvér is), a tagállamoknak azonban nem kötelező az irányelv által adta lehetőséggel élni, azaz a családgyesítési irányelv 4. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott hozzátartozói körön kívüli körre is kiterjeszteni az irányelv hatályát.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió Bírósága C-519/18. számú ügyben a családgyesítési irányelv 10. cikk (2) bekezdésének fényében a Harmtv. 19. § (4) bekezdés b) pontja szerinti feltétel uniós joggal való összhangját is értelmezte, ebből következően a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés aa) pontjára, azaz a joggyakorlat egysége és továbbfejlesztése biztosítása érdekében történő befogadást a Kúria nem tartotta indokoltnak.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.188/2020/4.

Kizárólag logikusan, következetesen, ellentmondásmentesen megindokolt adóhatósági határozat alkalmas bírósági felülvizsgálatra.

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban. Héa-irányelv) által bevezetett közös héa-rendszer egyik alapelvét képezi az a jog, hogy az adóalanyok az általuk fizetendő héa-ból levonhatják az általuk beszerzett árukat és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított vagy megfizetett héa-t. Az adólevonási jog a héa mechanizmusának szerves részét képezi, és főszabály szerint nem korlátozható, a teljesített ügyleteket terhelő előzetesen felszámított adó teljes összege tekintetében azonnal érvényesül. Az adólevonások rendszerének az a célja, hogy a vállalkozót teljes egészében mentesítse valamennyi gazdasági tevékenysége keretében fizetendő vagy megfizetett héa terhe alól. A közös héa-rendszer így valamennyi gazdasági tevékenység adóterhét illetően biztosítja a semlegességet, függetlenül azok céljától és eredményétől, feltéve, hogy az említett tevékenységek főszabály szerint maguk is héa-kötelesek. Másrészt a Héa-irányelv által elismert és ösztönzött cél az adócsalás elleni küzdelem [különösen Európai Unió Bírósága C-101/16 (Paper Consult) 35-37. pont; C-78/00 (Bizottság kontra Olaszország) 28. pont; C-80/11 és C-142/11 (Mahagében és Dávid) 37. pont; C-110/98–C-147/98 (Gabalfrisa és társai) 44. pont; C-80/11 és C-142/11 (Mahagében és Dávid) 39. pont].

A levonási jog feltétele az anyagi, mind az alaki követelmények vagy feltételek tiszteletben tartása. A Héa-irányelv 168. cikkének a) pontja szerint a levonási jog érvényesítéséhez az szükséges, hogy egyrészt az érdekelt az ezen irányelv értelmében vett adóalany legyen, másrészt pedig hogy az említett jog keletkezését megalapozó termékeket és szolgáltatásokat az adóalany utóbb adóköteles tevékenységéhez használja fel, és hogy e termékeket és szolgáltatásokat előbb más adóalany értékesítse, illetve nyújtsa [C-324/11 (Tóth) 26. pont; C-277/14 (PPUH) 28. pont]. A jog gyakorlásának alaki feltétele a megfelelően kiállított számla.

Az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlata értelmében a levonási jogot meg kell tagadni, ha

objektív körülmények alapján bizonyítást nyer, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak [C-80/11 és C-142/11 (Mahagében és Dávid) 42. és 43. pont, C-255/02 (Halifax) 68., 71. pont; C-440/04 (Kittel és Recolta) 54. pont]. Ehhez szükséges a kialakult értékesítési láncolat feltárása, az adókijátszás meghatározása.

Az adólevonási jogot megtagadó adóhatósági határozat törvényességének megítélésakor a közigazgatási ügyben eljáró bíróságnak az ügy egyedi körülményeit kell gondosan mérlegelnie, és meg kell állapítania, hogy a levonási jogot gyakorló adóalany a feltárt adókijátszás, csalárd magatartás aktív vagy passzív résztvevőjének tekinthető-e. Ez akkor valósul meg, amennyiben tudta, vagy tudhatta, hogy a láncolat bármely tagja által elkövetett adókijátszással érintett ügyletben vesz részt. A HÉA-irányelv és az Áfa tv. alkalmazására kialakult bírói gyakorlat értelmében ezért – az elsőfokú bíróság által hivatkozott „kellő körültekintés” helyett bizonyos esetekben az vizsgálendő, hogy az adóalany a tőle elvárható intézkedéseket megtette-e annak érdekében, hogy adókijátszásra irányuló ügyletekben ne vegyen részt.

Az adóhatósági határozat törvényességének megítélésakor elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy az adóhatóság milyen körülményeket írt az adózó terére, és ezek okszerűen alátámasztják-e, objektíve bizonyítják-e a passzív vagy aktív részességét az adókijátszásban.

A Kúria megállapította, hogy az alperesi határozat – jelen formájában – az alábbiak miatt nem tartalmaz egyértelmű álláspontot arra vonatkozóan, hogy az adóhatóság a felperes adókijátszásban való részvételét aktívnek, vagy passzívnek tekinti.

Az elsőfokú határozat „6.B. Értékesítés” című részében azt tartalmazza, hogy a felperes szerepe kizárólag számlakibocsátásra korlátozódott, adófizetési kötelezettségét nem a tényleges értékesítés, hanem a számlák kiállításának ténye alapozta meg. A „6.C. Beszerzés” része visszautalt a 6.B.a pontban írtakra, amely szerint a Számlakibocsátó a felperes részére nem teljesített, a teljes számlázási láncolat – így a felperes célja is – a felperes vevői adólevonási jogának megteremtése volt. Ezzel összhangban az elsőfokú határozat 58. oldal 5. bekezdése szerint a felperes «szándékos adóelkerülő magatartást tanúsított, így fel sem merülhet az Adózó képviselőjétől az adott helyzetben „tőle elvárható” körültekintés megléte», így indokolt az adóhiány 200%-nak megfelelő adóbírság kiszabása.

Az alperes a keresettel támadott határozatában az adóbírság mértékét ugyan 50%-ra csökkentette, azonban ezt meghaladóan az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolása szerint a felperes részvételével működött konstrukció jellemzője az volt, hogy a szlovák beszerzési forrásból származó alumíniumtömbök esetében ne a felperes legyen az első magyarországi vevő, mivel ebben az esetben nem jogosult áfa-levonásra, de döntése ugyanitt azt is tartalmazza, hogy a Számlakibocsátó volt a láncolat meghatározó tagja, „irányító szerepe igazolható” [másodfokú határozat 13. oldal 4. bekezdés]. Az alkalmazott árak miatt azt állapította meg, hogy a láncolat nem gazdasági racionalitás alapján épült fel, és az adóelőny az S Kft.-nél, az adófizetése hiánya miatt valósult meg. Rögzítette, hogy a számlákon szereplő gazdasági esemény létrejött, de nem a számlán szereplő felek között, így helytállóan járt el az elsőfokú adóhatóság amikor a Kúria 5/2016.(IX.23.) KMK vélemény 2. pontja alapján az adózói tudattartalmat vizsgálta. Az adóbírság módosítását azért tartotta indokoltnak, mert a bizonyítékok arra utaltak, hogy a felperes a gazdasági kapcsolata körében a tőle észszerűen elvárható intézkedéseket – piaci ár, szállítási útvonal ellenőrzése, beszerzés pénzügyi finanszírozása – nem tette meg, részéről azonban csalárd magatartásra irányuló szándék nem volt megállapítható.

A Kúria mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperesi határozat rendelkező része és indokolása ellentmondásos: az elsőfokú döntést úgy hagyta helyben, hogy attól tartalmában, és az adólevonási jog megítélés szempontjából lényeges körben eltérő indokolást adott. Az elsőfokú határozat a felperes fiktív számlázási láncolat kialakításában játszott aktív szerepén, míg a másodfokú ezt helybenhagyva, de tartalmában attól eltérően azon alapul, hogy a felperes nem tette meg a tőle elvárható intézkedéseket, hogy a Számlakibocsátó és az S Kft. adókijátszásában ne vegyen részt.

A Kúria korábban elvi élel mutatott rá, hogy a másodfokú hatóságnak határozatát aggálytalanul, ellentmondásoktól mentesen kell megindokolnia [Kfv.V.35.131/2018/6.]. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem észlelte a keresettel támadott határozat adólevonási jog megítélés szempontjából alapvetően ellentmondásos jellegét, a jogerős ítélet felülvizsgálatra alkalmatlan, mert úgy döntött a kereset elutasításáról, hogy nem lehet pontosan megállapítani, hogy mire alapozta az adóhatóság a felperes adólevonási jogának megtagadását, így a bírósági jogorvoslat iránya sem volt meghatározható.

Az elsőfokú bíróság nem észlelte ezt az ellentmondást, így döntése nem felel meg az Áfa tv. 119-120. §-ai HÉA-irányelvvel összhangban álló értelmezésére, az áfa-levonási jog megítélésére kialakult joggyakorlatnak. A Kúria mindezek alapján a jogszabálysértő jogerős ítéletet és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és a másodfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

Az alperes az új eljárásban köteles egyértelműen állást foglalni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az adólevonási jogot a felperes aktív vagy passzív magatartása miatt tagadja meg. Az Európai Unió Bírósága a C-255/02 (Halifax), C-425/06 (Part-Service) ügyekben hozott döntései értelmében a visszaélészerű magatartás megállapítható, ha az adott ügylet vagy ügyletek alapvető célja az adóelőny megszerzése. Ez kizárólag az adózó aktív magatartásával valósulhat meg. Ennek bizonyítása – az Európai Unió Bírósága döntésekben foglalt kritériumok alapján – az adóhatóság feladata. Abban az esetben azonban, amennyiben az adóhatóság a felperes passzív részvételére alapítja határozatát, a felperes tudattartalmára vonatkozó tényeket és az erre vonatkozó bizonyítékait határozatában konkrétan meg kell jelölnie [Kúria 5/2016.(IX.23.) KMK vélemény 2. pontja, Európai Unió Bírósága C-446/15 (Signum Alfa Sped)]. Mindkét esetben döntését logikus és következetes indokolással kell ellátnia, figyelemmel kell lennie az Art. 1. § (3a) bekezdésében foglalt egyenlő elbírálás elvére is. Ha határozatát az elsőfokú határozatban foglaltaktól eltérő jogalapra és indokokra helyezi, ennek a döntése rendelkező részében is meg kell jelennie.

Kfv.I.35.323/2020/10.

A bíróságnak számlakibocsátókra vonatkoztatva, egyenként kell elemzést végeznie, és döntése indokolásában valamennyi körülményt gondosan mérlegelve, egyediesítve értékelnie, bemutatva, hogy az adott számlakibocsátóval való gazdasági kapcsolatban milyen objektív körülmények merültek fel, amelyek megalapozzák a tudta vagy tudhatta kritériumok teljesülését.

A közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló 2006. (XI.28.) 2006/112/EK Tanácsi irányelv 168. cikk a) pont értelmezése körében kialakult Európai Bírósági esetjog (különösen: C-446/15. Signum-ügy, C-80/11. és C-142/11. Mahagében-Dávid egyesített ügyek, C-324/11. Tóth ügy, C-18/13. Maxspen-ügy) és a Kúria 5/2016. (IX.26.) KMK véleménye alapján, aki adókijátszásban vesz részt, vagy a tőle elvárható körültekintés mellett tudnia kellett volna arról, hogy abban vesz részt, az adólevonás joga nem illeti meg. A Kúria kifejtette a Kfv.I.35.362/2020/10. számú ítéletében, hogy az adókijátszásban passzív módon történő részvétel esetén nem maradhat el objektív körülmények alapján annak bizonyítása, hogy azon adóalany, aki számára a levonási jogot megalapozó termékeket értékesítették, vagy a szolgáltatásokat nyújtották, tudta vagy tudnia kellett volna, hogy ezen termékek megszerzése, vagy ezen szolgáltatások igénybevétele által a szállító, vagy az értékesítési láncban korábban vagy később közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásra irányuló ügyletben vesz, vett részt. A levonási jog gyakorlása csak abban az esetben tagadható meg, ha az adózó feltárt ismeretei alapján bizonyítható, hogy vagy eleve részese volt az adókijátszásnak, vagy eltúrte (tudott), illetve hanyag módon nem vett róla tudomást (tudhatott volna).

A Kúria fenntartotta a Kfv.I.35.362/2020/10. számú ítéletben kifejtett elvi álláspontját is. A szükséges tényállást alperesnek a felperesi tudattartam területen kellett feltárni és bizonyítani. Ez azonban az adólevonási jog gyakorlásának megtagadásához szükséges komplex adójogi tényállásnak önálló eleme, saját bizonyítékokkal, saját értékelési szempontokkal. A számla szerinti gazdasági esemény hitelességét megdöntő bizonyítékokból – kivéve, ha az adózó bizonyított módon maga is tevékeny részese az adókijátszásnak – nem következik okszerűen a levonási jog megtagadása, bár a bizonyítékok tartalmuk függvényében mindkét tényállás kapcsán felhasználhatók. Az alperesi határozat csak akkor alkalmas a bíróság általi érdemi értékelésre, ha ezeket a fenti szempontokat koherens módon tartalmazza. Szükséges, hogy az alperes határozata mindegyik számlakibocsátónál tartalmazza rendszerezett, követhető módon azokat a bizonyítékokat, amelyek álláspontja szerint igazolják a felperes tudattartalmát.

Az elsőfokú bíróság új eljárásra utasító ítéleteiben leszögezte, hogy a KMK vélemény szerinti kettes tényállás megvalósulása állapítható meg, e körben kell az adóhatóságnak további bizonyítást lefolytatnia és bizonyítania, hogy az ügyletben a felperes aktívan vagy passzívan vett részt. Az adóhatóság a

megismételt eljárás eredményeként hozott jogerős határozatában megállapította, hogy a felperes az adókijátszásban passzív módon vett részt.

A bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy az adólevonási jog megtagadására jogszerűen került-e sor. Ennek során azt kell ellenőriznie, hogy az alperesi határozat tartalmazza-e azokat az objektív körülményeket, amit az Európai Unió Bírósága és a Kúria is előírt korábbi döntéseiben, illetve véleményében. Az elsőfokú bíróság részéről az adóhatósági határozat törvényességének megítélésekor elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy az adóhatóság milyen körülményeket írt az adózó terére és számlakibocsátókra vonatkoztatva, egyenként kell azt az elemzést elvégeznie, és bemutatnia, hogy az adott számlakibocsátóval való gazdasági kapcsolatban milyen objektív körülmények merültek fel, amelyek megalapozzák a tudta vagy tudhatta kritériumok teljesülését. Csak számlakibocsátónként, egyediesítve, az ügyletek valamennyi egyedi körülményét gondosan mérlegelve, egybevetve lehet azt megállapítani, hogy a levonási jogot gyakorló adóalany a feltárt adókijátszás, csalárd magatartás passzív résztvevőjének tekinthető-e.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az adókijátszásban való felperesi passzív magatartást alátámasztó bizonyítékok köre három csoportba osztható és e csoportosítás szerint értékelte a felmerült körülményeket, az ügyleteknél felmerült bizonyítékokat összegezve. A tárgyi ügyleteknél felmerült körülmények összességében, általánosságban történő értékelése azonban nem felel meg a bizonyítékok értékelésének fentiekben ismertetett elvárásainak.

Az új eljárásban az elsőfokú bíróság köteles ítélete indokolásában a bizonyítékokat egyenként és egymással való összefüggésében is értékelni, továbbá ez alapján ítéleti tényállást megállapítani. A kereset vonatkozásában köteles döntése indokait rögzíteni, az alkalmazandó jogszabályokat megnevezni és megjeleníteni, valamint az alkalmazandó jogszabályok alapján levezetni jogi álláspontját. Mivel az adóhatóság a felperes passzív részvételére alapította határozatát, a felperes tudattartalmára vonatkozó tényeket és az erre vonatkozó bizonyítékait határozatában konkrétan meg kell jelölnie [Kúria 5/2016.(IX.23.) KMK vélemény 2. pontja, Európai Unió Bírósága C-446/15 (Signum Alfa Sped)]. Indokolásában mindezt számlakibocsátónként, egyedileg kell vizsgálnia, majd értékelnie. Levezetett jogi álláspontja alapján kell a tekintetben állást foglalni, hogy az adóhatóság jogerős határozata megfelel-e az alkalmazandó jogszabályoknak, avagy újabb eljárás és új határozat hozatala indokolt.

Kfv.I.35.510/2020/7.

A Héa irányelv 90. és 273. cikkének közvetlen alkalmazása során sem mellőzhető az Art. 1. § szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás elve. 2006/112/EK irányelv 90. és 273. cikk

A 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Héa irányelv) 90. cikke, valamint 273. cikke alapján a tagállamok a héa minél pontosabb behajtása érdekében jogosultak egyrészt az adóalap-korrektció feltételeinek meghatározására, másrészt bizonyos kötelezettségek előírására. Az Európai Unió Bírósága számos ügyben foglalkozott a Héa irányelv 90. cikkében, valamint 273. cikkében megfogalmazott lehetőségek alapján az egyes tagállami szabályozásoknak a Héa irányelvvvel való összhangjával (a jogerős ítéletben megjelöltekén túl pl. C-337/13., C-335/19.).

Az Európai Unió Bírósága döntéseiben megerősítette, a Héa irányelv alapján lehetőség van arra, hogy a tagállamok az arányosság elvének figyelembevételével külön feltételrendszert alakítsanak ki az adóalap-korrektció, valamint a héa pontos behajtása érdekében. A szabályozás módszere tekintetében sem a Héa irányelv nem fogalmaz meg olyan követelményt, sem az Európai Unió Bírósága gyakorlatából nem olvasható ki olyan elvárás a tagállamok irányába, hogy ezen feltételrendszert szabályozó rendelkezések kizárólag az egyes tagállamok áfa jogszabályaiban kell, hogy megjelenjenek. Ilyen kötelezettség az egyes tagállamok eltérő sajátosságokkal rendelkező jogrendszereinek fényében nyilvánvalóan nem is lehetséges.

A perbeli időszakban Magyarországon nem volt olyan szabályozás – sem az 2007. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Áfa tv.), sem más adójogszabályban -, amely kifejezetten a Héa irányelv 90. cikk (2) bekezdés szerinti felhatalmazáson alapuló tételes feltételrendszert írt volna elő. Az azonban sem a Héa irányelvből, sem az Európai Unió Bírósága gyakorlatából nem vezethető le, hogy kizárt lenne

az adójogi jogviszonyokban egyértelműen és kötelezően érvényesülő, a nemzeti jogban nevesített alapelvi rendelkezések alkalmazása.

A HÉA irányelv 90. cikk (1) bekezdésével összefüggésben, az 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 196.§ szerinti áfa visszatérítési igény elbírálása során nem hagyhatók figyelmen kívül az adójogi jogviszonyok teljes körét átható alapelvi rendelkezések.

Az elsőfokú bíróság tehát tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az Art. 196.§ szerinti visszatérítési igény elbírálása során alperes nem alkalmazhatja az Art. 1.§ szerinti alapelvet. Észlelte ugyanakkor a Kúria, hogy bár értékelése szerint az alapelv nem alkalmazható, és így nem is határozta meg annak az Art. 196.§-ával összefüggésben a perbeli tényállás mellett irányadó kereteit, mégis tartalmi értékelést végzett az elsőfokú bíróság. A jogerős ítélet eredendő álláspontja következtében azonban a Kúria nem volt abban a helyzetben, hogy vizsgálhassa, megfelelő volt-e az elsőfokú bíróság mintegy mellékesen levont következtetése.

Erre tekintettel a Kúria a 2017. évi I. törvény. 121.§ (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalni a kereseti kérelem korlátai között, hogy a felperes magatartása az alperesi határozatban rögzítettekkel is figyelembe véve összhangban áll-e a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével és a joggal való visszaélés tilalmával. Ennek keretében vizsgálnia szükséges a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének tartalmát a HÉA irányelv közvetlenül hatályosuló 90. cikk (1) bekezdés alkalmazása során, meg kell határozni annak határait.

Kfv.I.35.518/2020/7.; Kfv.I.35.519/2020/7.; Kfv.I.35.520/2020/7.

Az Art. 1. §-ának rendelkezéseit, első és második mondatát nem lehet egymástól elkülönülten értelmezni, a két mondat egységet képez, együtt határozzák meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét. Tényleges tartalmát áfa ügyben történő visszatérítési igény elbírálása során a bírói gyakorlat által a levonási jog kapcsán kimunkált hármasteszt analóg alkalmazásával lehet megállapítani.

A Kúria már több döntésében utalt arra, hogy a 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) szabályozása általánosságban határozza meg a rendeltetésellenes joggyakorlást, pontos elhatárolást, hogy az milyen magatartással valósul meg és mely körülmények fennállása esetén állapítható meg, nem ad, a jogalkalmazóra bízva a konkrét eset releváns tényállási elemeinek értékelése alapján annak meghatározását. A törvényi rendelkezés értelmezése során a Kúria nemcsak annak nyelvtani tartalmát, hanem a szövegkörnyezetét és célkitűzéseit figyelembe vette és tekintettel volt az Európai Unió Bíróságának áfa ügyekben hozott visszaélésszerű magatartás és az adókikerülés kapcsán kifejtett tételeire is. Erre figyelemmel vette át és alkalmazza azt a három lépcsős tesztet, melyet az Európai Unió Bírósága a Halifax ügy kapcsán kidolgozott és tekinti azóta is ezt irányadónak a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításakor. Ugyan az Európai Unió Bírósága az áfalevonási jog alapfeltételeként dolgozta ki a háromlépcsős tesztet, azonban analógia útján a visszatérítési jog elbírálásakor is ugyanúgy alkalmazandó. Rögzíthető, hogy mind az Európai Unió Bírósága, mind a magyar bíróságok által felállított mérce súlyos, rosszhiszemű adókijátszásra irányuló magatartást minősít nem rendeltetésellenes magatartásnak.

Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság mikor e szempontból elemezte a szerződés létrejöttét, a gazdasági események megvalósulását és a felperesnek behajthatatlanság kapcsán tett intézkedéseit és jogszerű következtetésre jutott, amikor azt rögzítette, hogy a felperes és adósa között létrejött szerződésből, a felek közötti jogviszonyból hiányoznak azok az elemek, amelyek a rendeltetésellenes joggyakorlásra jellemzőek. Mindazok, amiket az alperes a szerződéses kapcsolat, a szerződés teljesítése, fizetéképtelenség felismerhetősége, felperes gazdasági döntéseinek észszerűsége kapcsán a felperes terhére rótt nem tartoznak a rendeltetésellenes joggyakorlás elvének tartalmi elemei közé, ezek sem egyenként, sem összességükben nem valósítanak meg rendeltetésellenes joggyakorlást, ezért a rendeltetésellenes, visszaélésszerű magatartás megállapítására jogellenesen került sor.

Bár a 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: HÉA irányelv) erre lehetőséget biztosított, 2020. január 1-

ig a magyar áfa törvényi szabályozás nem rendelkezett a behajthatatlan követelés esetében az adóalapcsökkentési lehetőségről. Ezt a hiányosságot kívánta az alperes az Art. 1. §-ra hivatkozással támasztott többletfeltételekkel pótolni. Törvényi előírás hiányában az adózók az irányelv közvetlen hatályára hivatkozva, majd az Európai Unió Bíróságának a C-292/19. számú döntését követően élhettek ezzel a lehetőséggel. A PORR végzés egyértelműsítette, hogy az irányelv 90.cikkének (2) bekezdésében „említett eltérési lehetőség csak arra irányul, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy küzdjenek a fizetendő összegek behajtásával kapcsolatos bizonytalansággal szemben, és nem azt a kérdést szabályozza, hogy nemfizetés esetén el lehet-e tekinteni az adóalap-csökkentéstől.” „Ugyanis azon lehetőség elismerése, hogy a tagállamok ilyen esetben bármely héaalap-csökkentést kizárjanak, ellentétes lenne a héa-semlegesség elvével, amelyből többek között az következik, hogy az államkincstár érdekében adóbeszedőként eljáró vállalkozást teljes egészében mentesíteni kell azon gazdasági tevékenysége során fizetendő vagy megfizetett héa terhe alól, amely maga is héa-köteles.” [22-23. pont] Azt is kifejtette, hogy „az a helyzet, amelyet az adósnak a hitelezőivel szemben fennálló kötelezettségei végleges csökkentése jellemez, nem minősíthető a héairányelv 90. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „nemfizetésnek”. [25. pont]

Ami az alperesnek azt az érvelését illeti, hogy a költségvetést kár érte, mert az adós felszámolása következtében esik attól a lehetőségtől, hogy visszakövetelje azt, – melyet egyébként a perben az alperes nem is igazolt, – azért nem állja meg a helyét, mert az Európai Unió Bírósága álláspontja szerint az irányelvből következően az állam nem szedhet be több adót, mint amennyit „az állam javára adóbeszedőként eljáró vállalkozás” beszedett. Másrészt az adóhatósági álláspont és jogszabály értelmezés sérti az áfa semlegesség és arányosság elvét is, mert azon intézkedések, amelyeket a tagállamok az adó pontos beszedése és az adócsalás megakadályozása érdekében elfogadhatnak, nem haladhatják meg az e célok eléréséhez szükséges mértéket. Márpedig az az értelmezés, amit az alperes az Art. 1. §-nak tulajdonít éppen ezt valósítaná meg, továbbá olyan feltételrendszert támaszt az adózókkal szemben, amelyek jogszabály alkotás hiányában normatív előírásként nem jelennek meg, emiatt ez a jogbiztonság alapvető követelményével is ellentétes.

A felülvizsgálati kérelem kamatfizetés kezdő időpontjára vonatkozó előadásának elbírálása során a Kúria a következőkre volt tekintettel. Az Európai Unió Bírósága a C-387/16. sz. ügy 25. pontjában általános jelleggel fogalmazta meg, hogy ha a héa-különbözet adóalany számára történő visszatérítése észszerű határidőn túl történik, a közös héa-rendszer semlegességének elve megköveteli, hogy az adóalany terhére a szóban forgó összegek rendelkezésre nem állása okán így keletkezett pénzügyi veszteség késedelmi kamat fizetésével ellentételezésre kerüljön. Uniós héa-szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata meghatározni a késedelmi kamatok fizetésének feltételeit, különösen e kamatok mértékét és számításának módját, mindazonáltal tiszteletben tartva az adósemlegesség elvét.

Az Art. 65.§-ának a késedelmi kamatra vonatkozó visszaigénylés időpontjához rendelt általános előírásai az Európai Unió Bírósága által megfogalmazottak mentén keletkeztek. Azonban az Art. az Európai Unió Bírósága döntése alapján keletkezett visszatérítési igény esetében az általános szabályoktól eltérő speciális rendelkezést tartalmaz. A 196.§ (6) bekezdésében azt mondja ki, hogy az adóhatóság kamat fizetési kötelezettsége az adó megfizetésének napjától a visszatérítés teljesítéséről szóló határozat véglegessé válásának napjáig áll fenn. Az Art. ezen rendelkezésének tehát nem tulajdonítható az az alperesi értelmezés, miszerint kizárólag a behajthatatlanság megállapításától terhelné alperest a kamatfizetés kötelezettsége.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.I.20.268/2020/10.

A világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatás nem tisztességtelen.

Az árfolyamkockázatot a felperesnek azért kell viselnie, mert a kölcsönszerződés kirovó pénzneme CHF

volt, ugyanakkor a jövedelme nem CHF-ben keletkezett. A felperes a szerződés megkötése során kijelentette, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges mértékben megkapta az alperestől, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, különösen azzal, hogy a CHF-nek a HUF-al szembeni árfolyam alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. A felperes vállalta, hogy az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. A szerződés megkötését követően a szerződésből eredő kötelezettségeit illetően a felperes közjegyzői okiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, ebben szerepel, hogy a kölcsön futamideje alatt a kölcsön törlesztésére megállapított deviza átváltási árfolyam módosulhat és erről a felperesnek tudomása van.

Az alperes tájékoztatása – összhangban az Európai Unió Bírósága-nak a C-186/16., a C-51/17. és a C-227/18. számú ügyekben kifejtett iránymutatásaival – megfelelő volt, hiszen a tájékoztatásból kitűnt, hogy a CHF árfolyam változása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti, továbbá ez alapján a felperes értékelni tudta az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, hiszen úgy nyilatkozott, hogy az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére.

Az alperes által adott tájékoztatásból nem lehetett arra következtetni, hogy a törlesztő részlet az árfolyamváltozás hatására ne emelkedhetne akár jelentősen is. A felek szerződése nem rendelkezik a kockázatvállalás korlátozásáról, amelyből az következik, hogy az nem korlátozott, az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a felperes, a fogyasztó viseli. Abból a körülményből, hogy a kockázatvállalás nem korlátozott, következik az, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet.

A Kúria a BH 2020.152. számú eseti döntésében kifejtette azon álláspontját, mely szerint a pénzügyi intézmények feladatába tartozó tájékoztatásnak ki kell terjednie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására. Mindezek közelebből annyit jelentenek, hogy a kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia egyrészt arról, hogy deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem amelyben jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; másrészt fel kell hívnia a banknak a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra, végül pedig a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani az összes szerződéses feltétel megismerésére.

A 2/2014. PJE jogegységi határozat indokolásából kiolvasható az is, hogy az árfolyamkockázat várható alakulásának, realitásának megjelölése nem elvárás a fogyasztó felé teljesítendő tájékoztatással szemben.

A felperes nem gondolhatta alappal, hogy a kölcsön futamideje alatt az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változása nem következhet be. A felperesnek mint az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztónak számítnia kellett arra, hogy a futamidő alatt váratlan, az árfolyamkockázatot jelentősen befolyásoló gazdasági események is bekövetkezhetnek anélkül, hogy az alperes arról tájékoztatta volna, hiszen az alperestől teljesen független pénzügyi folyamatok is befolyásolhatják az árfolyamkockázat alakulását. Az alperes világosan és érthetően megfogalmazta a deviza kölcsön felvételével együtt járó árfolyamkockázatot. Nincsen olyan adat, melyből arra lehetne következtetni, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott.

A felperes nem volt elzárva annak lehetőségétől, hogy amennyiben úgy ítélte meg, hogy információhiány miatt nem tud megalapozott döntést hozni, további tájékoztatást kérjen az alperestől. Erre utaló adat azonban nem merült fel. Az alperes tájékoztatási kötelezettsége természetesen nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére. Önmagában az, hogy az alperes tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról kifejezi azt, hogy ezzel a kockázattal a felperesnek reálisan számolnia kellett.

Pfv.I.20.297/2020/13.

A világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatás nem tisztességtelen.

Az adott esetben három okirat tartalmazott tájékoztatást az árfolyamkockázatot illetően: a devizaalapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásul vételéről szóló 2006. június 13-ai nyilatkozat, a 2006. július 24-én megkötött szerződésről készült okirat, valamint a tartozáselismerést és készfizető kezességvállalást tartalmazó közjegyzői okirat.

A hitelező a szerződéskötést megelőzően 2006. június 13-án előzetesen tájékoztatta a felpereseket a deviza alapú hitel igénybevételéből eredő kockázatokról. A hitelező által adott tájékoztatásból a felperesek megérthették, hogy a kölcsön futamideje alatt változhat az árfolyam, az árfolyamváltozás lehetősége valós, az árfolyamváltozás következtében a fizetési kötelezettségük mértéke változhat, a nemzetközi kamatok változása is hatással lehet a deviza alapú hitel kamatára.

Nem állíthatják alappal a felperesek, hogy a tájékoztatásból nem következethettek arra, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós lenne, hiszen ők maguk vállaltak kötelezettséget arra, hogy a szerződés hatálya alatt folyamatosan figyelemmel kísérik a deviza árfolyamok változását.

A felperesek kötelezettséget vállaltak arra, hogy a deviza alapú hitel kockázatait kizárólag ők viselik, abból pedig, hogy a hitelezővel megkötött szerződés nem rendelkezik a kockázatvállalás korlátozásáról, az következik, hogy az nem korlátozott.

A bizonyítékok értékelése során nem hagyható figyelmen kívül a közjegyzői okirat 26. pontja, amelyben a felperesek kijelentették: a hitelezőtől megkapták azt a felvilágosítást, amely szerint a szerződés szerinti kölcsön vonatkozásában „jelentős” árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha a kölcsön devizanemének forint árfolyama jelentősen változik, megértették és ezen információ ismeretében is igénybe kívánják venni a kölcsönt a szerződésben foglaltak szerint. A felperesek aláírták a közjegyzői okiratot, tudomásul vették az abban foglaltakat, így azt is, hogy az árfolyamváltozás következtében növekedhet, vagy csökkenhet az őket terhelő fizetési kötelezettség, jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet, ha a kölcsön devizanemének forint árfolyam jelentősen változik, ennek pedig jelentős gazdasági következményei lehetnek, hiszen pénzügyi kötelezettségeik jelentősen megváltozhatnak.

A másodfokú bíróság vizsgálata során nem vette figyelembe az Európai Unió Bírósága C-227/18. számú előzetes döntéshozatali ügyben kifejtett álláspontját, miszerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel akkor is, ha nem figyelmeztet kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, de a fogyasztót tájékoztatták arról, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet és a fogyasztó ezek alapján értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit.

A felpereseknek adott árfolyamkockázati tájékoztatásból megállapíthatóan a felperesek tisztában voltak azzal, hogy a hitelező a tartozást devizában tartja nyilván, azt forintban kell visszafizetniük. Abban az esetben, ha a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, ez érinteni fogja a törlesztő részleteket, a forint árfolyamának erősödése esetében kevesebbet kell fizetniük, de amennyiben gyengül a forint, úgy a fizetési terheik nőnek. A felperesek ezen információk birtokában fel tudták mérni és értékelni tudták az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt gazdasági következményeit, hiszen úgy nyilatkoztak, hogy a hitelező által adott információk ismeretében igénybe kívánják venni a hitelkeret terhére adott kölcsönt, annak kockázatait kizárólag ők viselik.

A Kúria a Pfv.I.21.637/2019/10.számú ítéletében a perbelivel azonos szövegezésű árfolyamkockázati tájékoztatást nem találta tisztességtelennek. Az említett számú ítélet [10] pontjában a Kúria kifejtette, hogy a tájékoztatás az Európai Unió Bíróságának a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali ügyben megfogalmazott szempontjainak is megfelelően informálta a fogyasztót arról, hogy a szerződés megkötésével milyen terheket vállal és vállalása milyen okok miatt, milyen módon válhat terhesebbé. Az előzetes tájékoztatás nem hagyott kétséget afelől, hogy a hátrányos változás a futamidő alatt bármikor bekövetkezhet, esélye reális és korlátozás nélkül a fogyasztót terheli.

Gfv.VII.30.074/2020/6.

Amennyiben a fogyasztó több, eltérő helyen levő szerződési feltétel egybevetésével csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, az árfolyamkockázat összefüggései számára átláthatóan nem jelennek meg, az árfolyamkockázat viselését a fogyasztóra hárító kikötés tisztességtelen.

A perbeli kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tartalma – a jogerős ítélet álláspontjától eltérően – nem felelt meg az érthető és világos megfogalmazás követelményének.

A Kúria az alperes perbelivel azonos szerződési feltételeinek releváns kikötéseit előtte folyamatban volt ügyekben korábban már – így a Gfv.VII.30.181/2019. és a Gfv.VII.30.112/2020. ügyszámú eljárásokban – vizsgálta, következtetését, miszerint az árfolyamkockázat összefüggései a vizsgált szerződési feltételek alapján nem jelennek meg a fogyasztó számára áttekinthetően, világos és érthető tartalommal, az alábbiak szerint ebben az ügyben is irányadónak tartja.

Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban felállított követelményrendszert maga a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az Európai Unió Bíróságának a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei adják meg, miként azokat a Kúria is értékelte és figyelembe vette vonatkozó jogegységi döntése meghozatalakor [2/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolás].

Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpeni és automatikus következmény [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A kölcsön- vagy lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a kölcsönbe-, illetve lízingbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.

Önmagában a kockázatteltáró nyilatkozat hiánya nem teszi tisztességtelenné a devizaalapú kölcsönszerződés vizsgált feltételeit. A felek közti szerződés egyéb feltételei vagy további okirat, a fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan adott külön tájékoztatás egyaránt alkalmas lehet az árfolyamkockázat mibenlétére és viselésére vonatkozó kikötések átláthatóságának biztosítására. A fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan szóban vagy írásban külön adott, igazolt tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalma a felek közti szerződés, a részévé vált üzletszabályzat rendelkezéseinek tételes vizsgálatával tárható fel.

Az ügyben eljáró bíróságok helyesen, – a felperes részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan írásban

adott külön tájékoztatás hiányában, továbbá arra tekintettel, hogy lényegében sem maga az alperes nem állított, sem pedig a meghallgatott tanú nem igazolt a szerződéses tartalmat meghaladó és a [27] pontban írtaknak megfelelő tartalmú tájékoztatást a felperes részére – a felek közti szerződés és a részévé vált üzletszabályzat vizsgálatával elemezték az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalmát.

Az üzletszabályzat vonatkozó kikötései alapján azt a felperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.25.b., valamint az V.6. pontja sem. Az előbbi szerződéses pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja. Az V.6. pont lényegében a fogyasztó nyilatkozata az árfolyamkockázat viselésére, amelyet azonban – a már kifejtettek szerint – nem előzött meg, nem támasztott alá a pénzügyi intézmény számára előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő tartalmú, igazolt teljesítése. Külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást az üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó felperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz.

Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság ismertetett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, miáltal nem állapítható meg, hogy a felperes az árfolyamkockázat korlátlan viselésére az adott kockázat mibenlétével összefüggésben, annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása ismeretében vállalt kötelezettséget az üzletszabályzat V.6. pontjában. Az árfolyamkockázat fogyasztóra hárítása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszoolgáltatás része, ezáltal tisztességtelensége a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezet.

Gfv.VII.30.199/2020/4.; Gfv.VII.30.217/2020/7.; Gfv.VII.30.240/2020/4.

A ténytanúsítványra vonatkozó szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen. A szerződés érvényességét, ezen belül tisztességtelenségét a szerződés megkötésekor fennálló tények, és érvényben lévő jogszabályok tükrében kell vizsgálni.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a perbeli szerződéses feltétel tisztességtelenségét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) és a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) vonatkozó szabályainak alkalmazása során a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) céljainak megfelelően kell értelmezni. Az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatai nem rendelkeznek erga omnes hatállyal (66/80.sz. International Chemical Corporation-ügy, 18.pont), ami a magyar nemzeti eljárásjogban ismert jogegységi határozat jelleget önmagában kizárja. A tagállami bíróságoknak az uniós jog értelmezése és alkalmazása során az Európai Unió Bírósága joggyakorlatát követniük kell (28/62. sz. Da Costa-ügyben kifejtett indokok miatt), ezért a másodfokú bíróság helyesen vizsgálta az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú, a perbeli tényálláshoz nagyon hasonló ügyben hozott ítéletében a ténytanúsítvány tisztességtelensége vizsgálata körében megfogalmazott szempontokat.

A Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a per tárgyát képező szerződéses kikötés a szerződés megkötésének idején hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel (6/2013. PJE határozat III.2. pont) tisztességtelen így érvénytelen szerződési feltételnek minősül-e. Ez a jogértelmezés jelenik meg az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában is (Európai Unió Bírósága C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyek [52] pont.).

A Kúria a perbeli keresettel támadott szerződési feltétellel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses kikötés tisztességtelensége megítélésének kérdésében az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában, illetve BH2018. 146. számú határozatában már állást foglalt, amely

döntések a Kúria következetes – jelen perben is irányadónak tekintendő – joggyakorlatát tükrözik. Az ott kifejtettektől a Kúria jogegységi eljárás kezdeményezése és eltérő tartalmú jogegységi határozat meghozatala nélkül nem is térhet el. A Kúria a hivatkozott határozatokban és azt követően hozott határozataiban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. A fenti ügyekben akként foglalt állást, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntéseinek jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-ában, az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg, ennek ellenkezőjét a perben eljáró másodfokú bíróság téves jogkövetkeztetéssel állapította meg.

A magyar jogban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyíthatatlansága következményére, a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányára utaló szabály [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazásra akkor kerül, ha a bizonyításra kötelezett fél nem tesz eleget e kötelezettségének. Az rPp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás – a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként – ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyításra köteles fél személye felcserélődik. Ez alapulhat törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon [pl. a Ptk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés]. A perbeli kikötés esetén egyik eset sem áll fenn, vagyis a szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhet nem változtatja meg.

Az rPp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát. Ez az adott ügyben a támadott kikötéssel együtt is csupán azt jelenti, hogy az I. rendű alperes kérelmére kiállított közjegyzői okirat azt tanúsítja, hogy az I. rendű alperes könyvei, nyilvántartásai szerint az adós felperesnek aktuálisan milyen összegű tartozása áll fenn. A ténytanúsítvány tehát a jogerős ítéletben kifejtett téves állásponttal szemben, nem az adós fennálló tartozásának – vagy annak helyességének – közokirati bizonyítéka. A tartozás összegének fogyasztó általi vitatására ezért nem az rPp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítás szabályai az irányadók. A kölcsönszerződés felmondása esetén pedig annak jogszerűségével kapcsolatos polgári perben az rPp. általános rendelkezései vonatkoznak.

A Kúria az előző pontokban már hivatkozott BH 2018.146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az I. rendű alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.

A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásához megkövetelt jogszabályi előírások nem teljesülnének a perben támadott szerződési feltétel nélkül. Ezzel szemben változatlanul fenntartja az előző pontokban már hivatkozott közzétett határozataiban kifejtett azon álláspontját, hogy a perben támadott kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának a feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási

záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

A közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésének és 136. § (1) bekezdésének g) pontjának rendelkezései alapján az I. rendű alperesnek tehát a kölcsönszerződés támadott kikötése hiányába is lehetősége van arra, hogy közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását kérje a nyilvántartásai szerinti felperesi tartozás összegéről, továbbá arról a tényről, hogy a kölcsönszerződést felmondta. A jogerős ítéletnek ezzel ellentétes jogi következtetése a Kúria megítélése szerint ellentétes a Kúriának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. §-a alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 3/2020. Polgári jogegységi határozatában kifejtettekkel. A hivatkozott szabályozás megegyezik a szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdésében írtakkal. Az ebben foglaltak szerint ugyanis egyrészt a végrehajtási záradék kiállítása során a közjegyző nem vizsgálhatja a tartozás összegét, nem foglalhat állást arról, hogy a tartozás fennáll-e és milyen összegű, másrészt a közjegyzői tv. 144. § (1) bekezdésében foglaltak sem képezik akadályát annak, hogy a közjegyző a 136. § (1) bekezdés g) pontja alapján a jogosult nyilatkozatáról (mint „egyéb jogi jelentőségű tényről”) tanúsítványt állíthasson ki. A közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja és 144. §-a szerinti eljárás keretében a közjegyző az általa észlelt tényeket tanúsíthatja jegyzőkönyvi formában. Ez lehet valamely állapot, fizikailag észlelhető körülmény, jelenlévő személy előadott nyilatkozata.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. és II. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék. A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés III. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, semmilyen módon nem teszik hátrányosabbá.

A jogerős ítélet a perbeli szerződéses rendelkezést a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta, mert megítélése szerint az lehetővé teszi a hitelező számára a jogvita egyoldalú lezárását. A Kúria nem értett egyet a jogerős ítéletnek ezzel a következtetésével sem az alábbiak miatt.

Maga a jogerős ítélet is azt rögzíti, hogy a szerződés megkötésekor nem állt fenn olyan jogszabályi rendelkezés, amely lehetővé tette volna az I. rendű alperes részére a jogvita egyoldalú lezárását, mert a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén az adós felperes az rPp. 369. § szerinti végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetési iránti, valamint érvénytelenségi pert is indíthatott, és a végrehajtási per megindítása esetén az rPp. 370. § alapján kérhette a végrehajtás megszüntetését is. Ezt támasztja alá egyebekben az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú ítéletének indokolása (annak [53]-[59] pontjai) is.

A korábban kifejtettekre tekintettel a jogvita érdemi elbírálására nem hathat ki a szerződés megkötését követően 10 évvel később hatályba lépett megváltozott eljárásjogi szabályozás, amely a végrehajtási perekre vonatkozó rendelkezéseket jelentősen módosította. Ettől függetlenül a Kúria rámutatott arra, hogy a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) megváltozott szabályaira tekintettel sem lehet alappal arra a következtetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1)

bekezdés i) pontja alapján tisztességtelen.

Az rPp. rendelkezéseivel szemben a Pp. 528. § (2) bekezdése a végrehajtási per keretei között valóban nem teszi lehetővé a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését és korlátozását a követelés létre nem jöttére történő hivatkozással. Ugyanakkor az új szabályozás ezzel nem vesz el jogot az adóstól, nem zárja el attól, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényes létrejöttét perben vitássá tegye, és ennek megállapítása iránt pert kezdeményezzen. Azokban az esetekben, amikor a végrehajtás elrendelését nem előzte meg a követelés érvényes fennállásának az érdemi elbírálása, az adós az általános szabályok szerint megindított, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított perben kérheti a sérelmezett jogviszony anyagi jog szabályai szerinti rendezését. Ebben a perben pedig az Pp. 129. §-a alapján ugyanolyan feltételek mellett kérheti a perbíróságtól a folyamatban lévő végrehajtás felfüggesztését, mint azt az rPp. 370. §-a szerint tehette. Az ügyben megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel sem lehet alappal olyan jogkövetkeztetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés elzárja a fogyasztót az

A kifejtettek alapján alapvetően téves a jogerős ítéletnek „a jogvita végleges lezárása körében” kifejtett azon álláspontja, hogy a perbeli feltétel tisztességtelenségének a megállapítása iránti keresetet jogerősen elutasító ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás azt jelentené, hogy a felperes nem vitathatja a tartozás összegét, vagy nem indíthatna pert a tartozás összegét befolyásoló feltétel tisztességtelenségének, illetve az egész szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt. Éppen ellenkezőleg, ettől az adós nincs elzárva, tekintettel arra, hogy az alperesi nyilatkozat nem az adós fennálló tartozásának a közokirati bizonyítéka, illetve nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé a ténytanúsítvány kiállítását.

A másodfokú bíróság végül érvelt azzal is, hogy a jogvita egyoldalú lezárását eredményező helyzet áll elő azáltal is, ha az I. rendű alperes gyakorolja a perbeli szerződés IV.2.a) pontjában biztosított jogát, és nem záradékolással, hanem a zálogtárgy végrehajtáson kívüli értékesítésével érvényesíti a zálogjogát. Ezzel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza, hogy ezt a helyzetet nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé, hanem kifejezetten a szerződő feleknek az ettől teljesen független, a szerződés IV.2.a) pontjában foglalt, és az rPtk. 255. § (1) bekezdésében, illetve 257-258. §-ai által lehetővé is tett megállapodása. Ezt a szerződési feltételt egyrészt a felperes keresetében annak tisztességtelensége miatt nem támadta, annak vizsgálata nem volt a per tárgya, másrészt a szerződés ezen pontjából nem következik a perben támadott szerződési feltétel tisztességtelensége, tekintve, hogy azok egymástól függetlenek.

A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele mindezekre figyelemmel nem valósult meg, mivel az I. rendű alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperes számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felperest a jogszabály alapján őt megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem.

Gfv.VII.30.286/2020/5.

A banknak az árfolyamkockázatról a tájékoztatást a kellő időben kell megadnia. A kellő idő annak biztosítását jelenti, hogy a fogyasztó ténylegesen megismerhesse a szerződés összes feltételét, hogy annak valós ismerete alapján dönthessen annak elfogadásáról. Az elszámolás során egyébként orvosolt árfolyamrész alkalmazása, illetve az egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelen szabályozása a szerződésben önmagában nem teszi átláthatatlanná a fogyasztó által vállalt kockázatokat.

I. A Kúria elsődlegesen a felperesek felfüggesztés iránti kérelmét vizsgálta, és megállapította, hogy a C-609/19. számú, az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás nem indokolja jelen felülvizsgálati eljárásban a per tárgyalásának a felfüggesztését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdése alapján. Abban az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező nemzeti bíróság a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és a 3. cikkének (1) bekezdése értelmezését kérte: milyen szempontok alapján kell vizsgálni a deviza alapú

kölcsönszerződés árfolyamkockázatára vonatkozó szerződéses rendelkezések világos és érhető megfogalmazását. A Kúria utalt arra, hogy tartalmilag ugyanezt a kérdést az EU Bíróság már megválaszolta, például a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott C-186/16. számú ítéletében (41. és 51. pontok), valamint a C-51/17. számú ítéletében (78. és 83. pontok). Más döntést megalapozó ítélet ezen eljárás eredményeként sem várható.

II. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben arra hivatkozással állították, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, hogy egyrészt nem kellő időben kapták meg az árfolyamkockázatról a tájékoztatást, másrészt az nem volt kellően világos és egyértelmű, a tájékoztatás tartalma nem felelt meg az Európai Unió Bírósága tételesen megjelölt ítéleteiben írtaknak.

A felperesek állították, mivel a szerződés aláírása napján kapták meg az árfolyamkockázatról történt tájékoztatást, az nem minősül, nem minősülhet kellő időben nyújtott tájékoztatásnak. Az nem felel meg az Európai Unió Bírósága ítéleteiben meghatározott elvárásának, továbbá az 2014/17/EU irányelv rendelkezéseinek. A hivatkozott irányelv a szerződéskötés idején még nem volt hatályban, így annak rendelkezéseit nem lehetett az adott eljárásban figyelembe venni jogszabálysértésként. A 2007-ben megkötött szerződés rendelkezésének tisztességtelenségét önmagában szintén nem eredményezheti az a körülmény, hogy az nem felel meg a több évvel a szerződéskötést követően alkotott irányelvben megjelenő szabályozásnak. Azt, hogy a felperesek kellő időben kaptak-e tájékoztatást, az eljárás bíróságoknak az Európai Unió Bírósága ítéleteiben, így például a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott C-51/17. számú ítélet 76. pontjában is megfogalmazott szempontok alapján kellett megítélniük. Aszerint a kellő idő annak biztosítását jelenti, hogy a 93/13 irányelv huszadik preambulum bekezdésének megfelelően a fogyasztó ténylegesen megismerhesse a szerződés összes feltételét, hogy annak valós ismerete alapján dönthessen annak elfogadásáról.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette. Értékelte a felperesek személyes előadását, a perben meghallgatott tanúk vallomását, továbbá a szerződésben és a külön nyilatkozatban adott tájékoztatás tartalma mellett különösen azt, hogy a felpereseknek a korábbi szerződésük révén már volt tapasztalatuk a deviza alapú szerződésekkel kapcsolatban. A másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével ítélte úgy, hogy az adott körülmények között a felperesek számára elegendő idő állt rendelkezésre az árfolyamkockázat megértésére. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben ezen érvelésre nem tettek semmilyen előadást. A per során és a felülvizsgálati kérelmükben sem hivatkoztak olyan körülményekre, amelyek a másodfokú bíróság bizonyítékok együttes értékelésén alapuló álláspontját cáfolná, például nem állították, hogy a korábbi szerződésük megkötésekor nem kaptak tájékoztatást az árfolyamkockázatról, vagy az ott kapott tájékoztatás más tartalmú volt. Így a bizonyítékok mérlegelésén alapuló döntésre tekintettel, az rPp. 206. §-ának megsértését fel nem tüntető felülvizsgálati kérelemben foglaltakra alapján nem volt eljárási lehetőség arra, hogy a Kúria a tájékoztatás elégtelen jellegét arra hivatkozással állító felperesi érvelést érdemben vizsgálja, hogy tájékoztatást az alperes nem kellő időben nyújtotta.

A tájékoztatás az Európai Unió Bírósága által értelmezett átlagos fogyasztó mércéjét figyelembe véve alkalmas volt arra, hogy a felperesek tudomást szerezzenek az árfolyamkockázatról, arról, hogy az reális, gazdasági helyzetükre súlyos kihatással lehet. A Kúria utal arra is, a felülvizsgálati kérelemben kiemelt, a külföldi kamatlábak megemelkedésének törlesztőrészletekre gyakorolt hatására az adott esetben a tájékoztatásnak nem kellett kitérnie, mivel a kölcsönszerződés rendelkezése szerint az ügyleti kamat nem ahhoz kötött volt, ugyanakkor, ha szűkkörűen is, de erre vonatkozó tájékoztatást is kaptak a felperesek.

Olyan következtetést a Kúria sem látott levonhatónak az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélete 83. pontjából, hogy önmagában az elszámolás során egyébként orvosolt árfolyamrés alkalmazása, illetve az egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelen szabályozása önmagában, minden további vizsgálat nélkül átláthatatlanná tette volna a kockázatokat a szerződés megkötésekor. Az árfolyamkockázat mint az adott szerződéstípus jellegadó sajátossága a fenti rendelkezésektől függetlenül is fennállt. Amennyiben Európai Unió Bírósága úgy ítélte volna meg, hogy ezen tisztességtelen szerződési feltételek és az árfolyamkockázat együtt eleve kizárta a szerződés gazdasági következményeinek átlátását, nem adott volna a nemzeti bíróság részére az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességességének megítéléséhez szempontokat.

Gfv.VII.30.301/2020/14.

Deviza alapú kölcsönszerződésben az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást nem egyediesített módon, a konkrét fogyasztó számára, hanem az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztó részére érhető módon megadni.

Az adott ügyben a felperesek azt állították, hogy az I. r. alperes megsértette az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét, mivel az adósokkal nem íratk alá kockázat feltáró nyilatkozatot. A Kúria joggyakorlata értelmében a kölcsönszerződésbe foglalt, annak jól elkülönülő külön részben, ezt a címet viselő pont esetén önmagában az, hogy nem külön okiratba, hanem a szerződésben szerepel a kockázatfeltáró nyilatkozat az rHpt. hivatkozott rendelkezésének megsértését nem jelenti, de ha a hivatkozott törvényi rendelkezés megsértésre kerülne, az sem eredményezné a szerződés semmisségét figyelemmel a mindenkire kötelező 6/2013. PJE határozat 3. pontjában kifejtettek.

Az rHpt.-nek a szerződések megkötésekor hatályos 77-78. §-a nem ír elő az eladósodás maximális mértékére irányadó szabályokat, így azokat az I. r. alperes nem sértette meg, a PSZÁF ajánlásban írtak esetleges megsértése jelen eljárásban nem volt vizsgálható, figyelemmel, hogy a felülvizsgálati eljárásban kizárólag az vizsgálható, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő-e, ugyanakkor a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény szerint a PSZÁF ajánlása jogszabálynak nem tekinthető. A hitelbírálati eljárás során elkövetett esetleges jogszabálysértések a szerződés érvénytelenségét nem eredményezhetik, így a felülvizsgálati kérelemben e körben kifejtettek nem voltak érdemben vizsgálандók.

A felperesek azt is állították, hogy az I. rendű alperes által az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatások nem feleltek meg a tisztességes tájékoztatás tekintetében az Európai Unió Bírósága által felállított követelményeknek. E körben a Kúriának – figyelemmel a felülvizsgálati kérelem tartalmára – abból kellett kiindulnia, hogy az I. r. alperes a tájékoztatást nemcsak a kölcsönszerződések 9. pontjában nyújtotta, hanem az „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” szóló két és fél oldalas összeállításban is. Az ebben írtak figyelembe vehetők függetlenül attól, hogy az adósok azt nem írták alá, hiszen az Európai Unió Bírósága joggyakorlata szerint a reklámanyagokban írtak is figyelembe veendőek. Ebben a pénzügyi intézmény igen részletes tájékoztatását nyújtott a deviza alapú szerződések kapcsán felmerülő kockázatokról, az árfolyamkülönbözetről, a kamatváltozás lehetőségéről, arról, hogy a forint illetve a deviza kölcsönnek mik az előnyei, hátrányai, rövid illetve hosszú távú hitelezés esetén milyen hatásokkal kell számolni deviza hitelek esetén. A Kúria úgy ítélte, hogy a nyújtott tájékoztatás a tisztességes tájékoztatással szemben a Kúria vonatkozó jogegységi határozataiban, illetve az Európai Unió Bírósága határozataiban írt követelményrendszernek megfelel. Olyan következtetésre jutni, hogy az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatást egyediesíteni kellett volna, sem a Kúria, sem az Európai Unió Bírósága gyakorlatában nem jelenik meg és az sem, hogy a deviza alapú hitelezés objektíven előreláthatóan alkalmatlan szerződéses konstrukció volt.

A Kúria a felperesek nem bizonyított állításának tartja, hogy a pénzügyi intézményeknek, ill. az I. rendű alperesnek tudnia kellett, figyelemmel a „kamatparitás” elvére, hogy a forint árfolyama jelentős gyengülése várható. Ezzel ellentétes megállapításról tud a Kúria, amely a 6/2013. PJE határozatban kifejtésre is került. Az pedig a konkrét ügyben rendelkezésre álló tájékoztatás alapján megállapítható, hogy az árfolyamkockázat reálisan, akár jelentős mértékben bekövetkezhető kockázatról a felperesek tájékoztatást kaptak.

Gfv.VII.30.391/2020/2.

Felülvizsgálat megtagadása.

A jogerős ítéletnek a felülvizsgálat engedélyezése szempontjából releváns indokolása szerint, a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú ítélet indokaival abban a körben is, hogy a keresettel támadott deviza-átváltási kikötés tisztességtelensége – mint kötelező érvényű jogszabályi rendelkezés – nem volt vizsgálható, miként az az Európai Unió Bíróságának a C-51/17. számú ítéletéből is következett. A

hivatkozott ítélet kimondta ugyanis, hogy nem tartozik a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) hatálya alá az 1. cikk (2) bekezdés szerint az a kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezést tükröző feltétel, amely a kölcsönszerződés fogyasztóval történő megkötését követően vált a szerződés részévé, és amely arra irányul, hogy a Nemzeti Bank által meghatározott árfolyamot előírva más szabályt léptessenek a szerződés valamely semmis feltétele helyébe.

A felperesek az előzőekkel összefüggésben kérték előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, azonban a devizaátváltási kikötés tisztességtelensége – az előző indokok alapján – nem volt vizsgálható sem a fogyasztói irányelv, sem pedig az azzal összhangban lévő magyar jog szabályai szerint. Nem volt tehát olyan jogértelmezési kérdés, amely indokolttá tette volna az eljárás felfüggesztésével az Európai Unió Bírósága eljárásának kezdeményezését.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Utóbbi kérelem alapjául a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) és c) pontjára, valamint a (3) bekezdésére hivatkoztak. Előadták, hogy az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3 tv.) 3. § (1) bekezdésének és 10. §-ának eredményeként a perbeli szerződésnek is részévé vált a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2014. november 7-i devizaárfolyama, ami deviza árfolyamkockázati szerződéses tartalmat jelent, ennél fogva a fogyasztói irányelv hatálya alá esik. A jogerős ítélet az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletétől eltérően, a fogyasztói irányelv 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott, közrendi szabály szintjén fennálló kötelezettségét sértve zárta el a felpereseket a feltétel tisztességtelenségének érdemi vizsgálatától a perben.

A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja körében, a 410. § (2) bekezdés ca) pontjához azt jelölték meg, hogy a másodfokú bíróság ítélete – annak kiemelt álláspontja miatt – ellentétes az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletével.

A felperesek engedélyezést megalapozó okként megjelölték, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége miatt indokolt. A Kúria ebből az okból a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha úgy ítéli meg, hogy a fél által feltett kérdést az Európai Unió Bírósága elé kell terjeszteni. A felülvizsgálat e pont alapján csak akkor engedélyezhető, ha a fél már az eljárás során indítványozta az általa felvetett jogértelmezési kérdés Európai Unió Bírósága elé terjesztését, de azt a bíróság elutasította, vagy arról – a fél kérelme ellenére – nem határozott (PK vélemény 4. pont).

A felperesek idetartozó hivatkozásai szerint a jogerős ítélet eltért az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ügyben hozott határozatától, utaltak továbbá arra is, hogy az Európai Unió Bírósága megjelölt határozata csak a DH3 tv.-re terjedt ki, a végrehajtására kiadott 54/2014. (XII. 10.) MNB rendelet vizsgálatára nem.

Azon túlmenően, hogy a felperesek nem jelölték meg, hogy milyen kérdést tartanak indokoltnak az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni, sem azt, hogy milyen uniós jogszabály értelmezése vagy érvényességének vizsgálata indokolná előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, a Kúria rögzíti, hogy maradéktalanul osztotta a másodfokú bíróság részletesen kifejtett álláspontját, ami az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének értelmezésén alapult, és kimondta: a devizaátváltási kikötés tisztességtelensége mind az irányelv, mind az azzal összhangban lévő magyar jog szabályai szerint egyértelműen nem vizsgálható, ezzel kapcsolatban nincs olyan jogértelmezési kérdés, amely indokolná az eljárás felfüggesztését és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

A jogerős ítélet következtetése nem ellentétes a C-51/17. számú határozatban foglaltakkal. A hivatkozott döntés a fogyasztói irányelv 1. cikk (2) bekezdésének értelmezése körében félreérthetetlenül tartalmazza az Európai Unió Bírósága álláspontját arról, hogy: 1. a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 3. § (2) bekezdéséből és a DH3 tv. 10. §-ából eredő módosítások mögött nem áll olyan szándék, hogy a szóban forgó kölcsönszerződések megkötésének időpontja és annak DH3 tv. értelmében forintra történő átváltása közötti időszakot illetően egészében rendezzék az árfolyamkockázattal kapcsolatos kérdést; 2. az árfolyamkockázat fennállása a szóban forgó kölcsönszerződések jellegéből következik; a vizsgált jogszabály-módosítások az árfolyamkockázat

kérésére vonatkozó szerződéses feltételeket nem érintették; az árfolyamkockázatra vonatkozó feltétel nincs kizárva az irányelv hatálya alól. 3. bizonyos körülmények között a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése – miként azt a C-26/13. ítélet is tartalmazza – megfelel a fogyasztói irányelv 6. cikk (1) bekezdés céljának; 4. a DH1 törvény 3. §-ának (2) bekezdése és a DH 3 törvény 10. §-a szerint a nemzeti jogalkotó olyan feltételt léptetett az árfolyamrészről szóló feltétel helyébe, amely előírja, hogy a szerződő felek között a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott, az esedékesség időpontjában jegyzett árfolyamot kell alkalmazni; az ehhez hasonló szerződéses feltételek – amelyek tehát kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseket tükröznek – nem tartoznak a fogyasztói irányelv hatálya alá; 5. a fogyasztói irányelv 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ezen irányelv hatálya nem terjed ki a kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezéseket tükröző azon feltételekre, amelyek a kölcsönszerződés fogyasztóval történő megkötését követően váltak a szerződés részévé, és amelyek arra irányulnak, hogy a nemzeti bank által meghatározott árfolyamot előírva más szabályt léptessenek a szerződés valamely semmis feltétele helyébe.

Mindebből következően sem a perbeli jogvita tárgya, sem pedig a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben megjelölt, az ügy érdemére kiható jogszabálysértés nem tette indokolttá az ügyben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. A felek közti kölcsönszerződés keresettel támadott ún. devizaátváltási kikötése a DH3 tv. 3. §-án és 10. § (1) bekezdésén alapul, amely rendelkezéseket az Európai Unió Bírósága a fent részletesen bemutatott döntésében a fogyasztói irányelv értelmezésével vizsgálta, és a fogyasztói irányelv hatálya alól kizárt. A felpereske által megjelölt MNB rendelet az elszámolás módszertanának különös szabályait tartalmazza, nem vonatkoztatható a perben releváns kikötésre.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. X. és mások Bulgária elleni ügye (22.457/16. sz. ügy)⁶⁷

A kérelmezők bolgár származású olasz állampolgárok, egy fiú (X) és két nővére (Y és Z), akiket Bulgáriában árvaházban helyeztek el, mielőtt egy olasz házaspár 2012 júniusában, 12, 10 és 9 éves korukban örökbe fogadta őket. Jelenleg Olaszországban élnek.

Néhány hónappal az örökbefogadás után az örökbefogadó szülők jelentették különböző olasz hatóságoknak, hogy gyermekeiket súlyos szexuális bántalmazás érte a bulgáriai árvaházban.

Az örökbefogadó szülők 2012-ben és 2013-ben különböző időpontokban megvizsgáltatták a gyermekeket két, gyermekbántalmazási ügyekre szakosodott olasz pszichológussal, akik egy Relációs Terápiás Központban (RTC) dolgoztak. A pszichológusok terápiás foglalkozásokat folytattak a gyerekekkel, amelyek közül néhányat videofelvételen rögzítettek, és szakvéleményt készítettek. Az olasz rendőrség ezt követően írásos jegyzőkönyvet készített a videofelvételek alapján.

A kérelmezők apja 2012 novemberében felvette a kapcsolatot a veszélyeztetett gyermekek olasz segélyvonalával, amelyet a Telefono Azzurro, egy közhasznú egyesület kezel. Megállapodtak abban, hogy Telefono Azzurro jelenteni fogja az ügyet az olasz ügyészségnek, és az apa felveszi a kapcsolatot az Olasz Nemzetközi Örökbefogadási Bizottsággal (CAI) és a bolgár igazságügyi minisztériummal.

Nem sokkal később a kérelmezők apja e-mailt küldött a bolgár gyermekvédelmi ügynökségnek (GYVÜ). A Telefono Azzurro e-mailt küldött a Nadja Központnak, egy veszélyeztetett gyermekek védelmére szakosodott bolgár alapítványnak. A Nadja Központ továbbította ezt az üzenetet az GYVÜ-nek, amely tájékoztatta a bolgár igazságügyi minisztériumot. Az GYVÜ ezt követően felkérte a kérelmezők édesapját bolgáruul írt üzenetben, hogy adja meg neki a gyermekek bolgár nevét, hogy le tudja folytatni az ellenőrzést. Ezt a levelezést egyik fél sem folytatta.

A kérelmezők apja szintén panaszt nyújtott be az olasz ügyészséghez. A Telefono Azzurro megküldte az ügyészségnek a kérelmezők édesapjával folytatott telefonbeszélgetések jegyzőkönyveit, tőle kapott levelet, amelyben felsorolta az állítólagos tényeket, és az RTC pszichológusai által készített jelentést.

Ezenkívül a kérelmezők apja kapcsolatba lépett egy olasz oknyomozó újságíróval, aki 2013 januárjában publikált egy cikket az olasz sajtóban. Miután tudomást szerzett a cikkről, a bulgáriai GYVÜ elrendelte az árvaház ellenőrzését, és ennek megfelelően tájékoztatta az ügyészséget. Miután az iratot megkapták az olasz ügyészségtől, nyomozást folytattak, és a gyermekvédelmi hatóságok újabb ellenőrzést végeztek. Ezek az ügy megszüntetésével végződtek, mivel az ügyészség úgy ítélte meg, hogy nincs bizonyíték arra, hogy bűncselekményt követtek volna el.

Az olasz igazságügyi minisztérium 2014 januárjában hivatalosan megkereste a bolgár hatóságokat. Egy újabb nyomozást indítottak, amelynek lezárásaként a bolgár regionális ügyészség megerősítette a megszüntetésről szóló határozatot.

A kérelmezők – lényegében az Egyezmény 3. cikkére hivatkozva – azt állították, hogy a bolgár árvaházban szexuális zaklatásnak voltak kitéve. Állították, hogy a bolgár hatóságok elmulasztották teljesíteni kötelezettségeiket, hogy megvédjék őket az ilyen bánásmódtól, és vizsgálatot folytassanak.

⁶⁷ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2021. február 2-án hozta; az ítélet végleges.

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmezők fiatal koruk, valamint a szülői felügyelet nélkül maradt és intézményben elhelyezett gyermek jogállásuk miatt különösen kiszolgáltatott helyzetben voltak. Ennélfogva az a szexuális bántalmazás és erőszak, amelyre állítólagosan vonatkoztak, ha megállapítást nyer, elég súlyos ahhoz, hogy az Egyezmény 3. cikkének alkalmazási körébe tartozzon.

A bolgár Btk. büntetni rendeli a tizennégy évnél fiatalabb személyek tizennégy évesnél idősebb személyek általi szexuális bántalmazását, még ha nincs is jelen erőszak. Szigorúbb büntetéseket állapít meg azokban az esetekben, amikor szexuális támadást kiskorú ellen követik el, és büntetni rendelt olyan konkrét bűncselekményekre, mint a kiskorúak szexuális cselekményeknek való kitétele vagy pornográfia terjesztése.

A Bíróság úgy találta, hogy a szóban forgó rendelkezések alkalmasnak tűnnek a kérelmezők által kifogásolt cselekmények szankcionálására. Azt is kiemelte, hogy számos mechanizmust hoztak létre a gyermekotthonokban elkövetett rossz bánásmód megelőzésére és kimutatására (különösen, a GYVÜ-t bízták meg ezen létesítmények ellenőrzésével, és felhatalmazást kapott a megfelelő intézkedések megtételére a gyermekek védelmében). Ezenkívül a Bíróság nem rendelkezett olyan bizonyítékkal, amely arra utalna, hogy a bulgáriai események idején, miként azt a kérelmezők sugallták, a pedofil szexturizmushoz vagy a gyermekotthonokban vagy az iskolákban történő szexuális bántalmazásához kapcsolódó rendszerszintű probléma állt fenn, amely például szigorúbb intézkedéseket követel meg a hatóságok részéről. Ennek megfelelően úgy ítélte, hogy nem rendelkezik elegendő információval ahhoz, hogy úgy találja: a bolgár állam által az intézményekben élő gyermekek épségének súlyos megsértése elleni védelme érdekében létrehozott jogszabályi és szabályozási keret hiányos volt.

A Bíróság a Kormányzat által benyújtott dokumentumok alapján kiemelte, hogy a hazai vizsgálatok nem találták úgy, hogy megállapítható: az árvaház igazgatója, egy másik alkalmazott vagy bármely más hatóság tudomást szerzett volna a kérelmezők által állított visszaélésekről. A nyomozók jelentései szerint a pszichológus és a házi orvos, akik rendszeresen figyelemmel kísérték az árvaházban élő gyermekeket, azt mondták a nyomozóknak, hogy nem észleltek olyan jeleket, amelyek arra engednek következtetni, hogy a kérelmezőket vagy más gyermekeket erőszaknak vagy szexuális bántalmazásnak tettek volna ki. Ilyen körülmények között és olyan bizonyítékok hiányában, amelyek alátámasztják azt az állítást, hogy az első kérelmező jelentette a visszaélést az igazgatónak, a Bíróság nem rendelkezett elegendő információval ahhoz, hogy úgy találja: a bolgár hatóságok tudtak vagy tudniuk kellett volna annak valós és azonnali kockázatáról, hogy a kérelmezőket rossz bánásmódnak vetik alá, ami arra kötelezte őket, hogy megelőző operatív intézkedéseket hozzanak az ilyen kockázatok elleni védelem érdekében. Az Egyezmény 3. cikkének anyagi jogi vetületét tehát nem sértették meg.

A Bíróság észlelte, hogy a hatóságok nyilvánvalóan elhanyagolták azokat a vizsgálati irányokat, amelyek esetleg érdeminek bizonyulhattak volna, és nem tettek meg bizonyos nyomozati intézkedéseket.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezők beszámolóit, amelyeket az RTC pszichológusai szereztek be és rögzítettek a kérelmezők édesapja segítségével, valamint azok a beszámolók, amelyeket később a kiskorúak olasz államügyészének adtak, és amelyeket DVD-n is rögzítettek, az olasz hatóságok a szakemberek megállapításai alapján hitelesnek ítélték; tartalmaztak néhány pontos adatot, és személyeket neveztek meg az állítólagos bántalmazás elkövetőiként. A rendelkezésre álló dokumentumok nagy részét fokozatosan továbbították a bolgár hatóságokhoz diplomáciai csatornákon a milánói államügyész, majd az olasz igazságügyi minisztérium és a CAI által benyújtott, büntetőeljárás megindítására irányuló számos megkeresés keretében. Ha a bolgár hatóságoknak kétségeik lettek volna ezen állítások hitelességét illetően, különösen a kérelmezők egymást követő beszámolóiban megfigyelt bizonyos ellentmondások miatt, vagy annak lehetősége miatt, hogy szüleik befolyásolták őket, megkísérelhették volna a tények tisztázását azáltal, hogy kihallgatják kérelmezőket és szüleiket. Ez lehetővé tette volna a kérelmezők állításai hitelességének felmérését, és szükség esetén további részletek beszerzését néhányukról. Mint olyan szakemberek, akik meghallgatták a gyerekek nyilatkozatait, a különböző pszichológusok, akik Olaszországban beszéltek a kérelmezőkkel, szintén képesek lettek volna releváns információkkal szolgálni.

Való igaz, hogy a bolgár hatóságok számára nem lehetett tanácsos meghallgatni a kérelmezőket, mivel fennállt annak a kockázata, hogy súlyosbíthatják az esetlegesen elszennvedett traumákat, és fennállt

annak a kockázata, hogy az intézkedés sikertelennek bizonyul a kezdeti közzétételük óta eltelt időre való tekintettel, és annak lehetőségét, hogy beszámolóikat a későbbi emlékek vagy külső hatások rontják. Mindazonáltal a Bíróság úgy ítélte, hogy ilyen körülmények között a bolgár hatóságoknak fel kellett mérniük az ilyen kihallgatások kérelmezésének szükségességét. Az eljáró hatóságok döntései azonban nem tartalmaztak semmilyen indokolást e tekintetben, és úgy tűnt, hogy a kérelmezők kihallgatásának lehetőségét nem vették figyelembe, feltehetően csak azért, mert nem Bulgáriában élnek. Így a bolgár hatóságok, a nemzetközi okmányokban (és különösen a Lanzarotei Egyezményben) meghatározott elvekből kiindulva, intézkedéseket hozhattak a kérelmezők kettős szerepben, áldozatként és tanúként való támogatása és támogatása érdekében, és a kölcsönös jogsegély keretében Olaszországba utazhattak volna, vagy felkérhették volna az olasz hatóságokat, hogy ismét hallgassák meg a kérelmezőket.

A Bíróság emlékeztetett, hogy ítélkezési gyakorlata szerint transznacionális ügyekben a nyomozási eljárási kötelezettség azzal a kötelezettséggel járhat, hogy más államok együttműködését kell kérni a nyomozás és a büntetőeljárás során. A jelen esetben lehetőség lett volna a kérelmezők meghallgatására, különösen az Európai Unión belül létező igazságügyi együttműködési mechanizmusok keretében.

Még ha nem is törekedtek volna a kérelmezők közvetlen meghallgatására, a bolgár hatóságok legalább kérhették volna olasz kollégáiktól azokat a videofelvételeket, amelyeket a kérelmezőknek az RTC pszichológusaival folytatott beszélgetései, valamint a kiskorúak ügyésze általi kihallgatása során készítettek. A vizsgálat e mulasztása miatt, amelyet nagyon könnyen el lehetett volna kerülni, a bolgár hatóságok nem voltak abban a helyzetben, hogy felkérhessék az erre a célra kiképzett szakembereket az audiovizuális anyagok megtekintésére és a beszámolók hitelességének felmérésére (lásd a Lanzarotei Egyezmény 34. § (1) bekezdése és 35. § (1) bekezdés c) pontja).

Hasonlóképpen, mivel a kérelmezők nem mutatták be az orvosi igazolásokat, a bolgár hatóságok - a nemzetközi igazságügyi együttműködés keretében - ismét kérhették volna, hogy végezzenek olyan orvosi vizsgálatot, amely lehetővé teszi bizonyos lehetőségek, különösen az első kérelmező nemi erőszakkal kapcsolatos állításai megerősítését vagy kizárását.

A Bíróság kiemelte továbbá, hogy a kérelmezők beszámolói és a szülei által benyújtott bizonyítékok információkat tartalmaztak olyan gyermekekről is, akik állítólag bántalmazás áldozatai lettek, és gyermekekről, akik állítólag bántalmazást követek el. E tekintetben észlelte, hogy még ha nem is lehetett büntetőeljárást indítani a büntethetőség alsó korhatára alatti korú gyermekek ellen, a kérelmezők által más gyermekek által elkövetett cselekmények némelyike bántalmazásnak minősül. A hatóságoknak tehát eljárási kötelezettsége volt arra, hogy megvilágítsák a kérelmezők által állított tényeket. A jelentések ellenére azonban a vizsgálatok arra korlátozódtak, hogy kihallgatták és kérdőíveket töltettek ki néhány gyermekkel, akik még mindig az árvaházban élnek, egy olyan környezetben, amely befolyásolhatja válaszaikat. Végül a bolgár hatóságok meg sem próbálták kihallgatni a kérelmezők által megnevezett összes gyermeket, akik időközben elhagyták az árvaházat, akár közvetlenül, akár szükség esetén nemzetközi igazságügyi együttműködési mechanizmusok igénybevételével.

Ezenkívül, tekintettel az állítólagos visszaélés jellegére és súlyosságára, olyan rejtettebb nyomozási intézkedéseket, mint az árvaház környezetének megfigyelése, telefon-lehallgatás vagy telefon- és elektronikus üzenetek lehallgatása, valamint a titkos ügynökök használata, figyelembe kellett volna venni. Az ilyen típusú rejtett műveletekről kifejezetten rendelkezik a Lanzarotei Egyezmény 30. cikkének 5. §-a, és Európa-szerte széles körben alkalmazzák a gyermekbántalmazással kapcsolatos vizsgálatokban. A Bíróság emlékeztetett, hogy az Egyezmény 8. cikkében foglalt garanciák betartásával kapcsolatos megfontolások jogszerűen korlátozhatják a vizsgálati cselekmények körét. Mindazonáltal a jelen ügyben az ilyen intézkedések megfelelőnek és arányosnak tűntek, tekintettel a kérelmezők állításaira, miszerint szervezett körről volt szó, valamint hogy az azonosítható személyeket megnevezték. Az ilyen intézkedéseket fokozatosan is lehetett volna alkalmazni, kezdve azokkal, amelyek a legkevésbé befolyásolják az egyének magánéletét, mint például az árvaház be- és kilépésének külső felügyelete, és tovább lépve – szükség esetén, bírósági engedélyezés alapján – a jobban beavatkozó intézkedésekhez, például a telefon-lehallgatáshoz, az érintett személyek Egyezmény 8. cikkében foglalt jogainak tiszteletben tartásának biztosítása érdekében, amelyeket szintén figyelembe kellett venni.

Bár a Bíróság nem bocsátkozhatott spekulációkba a vizsgálat előrehaladását és kimenetelét illetően, ha azt másképpen hajtották volna végre, sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a kérelmezők apja által a GYVÜ-

nak küldött e-mail és a Nadja Központ 2012 novemberi jelentése után az GYVÜ csupán levelet küldött az apának, bolgárul írva, további információkat kérve. A GYVÜ-nak lehetősége volt arra, hogy a potenciális áldozatok számára anonimitást biztosító keretek között, minden szükséges adatot kikérjen a Nadja Központtól, amely kapcsolatba lépett a Telefono Azzurroval; ez lehetővé tette volna a szóban forgó árvaház azonosítását és a titkos nyomozási intézkedések végrehajtását még a cikk közzététele előtt.

A Bíróság azt is észlelte: annak ellenére, hogy a kérelmezők azt állítják, hogy egy fotós fényképeket készített és videókat készített, a nyomozók nem fontolták meg, hogy – ha szükséges – megfelelő bírósági végzéssel átkutatják a műtermét, és lefoglalják azt a hordozót, amelyen az ilyen képeket tárolhatták.

Továbbá annak ellenére, hogy három vizsgálatot indítottak a sajtócikkek közzététele és az olasz hatóságok megkeresései után, a bolgár hatóságok arra szorítkoztak, hogy az árvaházban vagy szomszédságában tartózkodó embereket kihallgassák, és az ügyet lezárták kizárólag ezen vizsgálati módszer alapján, amelyet különböző formákban mindhárom nyomozás során megismételtek. E tekintetben a Bíróság elfogadhatatlannak tartotta, hogy még mielőtt az GYVÜ 2013. január 14–15-én az árvaházban végzett első ellenőrzésének – amely az elvégzett nyomozati tevékenységek tekintetében nagyon korlátozott volt – megállapításait írásos jelentésben rögzítették, és értesítették az igazságügyi hatóságot, a GYVÜ elnöke a televízióban felszólalva rágalommal, manipulációval és nem megfelelő neveléssel vádolta a kérelmezők szüleit. Néhány nappal később, amikor a bünyügyi nyomozás eredménye még mindig nem volt ismert, az árvaházat meglátogató képviselők egy csoportja hasonló hozzáállást tanúsított. Az ilyen kijelentések elkerülhetetlenül aláásták a GYVÜ által végzett vizsgálatok objektivitását, és ez által a hitelességét.

Tagadhatatlan, hogy a bolgár hatóságok a szóban forgó három vizsgálat lefolytatásával formálisan válaszoltak az olasz hatóságok és közvetve a kérelmezők szülei kérésére. A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy a GYVÜ elnöke 2013. január 16-án tett első nyilatkozataitól az ügyészségnek a Legfelsőbb Semmitőszéken 2016. január 27-én kiadott jogerős végzéséig, a hatóságok döntéseinek indoklása arra utalt, hogy az elvégzett vizsgálatok korlátozottak voltak.

A Bíróság úgy ítélte, hogy az összegyűjtött információk és a döntések indoklásának elemzése olyan hiányosságokat tárt fel, amelyek veszélyeztethették a vizsgálat hatékonyságát. Úgy tűnt, hogy a felhozott indokok nem a megszerzett bizonyítékok gondos tanulmányozásából származtak, és úgy tűnt, hogy a vizsgáló hatóságok ahelyett, hogy minden lényeges tényt tisztáztak volna, a pontatlanságok kiemelésével igyekeztek kimutatni, hogy a kérelmezők állításai hamisak.

A Bíróság álláspontja szerint mindezek a megfontolások azt sugallták, hogy a nyomozó hatóságok, amelyek nem vették igénybe különösen a rendelkezésre álló vizsgálati és nemzetközi együttműködési mechanizmusokat, nem tettek meg minden ésszerű intézkedést a jelen ügy tényeinek megvilágítására, és nem végezték el az előttük lévő bizonyítékok teljes és gondos elemzését. A megfigyelt mulasztások elég súlyosnak tűntek ahhoz, hogy meg lehessen állapítani, hogy a végrehajtott vizsgálat nem volt hatékony az Egyezmény 3. cikke értelmében, a többi alkalmazandó nemzetközi jogi aktus és különösen a Lanzarotei Egyezmény fényében értelmezve. Az Egyezmény 3. cikkének eljárási vetületét tehát megsértették.

A Bíróság a kérelmezők javára fejenként 12.000,-Euró nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

2. Ćwik Lengyelország elleni ügye (31.454/10 sz. ügy)⁶⁸

A kérelmező egy bűnbanda tagja volt, amely nagy mennyiségű Lengyelországba irányuló kokain-kereskedelemmel foglalkozott. 1997 -ben, amikor a kérelmező és a banda egy másik tagja, K. G. önállóan kezdtek működni, nem tudtak elszámolni nagy mennyiségű kokainnal. A banda ezt követően elrabolta K.G.-t és megkínózta, hogy információkat szerezzen a hiányzó kokainról és a bandához tartozó pénzről, bizonyos kijelentéseket hangkazettára rögzítve. A rendőrök, akiket a ház tulajdonosa értesített, ahol K.G.-t. fogva tartották, kiszabadították a túszt és lefoglalták a hangkazettát. Néhány évvel később,

⁶⁸ Az ítélet 2021. február 5-én vált véglegessé.

2008-ban a kérelmezőt bűnösnek találták háromrendbeli kokain-kereskedelemben, és 12 év szabadságvesztésre ítélték. Az elsőfokú bíróság elsősorban a kérelmező egykori bűnbandája két tagjának nyilatkozataira hivatkozott, akik úgy döntöttek, hogy együttműködnek a hatóságokkal. Kiegészítő bizonyítékként hivatkozott továbbá K. G. nyilatkozatainak a banda felvételéből származó átíratára, és úgy ítélte, hogy az megerősíti a kérelmező részvételét a kokain-kereskedelemben. Fellebbezésében a kérelmező többek között vitatta az átírat bírósági használatát, azzal érvelve, hogy a nyilatkozatokat kínzás útján szerezték meg, és így elfogadhatatlanok a büntetőeljárás kódex vonatkozó szabálya szerint, amely kizárja a kényszerítéssel szerzett bizonyítékokat. A fellebbviteli bíróság elutasította a fellebbezést, megállapítva, hogy a szabály kizárólag a vizsgálatot végző hatóságokra alkalmazható, és nem vonatkozik magánszemélyekre. A Legfelsőbb Bíróság 2009-ben nyilvánvalóan megalapozatlanként utasította el a kérelmező felülvizsgálati kérelmét.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkozva – azt állította, hogy a bíróságoknak nem lett volna szabad bizonyítékként befogadniuk K. G. nyilatkozatainak átíratát, amelyet a bűnbanda tagjai bántalmazása következtében csikartak ki.

A Bíróság emlékeztetett, hogy az Egyezmény 3. cikke értelmében a kínzás, az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma alapvető érték a demokratikus társadalmakban. Ez a tilalom abszolút; ettől való eltérés nem megengedett. Ezenkívül mindenkit véd, függetlenül attól, hogy a bántalmazást közhivatalnok vagy magánszemély hajtotta-e végre. Ezekre az elvekre és a Bíróság e kérdésre vonatkozó széles körű ítélkezési gyakorlatára való tekintettel a Bíróság úgy találta, hogy az Egyezmény 3. cikk alkalmazható a kérelmező ügyének tényállására, amikor a hazai bíróságok többször is „kínzásnak” vagy „támadásnak” nevezték a KG-vel szembenibánásmódot.

A Bíróság továbbá emlékeztetett, hogy számos ügy vezetett ahhoz, hogy megfogalmazza azt a szabályt, miszerint az Egyezmény 3. cikke által tiltott kínzás vagy bántalmazás eredményeként kapott állítások bizonyítékként való elfogadása az eljárás egésze tisztességtelenné teszi. A közös szál minden esetben az volt, hogy az ilyen bizonyítékokat közhivatalnokok szerezték be. A kérelmező ügyében a kérdés, amely korábban nem merült fel a Bíróság előtt, az volt, hogy ezt a szabályt át lehet-e ültetni a harmadik személyektől, magánszemélyek által elkövetett bántalmazás eredményeként beszerzett bizonyítékokra is.

A Bíróság úgy ítélte, hogy ugyanez a logika érvényes a kérelmező esetére is, ahol K. G. nyilatkozatait olyan bántalmazás eredményeként szerezték meg, amelyre az Egyezmény 3. cikke alkalmazandó. A Fellebbviteli Bíróság azonban elfogadta az ilyen nyilatkozatok bizonyítékként való felhasználását, megsértve az Egyezmény 3. cikkben biztosított bántalmazás abszolút tilalmát, és nem vette figyelembe a kérelmező érveit az ilyen bizonyítékok megbízhatatlanságával vagy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogra gyakorolt hatásával kapcsolatban.

A Bíróság ezért úgy találta, hogy a felvétel bizonyítékként való elfogadása a kérelmező elleni büntetőeljárásban az eljárást egészében tisztességtelenné tette, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését.

A Bíróság a kérelmező javára 8.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

3. Hanan Németország elleni ügye (4.871/16. sz. ügy)⁶⁹

A 2001. szeptember 11-ei támadásokat követően az Egyesült Államok 2001. október 7-én katonai műveleteket indított Afganisztánban Tartós Szabadság Hadművelet néven. 2001 novemberében a német parlament engedélyezte a német csapatok bevetését a művelet részeként.

2001. december elején számos afgán vezető találkozott Bonnban az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt, hogy döntsenek az ország kormányzási tervéről, és létrehoztak egy afgán ideiglenes hatóságot. 2001. december 5-én aláírták a „bonni megállapodást”, amelyben a nemzetközi közösség segítségét kérték az afganisztáni biztonság fenntartásában, és rendelkeztek a Nemzetközi Biztonsági Segítő Erők (ISAF) létrehozásáról. Ugyanebben a hónapban az ENSZ Biztonsági Tanácsa engedélyezte

⁶⁹ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2021. február 16-án, az ítélet végleges.

az ISAF létrehozását, amelynek az volt a feladata, hogy segítse az afgán ideiglenes hatóságot a biztonság fenntartásában Kabulban és a környező területeken, valamint lehetővé tegye az ideiglenes hatóság és az Egyesült Nemzetek személyzetének biztonságos környezetben való működését. A Tartós Szabadság hadműveletben részt vevő erők feladata az volt, hogy vállaljanak terrorelhárítási és felkelő-ellenes műveleteket. Szintén 2001 decemberében a német parlament engedélyezte a német fegyveres erők bevetését az ISAF részeként.

2003. augusztus 11-én az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) vette át az ISAF parancsnokságát. 2006 végére az ISAF volt felelős az egész Afganisztán biztonságáért. 2009 áprilisa után a Kunduz régió biztonsági helyzete jelentősen romlott, és heves konfliktusok színhelyévé vált.

2009. szeptember 3-án a felkelők eltérítettek két üzemanyag -tartályhajót, amelyek megfeneklettek a Kunduz-folyó homokpartján, mintegy hét kilométerre a Kunduzi Tartományi Újjáépítési Csoport katonai bázisától. A felkelők a közeli falvakból hívtak embereket, hogy segítsenek nekik a tartálykocsik mozgatásában. 8 óra körül. A Kunduzi Tartományi Újjáépítési Csoport-t értesítették az eltérítésről. K. ezredes, a Kunduzi Tartományi Újjáépítési Csoport parancsnoka, a német hadsereg tisztje támadástól tartva kiadta a parancsot a még mozdulatlan üzemanyag-tartályhajók bombázására. Az éjszaka végrehajtott légicsapás mindkét tartályhajót megsemmisítette, és több embert, felkelőket és civileket is megölt, köztük a kérelmező két fiát 12 és 8 éves korukban.

2009. szeptember 4-én reggel V. dandártábornok, aki a Kunduzi Tartományi Újjáépítési Csoport regionális parancsnokságának vezetője volt, a német katonai rendőrség nyomozócsoportját küldte Kunduzba, hogy támogassa a Kunduzi Tartományi Újjáépítési Csoportot annak vizsgálatában. A drezdai főügyész 2009. november 5-én felkérte a szövetségi főügyészséget: ismét vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy átvegye a vádat, tekintettel a nemzetközi jog elleni bűncselekmények törvénykönyve szerinti lehetséges felelősségre. Ekkor a Szövetségi Főügyészség, amely már vizsgálta a hatáskörét, 2009. szeptember 8-án előzetes vizsgálatot kezdeményezett.

A szövetségi főügyész 2010. március 12-én büntetőeljárást indított K. ezredes és W. törzsörmeister ellen, akik K. ezredest segítette a légicsapás éjszakáján. A szövetségi főügyész 2010. április 16-án megszüntette a nyomozást, mivel nem volt elegendő alapja annak a gyanúnak, hogy a gyanúsítottakat büntetőjogi felelősség terheli a nemzetközi jog elleni bűncselekmények törvénykönyve vagy a büntető törvénykönyv szerint. Megállapította, hogy az a helyzet Afganisztán északi részén, ahol a német fegyveres erőket bevetették, a nemzetközi humanitárius jog értelmében nem minősül nemzetközi fegyveres konfliktusnak. Véleménye szerint ez a helyzet kizárta a nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi jog elleni német bűncselekmények törvénykönyvének alkalmazhatóságát. A szövetségi főügyész arra a következtetésre jutott, hogy K. ezredesnek a nemzetközi jog elleni bűncselekmények kódexe szerinti felelőssége kizárt, mert az ezredesnek nem volt meg a szükséges szándéka, hogy a civileket megöljön vagy kárt tegyen bennük, vagy károsítsa a polgári vagyontárgyakat. A Büntető Törvénykönyv szerinti felelősséget azért is kizárták, mert a légicsapás nemzetközi jog szerinti jogszerűsége mentesítő körülményként.

A szövetségi főügyész megszüntető határozatában úgy vélte, hogy különösen két szempontot kell tisztázni: K. ezredes szubjektív értékelését a helyzetről, amikor elrendelte a légicsapást, valamint a halált vagy sérülést szenvedett személyek pontos számát. K. ezredes beszámolója szerint, ő azt feltételezte, hogy a légicsapás elrendelésekor csak a tálib felkelők vannak az üzemanyagtankerek közelében, civilek nem. A szövetségi főügyész álláspontja szerint ezt a beszámolót számos objektív körülmény erősítette meg, az események idején jelen lévő személyek nyilatkozatai és a repülőgépről készült felvételek a légicsapás előtt és alatt. A főügyész kiemelte továbbá, hogy a parancsnokságon jelen lévő más személyek is mind hitelesen vallották, hogy arra a feltevésre alapoztak, hogy a helyszínen csak felkelők voltak jelen, civilek nem.

A kérelmező 2010. április 12-én jogi képviselőjén keresztül büntetőfeljelentést tett a szövetségi főügyésznél két fia halála miatt. Hozzáférést kért a vizsgálati aktához. 2010. április 27-ei levelében a szövetségi főügyész tájékoztatta a kérelmező képviselőjét, hogy a büntetőeljárást megszüntették.

A kérelmező 2010. november 15-én indítványt nyújtott be a Düsseldorf Fellebbviteli Bírósághoz, amelyben emeljenek vádat a gyanúsítottak ellen, vagy másodlagosan, hogy az illetékes ügyész folytassa az ügy vizsgálatát a Büntető Törvénykönyv szerinti felelősségük megállapítása érdekében. Különösen

azt állította, hogy további nyomozati intézkedésekre van szükség.

A szövetségi főügyész 2010. december 13-án benyújtotta észrevételeit, és úgy ítélte meg, hogy az indítványt az alaki követelmények megsértése miatt elfogadhatatlanként, vagy másodlagosan, mint megalapozatlant el kell utasítani. Fenntartotta, hogy minden szükséges nyomozati intézkedést megtettek. A Düsseldorf Fellebbviteli Bíróság 2011. február 16-án elutasította a kérelmező vádemelésre irányuló indítványát a formai követelmények megsértése miatt.

A kérelmező 2011. március 28-án panaszt nyújtott be a meghallgatáshoz való jog (Gehörsrüge) megsértése miatt a fellebbviteli bíróság végzése tekintetében. A Fellebbviteli Bíróság a panaszt mint megalapozatlant elutasította, azzal az indokkal, hogy a 2011. február 16-ai határozat kizárólag a kérelmező beadványain alapult, és csak a formai követelmények betartására vonatkozott.

A kérelmező két alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Szövetségi Alkotmánybírósághoz – a későbbi panaszt, amely a korábbi is magában foglalta – azzal, hogy a bűnügyi nyomozás eredménytelen volt. A Szövetségi Alkotmánybíróság 2014. december 8-án az alkotmányjogi panasz befogadását elutasította, amennyiben az a nyomozati aktához való hozzáférést érintette. 2015. május 19-én elutasította a panasz befogadását, amennyiben az a bűnügyi nyomozás hatékonyságát érintette, úgy találva, hogy az mindenképpen megalapozatlan. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a szövetségi legfőbb ügyész nem ítélte meg rosszul az élethez való jog fontosságát és az állam ebből fakadó védelmi kötelezettségeit, sem a halálesetek hatékony kivizsgálásának követelményét, amint azt a Szövetségi Alkotmánybíróság és a Bíróság ítélkezési gyakorlata meghatározza.

A német parlament 2009. december 16-án vizsgálóbizottságot hozott létre annak felmérésére, különösen, hogy a légicsapás megfelelt-e a Parlament által a német fegyveres erőknek adott felhatalmazásnak, az operatív tervezésnek, valamint az alkalmazandó parancsoknak és elkötelezettségi szabályoknak. A bizottság 2011. október 20-án közzétette jelentését, megállapítva, hogy a rendelkezésére álló információk alapján a légicsapást nem lehet arányosnak tekinteni, és nem kellett volna elrendelni, de K. ezredes az adott időben a legjobb tudása szerint járt el, hogy megvédje „katonáit”. A légicsapást elrendelő döntése tehát érthető volt.

A kérelmező és egy másik személy polgári kártérítési keresetet nyújtott be a Németországi Szövetségi Köztársaság ellen azzal kapcsolatban, hogy hozzátartozóikat a 2009. szeptember 4-i légicsapás megölte. 2016. október 6-án, a bonni tartományi bíróság, majd a kölni fellebbviteli bíróság elutasította a kérelmezők igényét, a Szövetségi Bíróság felülvizsgálati kérelmüket megalapozatlanként elutasította. A Szövetségi Alkotmánybíróság elutasította a kérelmező által e polgári eljárással kapcsolatban benyújtott alkotmányjogi panasz vizsgálatát.

A kérelmező – az Egyezmény 2. cikkének eljárási vetületére hivatkozva – azt állította, hogy az alperes állam nem folytatott le hatékony vizsgálatot a 2009. szeptember 4-én Kunduz közelében végrehajtott légicsapás ügyében, amelyben több embert, köztük két fiát is megöltek; sérelmezte továbbá – az Egyezmény 13. cikkére az Egyezmény 2. cikke tekintetében hivatkozva – a hatékony hazai jogorvoslati lehetőség hiányát, amellyel megtámadhatta volna a német szövetségi főügyésznek a nyomozás megszüntetésére vonatkozó döntését.

A kérelmező kizárólag az Egyezmény 2. cikkének eljárási vetülete alapján sérelmezte a légicsapással kapcsolatos büntetőeljárás miatt, amely két fiát megölte. A Bíróság a Güzelyurtlu és társai ügyben hozott ítéletében meghatározta az Egyezmény 1. cikke szerinti joghatósági kapcsolat meglétére vonatkozó elveket azokban az esetekben, amikor a halál annak a szerződő állam területén kívül történt, amelyre vonatkozóan a cikk szerinti eljárási kötelezettsége állítólag felmerül.

A Bíróság észlelte, hogy a német hatóságok belső jogi rendelkezéseik értelmében büntetőeljárást indítottak a kérelmező két fia és más polgári személyek halála miatt a 2009. szeptember 4-én Kunduz közelében végrehajtott légicsapással kapcsolatban. Ennek ellenére, a Bíróság alkalmazhatatlannak találta a jelen ügyben azt az elv, miszerint az állam területi joghatóságán kívül – nem a területen kívüli joghatósága gyakorlásán belül – történt belföldi bűnügyi nyomozás vagy haláleset kezdeményezése elegendő ahhoz, hogy joghatósági kapcsolatot létesítsen az állam és az áldozat rokonai között, akik eljárást indítottak a Bíróság előtt.

A Bíróság azonban először is úgy ítélte, hogy Németország a nemzetközi humanitárius szokásjog alapján

köteles volt megvizsgálni a szóban forgó légicsapást, mivel az a német fegyveres erők tagjainak egyéni büntetőjogi felelősségét érintette egy esetleges háborús bűncselekmény miatt.

Másodsorban az afgán hatóságokat jogi okokból megakadályozták abban, hogy büntetőeljárást indítsanak K. ezredes és W. törzsörmester ellen, minthogy az ISAF erők státuszáról szóló megállapodás I. szakaszának 3. alpontja szerint, a csapathoz hozzájáruló államok kizárólagos joghatósággal rendelkeztek minden olyan bűncselekmény vagy fegyelmi vétség tekintetében, amelyet csapataik Afganisztán területén elkövethetnek. Ez a rendelkezés a mentességi szabálynak minősül, amennyiben a közreműködő államok ISAF személyzetét alkotó katonáit az afgán hatóságok általi büntetőeljárástól védte. Ez egyben a joghatóságot szabályozó szabály is volt, amely tisztázta, hogy ki rendelkezik illetékességgel az ISAF személyzete elleni büntetőügyekben, és előírta, hogy csak a csapatokat küldő államok jogosultak büntetőeljárást vagy eljárást kezdeményezni személyzetük ellen, még akkor is, ha állítólagos háborús bűncselekményekről van szó.

Harmadszor, a német bűnüldöző hatóságokat a belföldi jog is kötelezte a büntetőeljárás megindítására, amint azt a Kormányzat is megerősítette. A vizsgálatot a szövetségi főügyész végezte.

A Bíróság továbbá észlelte, hogy a külföldi katonai bevetésekben részt vevő Szerződő Államok többségében az illetékes belföldi hatóságok a nemzeti jog szerint kötelesek kivizsgálni a fegyveres erők tagjai által külföldön elkövetett állítólagos háborús bűncselekményeket vagy jogellenes haláleseteket, és hogy a vizsgálatot alapvetően autonómnak tekintették.

Jelen esetben az a tény, hogy Németország fenntartotta a csapatai feletti kizárólagos joghatóságot a súlyos bűncselekmények tekintetében, amelyeket ráadásul a nemzetközi és a hazai jog alapján köteles kivizsgálni, „különleges vonásoknak” minősült, amelyek együttesen kiváltották az Egyezmény 1. cikke értelmében vett joghatósági kapcsolat fennálltát az Egyezmény 2. cikke szerinti vizsgálati eljárási kötelezettség vonatkozásában. Mivel a kérelmező nem sérelmezte a vizsgálati kötelezettséget megalapozó érdemi cselekményt, a Bíróságnak nem kellett megvizsgálnia, hogy az Egyezmény 1. cikke alkalmazásában fennáll-e joghatósági kapcsolat az Egyezmény 2. cikke szerinti bármely anyagi kötelezettséggel kapcsolatban is. Hangsúlyozta azonban, hogy a joghatósági kapcsolat pusztán megállapításából a 2. cikk szerinti eljárási kötelezettség tekintetében nem következik, hogy az az anyagi jogi aktus a Szerződő Állam joghatósága alá tartozik, vagy hogy az említett cselekmény ennek az államnak tulajdonítható.

Ennek megfelelően a jelen ügy hatóköre az afganisztáni német katonák által végzett nyomozati cselekményekre és mulasztásokra korlátozódott, amelyeket az ISAF erők jogállásáról szóló megállapodása szerint a német csapatok felett fenntartott kizárólagos joghatósággal összhangban hajtottak végre minden olyan bűncselekmény vagy fegyelmi vétség miatt, amelyeket Afganisztán területén követtek el, valamint a németországi ügyészség és igazságügyi hatóságok cselekedetei és mulasztásai miatt. Ezek felvethették Németországnak az Egyezmény szerinti felelősségére.

A Bíróság helyénvalónak ítélte a kérelmező panaszainak vizsgálatát kizárólag az Egyezmény 2. cikkének eljárási vetülete alapján.

A Bíróság kiemelte: a nyomozás megállapította, hogy a kérelmező két fia a K. ezredes által 2009. szeptember 4 -én elrendelt légicsapásban halt meg.

A szövetségi főügyész megállapította, hogy K. ezredes büntetőjogi felelőssége nem merül fel elsősorban azért, mert a légicsapás elrendelésekor meg volt győződve arról, hogy a homokparton nem tartózkodtak civilek. A legfőbb ügyész arra a következtetésre jutott, hogy K. ezredes így nem azzal a szándékkal járt el, hogy túlzott polgári áldozatokat okozzon, ami a nemzetközi jog elleni bűncselekmények törvénykönyvének megfelelő rendelkezése alapján felelősségre vonásához szükséges lett volna. Úgy vélte, hogy a fegyveres tálib harcosok, akik eltérítették a két üzemanyagtankert, egy olyan szervezett fegyveres csoport tagjai, amely részt vett a fegyveres konfliktusban, és így jogos katonai célpontok.

A K. ezredes büntetőjogi felelősségére vonatkozó jogi kérdések megválaszolása érdekében a szövetségi főügyész vizsgálata lényegében két ténykérdés tisztázására összpontosított: először is K. ezredes szubjektív értékelésére, amikor elrendelte a légicsapást, amely döntő fontosságú volt mind a nemzetközi jog elleni bűncselekmények törvénykönyve szerinti felelőssége, mind pedig a légicsapás nemzetközi humanitárius jog szerinti jogszerűsége tekintetében; másodsorban pedig az áldozatok számára.

A Bíróság kiemelte, hogy a német polgári bűnügyi hatóságok nem rendelkeztek jogi felhatalmazással arra, hogy nyomozati cselekményeket hajtsanak végre Afganisztánban az ISAF erők státuszáról szóló megállapodás értelmében, ennek érdekében nemzetközi jogsegély igénybevételére volt szükség. A szövetségi főügyész azonban jelentős mennyiségű anyagra támaszkodhatott a körülményekről és a légicsapás hatásairól. A legfőbb ügyész kihallgatta a gyanúsítottakat és a parancsnoki központban jelenlévő többi katonát, és hitelesnek találta tanúvallomásaikat, miszerint azok azon feltételezés alapján cselekedtek, hogy csak felkelők voltak jelen, civilek nem. Kiemelte, hogy ezt a beszámolót objektív körülmények és bizonyítékok támasztják alá, mint például a parancsnoki központ és az amerikai F-15-ös repülőgép pilótái közötti rádióforgalom hangfelvételei, valamint az utóbbi infravörös kamerából származó hőképek. A szövetségi főügyész megállapította, hogy K. ezredes legalább hét alkalommal hívta fel az informátort annak ellenőrzésére, hogy nem tartózkodtak-e civilek a helyszínen, és hogy az informátor által közölt információk megfelelnek a repülőgépből származó videófelvételnek.

A Bíróságnak nem volt oka kétségbe vonni a szövetségi legfőbb ügyész és a Szövetségi Alkotmánybíróság értékelését, miszerint további tanúk kihallgatása révén semmilyen további információt nem lehetett szerezni arról, hogy vajon a légicsapás elrendelésekor K. ezredes tudatában volt-e a polgári áldozatoknak.

A Bíróság azt sem tudta megállapítani, hogy szükség van további katonai szakértők bevonására vagy a parancsnoki központbeli helyzetnek szimulálására. Az ISAF vizsgálócsoport jelentését különböző országok katonai szakértői készítették. Erre a jelentésre támaszkodva a szövetségi főügyész arra a következtetésre jutott, hogy minden elővigyázatossági intézkedést megtettek, és K. ezredesnek a légicsapás elrendelésekor nem volt oka feltételezni, hogy civilek tartózkodnak az üzemanyagtankerek közelében, és előzetes figyelmeztetésre van szükség.

Ami az áldozatok pontos számát és státuszát illeti, a szövetségi főügyész, tekintettel a különböző jelentések eltérő megállapításaira, azok megállapításának módszereire és a rendelkezésre álló bizonyítékokra, beleértve a videóanyagot is, arra a következtetésre jutott, hogy körülbelül ötven személy halt meg vagy sérült meg a légicsapásban, és hogy az áldozatok között lényegesen több tálib harcos volt, mint civil. A Bíróság elismerte, hogy a térségben kialakult heves konfliktus miatt a pontosabb értékelés nem lehetséges. Azt is kiemelte, hogy a polgári áldozatok pontos száma nem befolyásolta a K. ezredes büntetőjogi felelősségére vonatkozó jogi értékelést, amely a légicsapás elrendelésekor szubjektív értékelésére összpontosított.

A Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező két fiát megölő légicsapást körülvevő tényeket, beleértve a légitámadást elrendelő döntéshozatali és céllenőrzési folyamatot, alaposan és megbízható módon állapították meg a halálos erőszak alkalmazásának jogszerűség megállapítása érdekében.

A Bíróság emlékeztetett, hogy az Egyezmény 2. cikkében foglalt eljárási kötelezettség nem feltétlenül követeli meg a nyomozási határozatok bírói felülvizsgálatát. A Kormányzat mindazonáltal jelezte, hogy a kérelmező rendelkezésére állt két bírósági jogorvoslati lehetőség a vizsgálat hatékonyságának megkérdőjelezésére, és mindkettőt igénybe vette, nevezetesen a fellebbviteli bíróság előtti vádemelés kikényszerítésére irányuló indítványt és az alkotmányjogi panaszt. A Bíróság kiemelte, hogy a Fellebbviteli Bíróság elfogadhatatlannak nyilvánította a kérelmező vádemelés kikényszerítésére irányuló indítványát. Észlelte, hogy az elfogadhatósági követelmények alkalmazása összhangban volt a hazai bíróságok bevett ítélezési gyakorlatával, és hogy a Fellebbviteli Bíróság alaposan megvizsgálta a kérelmező által hivatkozott bizonyítékokat és a szövetségi főügyész határozatát, amint arra a Szövetségi Alkotmánybíróság is rámutatott. Ez utóbbi bíróság a kérelmező alkotmányjogi panasa kapcsán felülvizsgálta a vizsgálat hatékonyságát. Tudomásul véve, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezhette volna a büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó határozatot, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező rendelkezésére állt egy jogorvoslati lehetőség, amely lehetővé tette a vizsgálat eredményességének megkérdőjelezését.

Végül a Bíróság észlelte, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság légicsapással kapcsolatos vizsgálata biztosította az ügy magas szintű nyilvános ellenőrzését.

Tekintettel a jelen ügy körülményeire, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a német hatóságok által a kérelmező két fia halálával kapcsolatos vizsgálat megfelelt az Egyezmény 2. cikke szerinti hatékony vizsgálat követelményeinek. Ennek megfelelően nem sértették meg az Egyezmény 2. cikkének

eljárási vetületét.

4. B és C Svájc elleni ügye (43987/16 és 889/19. sz ügyek)⁷⁰

Az első kérelmező 2008 óta tartózkodik Svájcban. Menekültkérelmét elutasították, mivel a hatóságok nem tartották hitelesnek a korábbi bántalmazásával kapcsolatos állításait. A kérelmezők 2014-ben bejegyeztették élettársi kapcsolatukat. A második kérelmező családgyesítési kérelmet nyújtott be az első kérelmező tekintetében. A kérelmet elutasították. A fellebbezés során a Sankt Gallen Kanton Biztonsági és Igazságügyi Hivatala (a továbbiakban: OSJ) a családgyesítési eljárás során megtagadta az első kérelmezőtől a svájci tartózkodás jogát. Ezt a döntést végül a Szövetségi Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartotta, kiemelte, hogy a Luzern Kantonban büntetett előéletét és börtönben töltött idejét is. Az első kérelmező a családgyesítési eljárás idejére Svájcban maradt, miután az Európai Bíróság ideiglenes intézkedéssel elrendelte. Ezt követően az OSJ családgyesítéssel kapcsolatos határozatát hatályában fenntartották. A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság állította, hogy az első kérelmezőnek van olyan családi kapcsolatrendszere, amelyre támaszkodhat Gambia területén, ahol a homoszexuálisok helyzete javult. Nem hitte, hogy az első kérelmező szexuális irányultága felkelti a gambiai hatóságok vagy lakosság figyelmét. Ezenkívül kiemelte, hogy nem integrálódott jól Svájcba, és hivatkozott büntetett előéletére. Úgy ítélte, hogy „jelentős közérdek” fűződik ahhoz, hogy a kérelmező elhagyja az országot, és hogy a joaiba való beavatkozás indokolt.

Az első kérelmező – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozva - sérelmezte, hogy Gambiába való visszatérése a bántalmazás veszélyének teszi ki őt. A kérelmezők – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – sérelmezte, hogy kitoloncolása beavatkozást jelent családi életükbe.

A Bíróság egyesítette a kérelmeket. Úgy ítélte, hogy nincsenek különleges körülmények, amelyek megkövetelnék a második kérelmező halála után kérelmének vizsgálatát.

Az első kérelmező azt állította, hogy a homoszexuálisok aktív üldözése miatt hagyta el Gambiát, és homoszexualitása személyazonosságának központi eleme. A homoszexuális cselekmények ott törvényellenesek maradtak.

A Bíróság emlékeztetett, hogy a homoszexuális cselekményeket tiltó jogszabályok létezése nem teszi az Egyezménnyel ellentétessé az országból való eltávolítást. Kiemelte: az nem vitatott, hogy a kérelmező homoszexuális, de egyetértett a hazai bíróságokkal abban, hogy a korábbi bántalmazással kapcsolatos állításai nem hitelesek.

Kiemelte, hogy az első kérelmező még Svájcban tartózkodik, és ezért a jelenlegi gambiai helyzetet kell megvizsgálni. Úgy ítélte, hogy egy személy szexuális irányultága az identitásának alapvető részét képezi, és senkit nem szabad kötelezni arra, hogy elrejtse szexuális irányultágát az üldözés elkerülése érdekében. Az első kérelmező szexuális irányultága felfedezhető lenne, ha visszatoloncolnák Gambiába. A belföldi hatóságok ennek ellenkezőjét állították, továbbá nem értékelték, hogy a gambiai hatóságok képesek-e és hajlandók-e biztosítani az első kérelmező számára a szükséges védelmet a nem állami szereplők által szexuális irányultága miatti bántalmazása ellen. Többek között az Egyesült Királyság Belügyminisztériuma és a harmadik fél beavatkozók is kijelentették, hogy a gambiai hatóságok jelenleg nem hajlandók védelmet nyújtani az LGBTI személyeknek ebben az országban.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a svájci bíróságok nem értékelték kellőképpen a nem állami szereplőkkel szembeni bántalmazás kockázatait és az azzal szembeni állami védelmet, ami az Egyezmény megsértéséhez vezetett.

A kérelmezők azt állították, hogy az első kérelmező kiutasítása megzavarná a családi élethez való védett jogukat, és hogy homoszexualitásának elrejtése sértené a magánélethez való jogát. Az első kérelmező elismerte, hogy a második kérelmező halála megváltoztatta ezeket a körülményeket, de mindazonáltal azt állította, hogy továbbra is abban a környezetben akar élni és azt felkeresni, amelyet korábbi párjával közösen megosztott. A Bíróság úgy ítélte, hogy tekintettel különösen arra, hogy a két kérelmező fizikai elválasztásának kérdése már nem releváns, e cikk alapján nem szükséges külön döntést hozni.

⁷⁰ Az ítélet 2021. február 17-én vált véglegessé.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.II.37.452/2020/10.

A Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont e) alpontja alapján bár általában minősülhet egy szerv a funkcionális közigazgatási szerv fogalom miatt, a tevékenység jellege folytán közigazgatási szervnek, de más hatalmi ág esetén külön, és határozott jogalkotói felhatalmazás kell a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont e) alpontja hatálya alá tartozáshoz. A Kp. 26. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 68. § (3) bekezdés szerint a per vitelére szóló meghatalmazás külön kikötés hiányában a felülvizsgálati eljárásra is kiterjed. A felülvizsgálati kérelemhez utóbb csatolt meghatalmazás a Ptk. 6:14. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem benyújtására is visszamenőlegesen mint utólagos jóváhagyás kiterjed.

A Kúria megvizsgálta az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) azon magyar vonatkozású ügyeit is, amelyek egyrészt az Országgyűlés rendjét súlyosan sértő magatartásra hivatkozással a parlamenti képviselők házelnök indítványára történő bírságolásával foglalkozott (Karácsony és mások kontra Magyarország ügy – kérelem: 42461/13. és 44357/13. – ítélet: 2016. május 17.), másrészt az újságírók Országgyűlés épületének házelnöki rendelkezés szabályaira hivatkozással történő kitiltásának az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) ütközését vizsgálta (Mándli és mások kontra Magyarország – kérelem: 63164/16. – ítélet: 2020. május 26.).

Bár az EJEB ítéletei indokolása az adott jogvitához kapcsolódóan a jogorvoslati jog sérelmének kérdésével, azaz az EJEE 6. és 13. cikkébe ütközés kérdését nem vizsgálta, figyelemmel arra, hogy az EJEE 10. cikke, azaz a véleménynyilvánítás szabadsága sérelmét megállapították – azonban mindkét ítélet indokolása egyértelművé teszi, hogy a hatalmi ágak elválasztásának elve és a parlamenti autonómia elvéből következően sem a szankcionált parlamenti képviselők (Karácsony és mások ügy ítélet indokolás 157. pont), sem a kitiltott újságírók (Mándli és mások ügy ítélete 72. pont) nem jogosultak arra, hogy parlamenten kívüli – azaz bírói – jogorvoslatot élvezzenek. Azt azonban mindkét ítélet indokolása- nagyobb hangsúllyal a Mándli és társai ügy indokolása- megállapította, hogy az Országgyűlés épületéből kitiltott újságírókhoz kapcsolódó jogvita eljárásjogi garanciái sérültek, és a belső jogvédelmi mechanizmus követelményét is megfogalmazta, mely utóbbinak a 9/2013. számú Házelnöki Rendelkezés módosítása, annak 8. § (15)-(16) bekezdésével megpróbált eleget tenni utóbb.

Kfv.II.37.572/2020/5.

A rendőri intézkedést követően elhunyt személy helyébe lépve hozzátartozója jogosult a kegyeleti jog részeként alapvető jog sérelmének állítása okán a rendőri intézkedéssel szemben panaszt benyújtani.

A felperesek panaszukban azt sérelmezték, hogy a kényszerítő eszköz használat súlyosan sértette néhai M. emberi méltósághoz, személyi szabadsághoz, testi épséghez és az élethez való jogát (Alaptörvény II. cikk, IV. cikk, XX. cikk), és felmerül, hogy a kínzás tilalmába ütközik (Alaptörvény III. cikk). A felperesek rendőri intézkedés elleni panaszát az alperes azon a jogalapon utasította vissza, hogy őket a panaszeljáráásban ügyféli jogállás az 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése és a 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 10. § (2) bekezdése alapján nem illeti meg. Az elsőfokú bíróság ezen érvelést elfogadta, hangsúlyozva, hogy ez a két jogszabályhely annak a személynek biztosítja a rendőri intézkedés elleni panasz igénybevételét, akinek az intézkedés az alapvető jogát sértette, ez pedig a perbeli esetben kizárólag az elhunyt M. volt.

A Kúria az Rtv.-ben szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni jogorvoslat körében általánosságban az alábbiakra mutatott rá. Az Rtv. IX. fejezete rendelkezik a rendőri intézkedés ellen igénybe vehető

jogorvoslat rendjéről. Ezen belül az Rtv. 92. §-a határozza meg, hogy a rendőri intézkedéssel szemben kit illet meg a panasztétel joga: az (1) bekezdés szerint azt, akinek a rendőri intézkedés alapvető jogát sértette, a (2) bekezdés szerint pedig azt, akinek a rendőri intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette. Az Rtv. 92. § (3) bekezdése pedig az eljárási jogokat határozza meg, előírva, hogy cselekvőképtelen, illetve cselekvőképességében korlátozott személy helyett ki járhat el. Megállapítandó ennek alapján, hogy míg az Rtv. 92. § (3) bekezdése a panasszal kapcsolatos eljárásjogi (képviselési) rendelkezéseket tartalmazza, addig az Rtv. 92. § (1) és (2) bekezdései határozzák meg a panasz benyújtására anyagi jogilag feljogosított személyt. Az Rtv. 92. § (1) és (2) bekezdéseiből pedig az a következtetés vonható le, hogy a rendőri intézkedés elleni panaszt az nyújthatja be, akinek az intézkedés alapvető jogát/jogát vagy jogos érdekét sértette/érintette. Mind az alperes végzése, mind pedig az elsőfokú bíróság ítélete azon az érvelésen alapszik, hogy a rendőri intézkedés benyújtására a perbeli esetben kizárólag néhai M. lett volna jogosult, helyette a panasztétel jogát szülei nem gyakorolhatják. Mindezen okból kifolyólag pedig sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság a felperesek által benyújtott panaszt érdemben nem vizsgálta. Azt a körülményt azonban sem az alperes végzése, sem az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy néhai M. a rendőri intézkedés során eszméletét veszítette, majd kómába esett, és nem sokkal azután életét is veszítette, így soha nem került abba a helyzetbe, hogy a rendőri intézkedéssel szemben a panasztétel jogát gyakorolja.

A Kúria az Rtv. 92. §-ának értelmezése során emlékeztet az Alaptörvény 28. cikkére és az Alkotmánybíróság 3296/2019. (XI. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) foglaltakra. Ezen döntésében az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy „az emberi méltósághoz való jog a többi joghoz hasonlóan az embert életében illeti meg. Mégsem szűnik meg teljesen a halállal a méltóság, mivel az részben továbbra is érvényesül a kegyeleti jog alkotmányos védelmében” [AB határozat (43) bekezdése]. Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy „az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen; minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően az emberi méltósághoz való joghoz kapcsolódó alkotmánybírósági határozatokat megerősítette, és megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény az Alkotmánynál is erősebben hangsúlyozza az emberi méltóság megalapozó szerepét értékrendjében: az emberi méltóságot kifejezetten sérthetlenné nyilvánítja“ {11/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [29]}” (AB határozat (45) bekezdés). A 997/B/2005. AB határozat kimondta: „A kegyeleti jog a meghalt ember méltóságának visszamenőleges megsértését tiltja. A kegyeleti jog nem tartozik az általános személyiségi jog hatálya alá, ez utóbbi ugyanis az élő személyek védelmét hivatott ellátni. Ezzel szemben a kegyeleti jog az emberi méltósághoz való jog részeként érvényesül, az emberi méltósághoz való jog részleges továbbélését jelenti a halál bekövetkezése után. A kegyeleti jog részben az emberi méltóság egykori meglétéhez kapcsolódó védelmi igényt foglal magában, amely az elhunyt személyt az emberi nemhez való tartozás alapján illeti meg. A kegyeleti jog – mint az emberi méltósághoz való jognak a halál után is fennmaradó eleme – az elhunyt személy élete során megszerzett erkölcsi, személyes és társadalmi megítélésének védelmét biztosítja.” (ABH 2008, 3136, 3142) (AB határozat (47) bekezdés). Az Alkotmánybíróság megállapította, „hogy a kegyeleti jog és az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való jog közötti összefüggés változatlanul fennáll. Az embert, akit személy voltánál fogva megillet a méltóság, a halála után sem lehet tárgyként kezelni. Ezt támasztja alá a II. cikknek az a szabályozási sajátossága, amely az emberi méltósághoz való jog mellett az emberi méltóság sérthetlenségét külön is kiemeli mint ellentmondást nem tűrő tilalmat, valamint a Nemzeti Hitvallás is, amely deklarálja, hogy az emberi lét alapja a méltóság.” (AB határozat (48) bekezdés).

A perbeli esetben figyelemmel kell lenni arra, hogy néhai M. a rendőri intézkedést követően haláláig nem volt abban a helyzetben, hogy a vele szemben foganatosított rendőri intézkedésekkel szemben panaszt nyújtson be, tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedést követően kómába esett, majd 2018. július 15. napján elhunyt. A fent idézett AB határozat figyelembevételével azonban vizsgálendő, hogy az elhunyt személy alapjogi jogalanyisága halálával teljes mértékben megszűnt-e, avagy az alapvető jogsérelem miatti panasztétel jogát helyette és nevében eljárva a kegyeleti jog fennmaradása folytán közeli hozzátartozói, így szülei gyakorolhatják-e. A perbeli esetben az AB határozatban foglalt figyelembevételével az a megállapítás tehető, hogy a jogai védelmére már nem képes elhunyt személyt, néhai M.-t az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog alapján, annak kegyeleti jogban való továbbélése folytán halála után is megilleti az emberi méltóság, és az abból levezethető személyi szabadsághoz, a testi épséghez való jog, és az ezek állítólagos megsértése miatti panaszjog. Az

Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog védelmi köre tehát kiterjed a panaszban hivatkozott alapvető jogokra is, amely jogok a kegyeleti jog részeként a halál után is fennmaradnak és amelyek megsértése a közeli hozzátartozó által állítható.

A perbeli esetben ennek folytán elkülönül az a személy, akivel szemben a rendőri intézkedést foganatosították és akinek a rendőri intézkedés folytán alapvető jogséremlme merülhetett fel, továbbá az a személy/azok a személyek, akik az ebből fakadó panaszjogot gyakorolhatják. Az AB határozatban foglaltak figyelembevételével és annak a perbeli esetre vonatkoztatásával megállapítható, hogy az a jogértelmezés, amely szerint a rendőri intézkedést követően meghalt személy esetében az alapvető jog sérelmét senki nem állíthatja, nem áll összhangban az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jogból fakadó követelményekkel, mert a felperesek gyermeke úgy halt meg, hogy egyáltalán nem került abba a helyzetbe, hogy a vele szemben foganatosított rendőri intézkedésekkel szemben panaszt tegyen. Az alperesi és az elsőfokú bírói jogértelmezés elfogadása oda vezetne, hogy esetlegesen a legsúlyosabb rendőri intézkedés alapvető jogot sértő mivoltára nem derülhetne fény abban az esetben, amennyiben a rendőri intézkedést követően meghalt személy esetében arra a megállapításra jutunk, hogy a panasztételi jog önmagában azért enyészik el, mert az elhunyt személy jogalanyiséga megszűnik.

Kizárólag a fenti jogértelmezés áll összhangban az Emberi Jogok Európai Bíróságának *Fairfield and Others v. The United Kingdom* ügyben hozott ítéletével, amelyben az Emberi Jogok Európai Bírósága hangsúlyozta, hogy a jogsértés áldozatának megléte, vagyis az az egyén, akit az Egyezmény által védett jog állítólagos sérelme személyesen érintett, elengedhetetlen ahhoz, hogy az Egyezmény védelmi mechanizmusa mozgásba lendüljön, azonban ez a feltételt nem szabad mereven, gépiesen, rugalmatlanul alkalmazni az eljárásokban. A Bíróság arra a megállapításra jutott, hogy azon személyek közeli hozzátartozói, akik olyan körülmények miatt haltak meg, amelyek felvetnek az Egyezmény 2. cikkének körébe tartozó kérdéseket, a saját jogukon nyújthatnak be kérelmet, ami egy sajátos helyzet, amit az állítólagos jogsértés jellege és az Egyezmény rendszerének egyik legalapvetőbb rendelkezésének hatékony végrehajtásával kapcsolatos megfontolások vezetnek. Ugyanez a jogértelmezés található meg az Emberi Jogok Európai Bíróságának *Van Colle v. The United Kingdom* ügyében (86. bekezdés), amely szerint a kormány azon indokával kapcsolatban, amely szerint a kérelmezők (az elhunyt fiú szülei) nem állíthatják, hogy az Egyezmény 2. cikkének megsértésének áldozatai a saját jogukon, a Bíróság emlékeztetett, hogy egy olyan személy közeli családtagjai (mint pl. szülők), akinek a halála állítólagosan összekapcsolható az állam felelősségével, közvetett áldozatként maguk is benyújthatnak kérelmet az Egyezmény 2. cikkének állítólagos megsértése okán, az a kérdés pedig irreleváns, hogy ők az elhunytnek törvényes örökösei-e.

Egyéb eljárásjogi jogszabály, így a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény is ismeri a sértetti jogutódlást, ugyanis 52. § (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy amennyiben a sértett akár a büntetőeljárás megindítása előtt, akár az után meghal, helyébe hozzátartozója, törvényes képviselője vagy egyéb személy léphet, és gyakorolhat széles körben sértettet megillető jogokat, ideértve a magánvádlóként vagy pótva dlóként történő fellépést is, ami lényegesen jelentősebb jogok gyakorlását teszi lehetővé, mint a rendőri intézkedéssel szembeni panasz benyújtásának joga.

Kfv.II.37.983/2020/10.

Minősített adatokat tartalmazó vélemény esetén a bíróság azt köteles ellenőrizni, hogy a véleményben foglalt adatok elegendő indokul szolgálnak-e az idegenrendészeti hatóság határozatának. Az, hogy a minősített adatokon alapuló szakhatósági állásfoglalás indokolást nem tartalmaz, a sajátos szabályozási környezetre tekintettel nem jogsértő, és a határozatot hozó hatóság döntését sem teszi azzá.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikk 2. pontjával kapcsolatban az elsőfokú ítélet helytállóan hivatkozott arra, hogy a magán- és családi élet tiszteletben tartása körében maga az Egyezmény írja elő, hogy e jog gyakorlása a nemzetbiztonság, közbiztonság vagy egyéb körülmények védelme érdekében korlátozható, a perbeli esetben pedig éppen ilyen érdek merült fel. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának *Lupsa c. Románia* ügyében 10337/4 számú ítélete ugyanezen okból nem volt figyelembe vehető.

Kfv.II.37.074/2021/2.

A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadása.

A felvetett jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége befogadási ok körében arra hivatkozott, hogy az ítélet nem juttatta érvényre az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE) 8. cikknek megfelelően a felperes családi élethez való alapvető jogának eljárásjogi követelményeit, azaz nem vizsgálta kellő alapossggal és körültekintéssel, hogy ezen alapjogot az alperes az EJEE 8. cikk (2) bekezdésnek megfelelően korlátozta-e. Álláspontja szerint mivel az EJEE, valamint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés is alapvető jogként védi a családi együttéléshez való jogot, ennek a jogkérdésnek különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége is megállapítható.

A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont, azaz a jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt befogadásnak akkor van helye, ha a döntés a társadalom szélesebb körére – legalább áttételesen – jogi hatást gyakorol. A közigazgatási jogvita kapcsán ilyen társadalmi hatást a Kúria nem tartott megállapíthatónak.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.21.337/2019/9.

A személyiségi jogsértés jogkövetkezményeként előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti igény az általános szabályok szerint évül el. A hátrány bekövetkezésével a követelés esedékessé válik, és az elévülés megkezdődik.

A felperes által felhívott jogeset (BH2000.100) teljesen más tényállás mellett született (Hepatitis C megbetegedés későbbi felfedezése), a jelen esetben nem alkalmazható. Nem merült fel olyan adat, hogy 2009 márciusát követően a felperes bármilyen módon akadályoztatva lett volna kárigényének érvényesítésében. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes panaszával számos hatóságot megkeresett, illetve még az Emberi Jogok Európai Bíróságához is fordult, nem eredményezi az elévülés megszakadásának megállapíthatóságát.

Pfv.III.20.088/2020/3.

I. Érdemi felülbírálatra nem alkalmas az olyan felülvizsgálati kérelem, amely nélkül ismétli meg a fellebbezés indokolását, hogy figyelembe venné a jogerős ítélet ezzel kapcsolatos indokait.

II. A polgári perben eljáró bíróságnak nincs felderítési kötelezettsége.

III. A Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség esetleges megsértése felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 2. § (1) bekezdésének a megsértését állítva arra is hivatkozott, hogy a bíróság nem érvényesítette a felek jogát a jogviták elbírálásához.

A 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (1) bekezdése a bíróság polgári perbeli feladatát szabályozza, és ennek körében az igazságszolgáltatás alapelveit rögzíti, összhangban az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésével, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Ha a bíróság nem teljesíti a Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott feladatát, úgy a fél erre hivatkozással a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényeket érvényesítheti. A Pp. 275. § (3) bekezdése alapján csak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró, konkrét eljárási szabálysértés vezethet a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére. Mindezek alapján a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség esetleges megsértése felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható

(Kúria Pfv.III.21.034/2017/8.), nem alapozhatja meg a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, így az állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatára nem volt lehetőség.

Pfv.III.20.228/2020/7.

A kártérítési kötelezettség jogellenes károkozáshoz kapcsolódik, amely nem azonos a jogszabálysértéssel. A magánjogi jogellenesség és a közigazgatási jogsértés eltérő fogalmak, a magánjogi jogellenesség magából a kár okozásából következik. A felülvizsgálat a jogerős ítélet jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló – így részleges átszarmasztató hatályú – rendkívüli perorvoslat, ezért érvényesül a felülmérlegelés korlátozottsága. Ezzel szemben a fellebbezés teljes átszarmasztató hatályú rendes perorvoslat, az elsőfokú bíróság hatásköre a fellebbezés alapján átszáll a másodfokú bíróságra, így ugyanolyan jogkörben jár el, mint az elsőfokú bíróság

A Kúria Pfv.V.21.965/2018/8. számú, BH2020. 324. számon közzétett határozatában is kifejtettek szerint felülvizsgálatot jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni [Pp. 270. § (2) bekezdés], a felülvizsgálati kérelemben jogszabálysértést kell előadni [Pp. 272. § (2) bekezdés], valamint a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja [Pp. 275. § (2) bekezdés]. Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. Ebből következően a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések vizsgálata körében a Kúriának a megsértésként állított jogszabályi rendelkezést az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie, és erre figyelemmel kell állást foglalnia a jogszabálysértésről. A Kúria azonban nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvényt, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján. Mindezekre figyelemmel a Kúria azt nem vizsgálhatta, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvénynek a felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezéseit.

Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében a közjegyző által kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményének mellőzése körében a Pp. 2. § (1) bekezdésének a megsértését is állította.

A Pp. 2. § (1) bekezdése a bíróság polgári perbeli feladatát szabályozza, és ennek körében az igazságszolgáltatás alapelveit rögzíti, összhangban az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésével, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Ha a bíróság nem teljesíti a Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott feladatát, úgy a fél erre hivatkozással a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényeket érvényesítheti. A Pp. 275. § (3) bekezdése alapján csak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró, konkrét eljárási szabálysértés vezethet a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére. Mindezek alapján a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség esetleges megsértése felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható (Kúria Pfv.III.21.034/2017/8.), nem alapozhatja meg a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, így az állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatára nem volt lehetőség.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.